

VIENYBE LIETUVNINKU

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

DARBININKAI IR NAUJŲ METŲ ŠVENTĖ.

Už dienos-kitos mėš jau vėl turėsime naujus 1913 metus. Žmonės sveikina viens kitą su Naujais Metais, linkėdami viso to, kas žmogui yra geistina ir reikalinga dvasiškame ir medžiagiškame žmogaus gyvenime. Pažiūrėkime ar galime ką nors geresnio sulaukti su šiais ateinančiais 1913-ais metais.

Del geresnio permatymo to dalyko mėš turime atsigręžti atgal į praėjusius septynis 1912-tus metus. Nors truputį pagyvalykime apie tas laimes, kurias tie senieji metai mums suteikė. Juk pernai visi kaip vienas laukėme sekančių Naujų Metų, o ar nors kiek su jais pagerėjo mūsų padėjimas. Anaiptol! Visi, kurie manė apie ateinančias laimes, giliai apsiriko, nes darbdaviai mokėjo tik tiek, kad darbininkas galėtų paprastai pramisti ir šiaip taip apsidengti. Kokia daugybė vargšų darbininkų visame pasaulyje liko nužūdyta už kasni duonos — ar tai kasyklose, fabrikuose, ar kur kitur... Kaip daug nekaltų kraujo liko pralietas kovoje už geresnį būvį, už savo tiesas. Bet ar mėš matom tą viską, ar mūsų ausis girdžia šauksmus mūsų tėvų, motinų, brolių ir seserų? Jie šaukia mus prie vėjų, prie žmoniškumo, prie šviesos, kad apsiginklavus tais irankiais galima būtų drąsiai stoti kovon su savo priešais. Be atsakančių ginklų negalima kovoti pasekmingai, nes priešai kiek galėdami stengiasi visur darbininkams užkirsti kelią ir nedaleisti kilti jiems augštyt. Visokias sunkenybes ir mokesčius turi panašinti tas vargšas darbininkas. Jis apsunkintas sunkiais darbais, mokesniais — jis netur progos lavintis. Visokio mokslo vyrai taipgi priversti yra pasiduoti darbdaviams už pinigų ir sekti jų nurodymams ir norams.

Vienu žodžiu, viskas yra kapitalistų rankose ir laukti kokios nors laimės, kokio nors pagerinimo gyvenime, tai visai tušti svajonė.

Jeigu kur darbininkai jau susiprato ir patyrė, iš kur plūsta jų vargas ir skurdas susitarę išeina ant streiko, reikalaudami pagerinimo savo ekonomiškio gyvenimo,

tada valdžia ateina kapitalistams į pagalbą ir daro, kaip valdžiai ir kapitalistams tinkama. Dvasiškija ir-gi beveik visur pilna širdimi atsidavusi kapitalistams ir valdžiai.

Vargšams darbininkams turi būt aišku, kokias laimes suteikia jiems kiekvienai ateinanti Nauji Metai. O mėš jų laukiame kartu su tais, kurie mus spaudžia be jokio pasigailėjimo. Pasižiūrėkime tik tą vakarą prieš Naujus Metus — teatruose klubuose, hoteliuose ir visokiose kitose įstaigose linksminasi ir lėbaujia tie visi turtuoliai, visi darbininkų išnaudotojai. Paskiausiai-gi išeikime ant gatvių ir pažiūrėkime, kas tenai dedasi kas tenai linksminasi ir vaikštinėja, tuoj pamatysime paniurusius darbininkus išblyškusius veidus, sudžiuvusius ir be laiko sulinkusius ir pasenusius žmones. Jie vaikštinėdami gatvėmis pasikankina tuom, kad pažiūri, kaip jų pusalkani ir nuplyšę vaikaičiai bėgiodami trūbina ir skambina varpeliais, laukdami išmušant dvyliktos valandos.

Mėš neturime laukti, kad savaimi ateitų mums geresnios dienos, laimingesnis gyvenimas — mėš turime visomis pastangomis eiti prie vienybės, mokslo ir blaivybės, nes girtuoklystė — tai didžiausias žmonijos vargintojas. Mums nėra ko laukti nuo ateinančių Naujų Metų, nes tie patys debesys turės aptraukę del mūsų dangų ir per ateinančius metus. Tie patys vargai ir nedatekliai stovės, kol mėš nesueisime į vienybę, kol neįgysime pilno susipratimo.

Čia nėra vilties, kad atėjus Naujiems Metams duos Dievas geresnius laikus...

Darbininkai turi atsiduoti vien tik ant realio darbo, ne ant svajonių — tegul vientėliu ją troškimu, vientėliu jų šauksmu bus vienybė, mokslas ir blaivybė. Bet ateis laikas, kad ir darbininkai galės su užgandėdiniu ir linksnumu laukti Naujų Metų šventės.

Steponas Raubickas

— Pagelbėk, ponas daktare, turiu didį galvos skaudėjimą.

— Nusiimk tamsta skrybelę ir plaukus — ir skaudėjimas praeis.

Peržvalga.

// Vėliausiai atkeliavę lietuviai. Imigracijos žinyba praneša, jogei praėjusiu spalio mėnesiu viso labo Amerikon atkeliavo 2,012 lietuvių (iškeliavo gi svetur ar tai sugrįžo Lietuvon 317 lietuvių). Todėl šiuo mėnesiu pasidaugino lietuvių Amerikoje ant 1,695 ypatų.

Per spalinį atkeliavo ant 108 lietuvių daugiau, negu rugsėjo mėnesį, nes per rugsėjį buvo atvykusių tik 1904 (žr. „V. L.“ N46).

Neįleista Amerikon per spalį 12 lietuvių. Sugrąžinta vienas jau po išsėdino Amerikon.

Nuo liepos, t. y. pradžios fiskalinio mėto iki spaliniui Amerikon atkeliavo 8,005 lietuviai (iš kurių 280 jau ne pirmą sykį atkeliavo). Išvažiavo per tą laiką 1,806. Pasidaugino ant 6,199.

// Naujas laikraštis. Neseniai pasirodė pirmas numeris Amerikos Lietuvių R.-Katalikų Moksleivių Susiv. organas „Moksleivis“. Išvaizda to mėnesinio — 24 pusl. laikraštuko gan maloni ir reikia tikėtis, kad ir jo turinys bus švarus, nes laikraštuką leidžia moksleiviai, kurių sielos jausmai ir norai visad tur būti padorūs, praktiški ir naudingi visuomenei. Žodyje „Nuo Redakcijos“ skaitome: „Moksleivis“ turės vaikščioti pas moksleivius stiprintų jų dvasios, idant jie būtų geras tautiečiai ir žengtų tikros tiesos keliu. Žengs-gi tais keliais, jeigu eis katalikystės žibintuovais nušviestaisiais keliais... „Moksleivis“ ir eis panašiais keliais“. Pagirtinas dalykas, kad „Moksleivis“ eina savystoviai, neprisidėjęs prie kito laikraščio, tik gaila, kad jo pakraipa viensališka ir perdaug katalikiška. Turinys to pirmo numerio skystas, bet reikia vilties, kad tolyn eis geryn, nes visad pradžia yra sunki. Linkime geros kloties tam jaunimo lapeliui!

// Laisvamanių laiškas nuo Madagaskaro salos. „Laisvosios Minties“ N33 patalpintas laiškas, kurį Madagaskaro laisvamanių kuopa prisiuntė „L. M.“ redaktorini, kaipo atsakymą ant jo laiško. Tarp ko kito laiške skaitome sekančius žodžius: „Mums labai parūpo jūsų padorūs jausmai, išreikšti mums. Tikimės, kad Madagaskaro laisvamanių atsiliėpimas yra nuširdus ir mėš siunčiame lietuviams laisvamaniams doriausią padaršinimą kojojant už išliuosavimą visos žmonijos nuo „autokratų ir religijų priešpaudos“... Toliau laiške priminama apie karių baisenybes ir ką jos atneša žmonijai, o taipgi — kaip tur veikti pasaulio laisva-

maniai, idant greičiau įkūnyti savo siekius, paremtus ant laisvės, lygybės, brolybės... Laiškas rašytas Tananarivės mieste, spalį 14. 1912 m.

// „Keleivis“ apie savo baumę. „Keleivis“ N51, aprašydamas apie \$100 baumės, kurią jis užmokėjo byloje su kun. Bukaveckiu, sako, jog ta baumė jam uždėta už tą, kad jis kovoja už darbininkų tiesas, kad jis eina prieš kapitalistus, kad jis kovoja prieš dvasiškiją ir tt. Bet bereikalo „Keleivis“ mato priežastį baumės prakilnuose savo siekinose — jei jis skleistų socializmą, žmoniškumą ir apšvietos idėjas atsakančioj tam formoj, tai be abejonės jam nereiktų mokėti panašių baumėsių; nejaugi „Keleivis“ tą, už ką jis užmokėjo \$100 byloje su B. skaito savo nuopelnu, naudingiu ir geru darbu?..

// Krasos siuntiniai. Nuo 1 sausio 1913. Suv. Valst. krasa įveda nemažą pagerinimą; iki šiol krasa negalima buvo siūsti sunkesnių daiktų kaip 4 svarai, dabar-gi galės siūsti krasa iki 11 svarų. Siuntiniai turi būti atsakančiai supakuoti; pagal toliumo bus 8 skyriai — pirmas skyrus iki 50 mylių, o paskutinis virš 1800 mylių; sulyg šito bus ir užmokesnis.

// „Ateitis“. „Vienybė“ praneša girdėjusi, kad „Ateitis“ netrukus pradėsianti eiti skyrum nuo „Draugijos“. Prašymas gubernatoriui jau esąs paduotas. Prie to paskutinis spalį m. „Dr.“ numeris išėjo be „Ateities“; tuo tarpu-gi, kol nebus išgautas leidimas, laikinai nebeisiant.

// Škotijoje organizuojama bendrovė mėnesiniam satyros laikraščiu išleisti. Gėl tokia bendrovė ir susitars, bet koks bus laikraštis, tuo tarpu da nėra tikrų žinių. Sako, naujo laikraščio vardas bus „Rykštė“.

// „Rygos Garso“ redakcija, norėdama palengvinti savo skaitytojams sekimą visuomenės reikalu ir juse dalyvavimą padaryti gyvesniu, pasiryžo išleisti „Rygos Garsą“ du syk. į savaitę, būtent: seredomis ir subatomis. Laikraščio programa papiliks ta pati, tik bus žymiai paplatinta. Kaina liks mažai ką padidinta: metams 3 r. 50 k., pnsm. 1 r. 80 kap. Du kartu į savaitę „R. G.“ pradės eit nuo 1 (14) gruodžio š. m.

Išsirinko.

— Vakar auksinių daiktų krautvėj ko akių nepagadinau besirinkdamas...

— O ką gi tamsta išsirinkai?

— Gražinę parduveją.

Politikos savaitė

AMERIKA. Suv. Valstijų karės ministeris reikalauja sudrūtinti kareivišką apsaugą ant Havajų salų. Šiame laike ant salos Oachu yra 3,000 kareivių; ministeris nori tą skaitlių padauginti iki 10,000 žmonių. Šitokia armija, anot jo, reikalinga apgynimui Panamos perkasos iš rytų pusės.

H. Grin, tautiško komiteto vad. daug prisidėjęs prie pertraukimo santaikos tarp Rusijos ir Amerikos, kreipėsi į Europos parlamentų narius ir į mokslo draugijas su atsišaukimu, apginti Rumynijos žydus, kuri, atimdama žydams lygias tiesas, laužo 7 punktą Berlio sutarties.

MEKSIKA. Neseniai buvo smarkus susirėmimas tarp valdžios kareivių ir revoliucionierių. Užmuštais krito 300 kareivių, iš kurių 250 iš valdžios pusės ir 50 revoliucionierių.

TAIKOS KONFERENCIJA

LONDONE. Gruodžio 16. ingalio tiniai, kuriems pavesta įvykinti santaikos ryšius Balkanų karėje, susirinko istoriškame St James palociuje, Londone; joje dalyvauja ir Graikijos ingalio tiniai. Po formališko konferencijos atidengimo per Anglijos užsieninių dalykų ministerį, Edw. Grey, kuris pasakė labai gražią ir tam atsakančią kalbą, kviesdamas kits-kitams nusileisti ir pasistengti susitaikinti, perėjo susirinkusieji prie rinkimo konferencijos pirmsėdžio ir aptarimo posėdžių ir tarimosi tvarkos. Atsakydami ministeriui Edw. Grey, kalbėjo prezidentas Bulgarijos parlamento Dr. Danefz ir Graikijos premieras Venizelo. Pirmsėdžiu išrinktas serbų ingalio tinis Novakovič, o Edw. Grey pagarbos prezidentu.

Pradžiai išaiškinimo taikos sąlygų seka gruodžio 17. Reikalavimai keturių sąjunginių Balkanų valstijų siekia labai toli — Turkijai mažai kas liktų Europoje. Turkija-gi iš savo pusės nori kiek galint daugiau užlaikyti žemės. Taip Adrianopolis ir jo apielinkės turi likti Turkijai. Rubežiu tarp Turkijos ir Bulgarijos ir pietus nuo Adrianopolio tur būti upė Marica, o visa teritorija į vakarus nuo Maricos iki upės Strumos, pereina Bulgarijai, kuri paima taipgi portą Kavala, kurio senai jau norėjo Salonikai, del kurių eina ginčai tarp Graikijos ir Bulgarijos turi likti Turkijai, panašiai prie Turkijos lieka Monastyr, Skutari ir teritorija, apsupanti Albaniją, — tokias sąlygas stato Turkija. Serbija turėtų gauti distriktus Uskub, Mitrovičą ir dalį Novobazaro sandžako, kurio kita dalis pe-

reina Juodkalnijai. Graikijai tur kliūti visos Egeiskų jurių salos kartu su Kreta.

Tarpas tarp išstatytų iš abiejų pusių taikos sąlygų taip didis, kad beveik negalima ir manyti apie geistinus rezultatus, ir įvykinimas santaikos yra, galima sakyti, visai kol-kas negalimas daktas.

Gruodžio 17. Londone prasidėjo taipgi ambasadorių konferencija, kuri svarstys klausimus, kaip pabaigti Balkanų karę ir įvykinti santaiką. Konferencijoje dalyvaus ambasadoriai Francijos, Anglijos, Rusijos, Vokietijos ir Italijos.

Daugelis tvirtina, kad į tarpininkus, tarpe priešingų pusių prie įvykinimo santaikos bus pakviestas Suv. Valst., nes jos visai neužinteresuotos tame klausime.

AUSTRIJA. Žinios, ateinančios į Vienną iš Bielgrado, tvirtina, kad Serbija turės greitai laiku galutinai pertraukti ryšius su Austrija ir stoti į atvirą kovą. Anot Serbijos laikraščių, tokia karė grumoja Austrijai panaikinti Habsburgų dinastijos. Užėmimas Serbijos per Austriją be abejonės sukeltų abelną europišką karę, o ta, tvirtina Serbijos dienraščiai, pasibaigtų sugriovimu Austrijos ir padalinimu jos tarp Italijos, Rusijos, Rumynijos ir Serbijos.

Nekurie Balkanų valstijų atstovai, Londone, nurodo, kad Austrijos mobilizacija daroma greičiau del jaučiamos viduryje valstijos betvarkės, nes nėra galutinio ramumo ir užsitikėjimo, ant Vengrijos, Bosnijos ir Geregovinos, kurias agituoja Serbija; paskui visoj monarchijoje jaučiasi panslovėniška agitacija. Tas viskas parodo, kad Austrijai nėra jokio išrokavimo stoti karėn su Serbija. Prie to Vokietija stengiasi sulaukyti europišką karę, nes nemato tam atsakančios priežasties ir kokio nors reikalo.

Pranešama, kad Austrija šaukia į kareivių eiles visus rezervistus; tokį reikalavimą gavo Austrijos rezervistai, gyvenanti Belgijoje.

SERBIJA. Iš vienų šaltinių pranešama, kad Serbija protestuoja prieš taip smarkią Austrijos mobilizaciją; kitos-gi žinios tvirtina, kad Serbija išreiškė Austrijai pasiryžimą išsiųsti savo atstovus kas link santaikos sutarties. Serbija, kaip pranešama, pripažįsta Albanijai autonomiją, vienok būtina reikalauja sau porto ant Adriatikos jūrėmis; tas portas bus grynai prekystės vieta ir neturės jokios reikmės karės dalykuose. Taipgi Serbija pasižada daryti su Austrija visokias piningiškos rūšies sutartis. Nežiūrint ant to viso, iš Bielgrado ateina žinios, kad Ser-

bija ant greitųjų rengia dvi nauji kareivių divizionai įvairiose nepatvirtintose vietose.

Visoj Serbijoj jaučiasi suirutę; gyventojams grumojas badas, nes karės lauke stovi vyrai nuo 16 iki 65 metų amžiaus. Ligonbūčiuose, — apie 40,000 ligonių.

BULGARAIJA. Bulgarijos diplomatiškose sferose visai nepasiki ant sudarymo sątaikos Londone. Parlamento atstovai išreiškia savo valdžiai neužsiganėdinimą, kad ji sustabdė armiją prieš pat Konstantinopolį vartus; jie raikaloja toliau tęsti karę ir sątaikos sutartį su turkais daryti užėmus Konstantinopolį. Tarp bulgarų viešpatauja karės dvasia.

GRAIKIJA. Pas Janiną eina gan smarki muštynė tarpe graikų ir turkų. Panešus didžius nuostolius, greičiai užėmė gan svarbias pozicijas — Schla ir Paranylia.

Iš sątaikos atstovų konferencijoje, pranešama, kad graikai netur tiesos dalyvauti toje konferencijoje, nes jie nesustabdė mūšio su turkais, ką padarė kitos kariaujančios valstijos.

Graikų miestą Kessani užpuolė turkai ir išplovė 300 vyrų, moterų ir vaikų.

FRANCIJA taipgi smarkiai ruošiasi prie karės; eina savo rūšies mobilizacija. Kareivių garnizonai prie Vokietijos rubežiaus liko susitrinti. Bankams prisakyta niekur neišduoti aukso. Francijos Darbo federacija išleido į darbininkus atsiskaitymą su pakvietimu ant 24 val. streiko, kaip protestą prieš dabartinį militarizmą; tur mesti darbą geležkelių, telegrafų ir fabričių darbininkai.

Italija. Neapolis. Italijos valdžia išleido slapta paliepimą surengti Neapolio uoste 40 didesniųjų garlaivių pervežimui kareivių. Iš pusiau oficiališkų šaltinių pranešama, kad iškilus Serbijos-Austrijos kare, pagal sutarties Austrijos, Italijos ir Vokietijos turėtų būti greit dastatyta į uostus Durazzo ir Valana Albanijoje 96,000 kareivių.

Iš Visur.

× **Orlaiviai į Ameriką.** Vokietijos kapitalistai išdirbo planus sudaryti orlaivius, kurie reguliariai laktos su keleiviais iš Europos į Ameriką ir antraip. Vadu šito dalyko yra garsus inžinierius H. Berner. Orlaiviai bus labai gražiai istaisyti ir 4,000 mylių padarys į 1½ — 2 dieni; vidutiniškas greitumas bus 67 mylios (amer.). Kiekvienas orlaivis galės pakelti 210 tonų, 216 keleivių ir 102 žm. komandos. Orlaivis kainuos apie \$465,000. Komunikacija prasidės greitu laiku.

× **Baisi baumė.** Londonas. Parlamentas priėmė teisę ir karalius jau ją patvirtino, kad visi prekiautojai gyveną „tavoru“ bus, apat kalėjimo, bandžiami plakimu rykštėmis; iš tos priežasties daug panašios rūšies komersantų apėjo visai Angliją ir persinėš ant kontinento.

× **Vyriausis valdonas Europoj.** Monachium, Bavarija. Šiose dienose čia mirė Bavarijos kuniga-

kštis — regentas Luitpold, kuris jau sirgo gan senai. Jis buvo seniausias valdonas Europoje, gimęs 1821 m., kuningaikščio vietą užėmė 1886 m. Dabar gi vyriausiu valdytoju Europoje bus karalius Pranciškus-Juozapas (Austrija), gimęs 1848 metuose.

× **Hotelių akademija.** Berlin. Pildomas komitetas tarptautiškos lygos hotelių savininkų nutarė sutverti „Hotelių akademiją“ su grynai moksliniais siekais. Žymesnieji Europos hoteliai sudėjo jau tam dalykui \$37,000; akademija tur-būt liks atidaryta Vokietijoje. Akademijoje bus išguldamos visos augšto mokslo šakys; kursas — 3-jų metų.

× **Danijos moteris** pilnai pasitiki, kad parlamentas suteiks joms balsavimo tiesas.

× **500 jaunatūrkų** liko suareštuota Konstantinopolyje, už dalyvavimą sutartyje apšaukti respubliką. Skaitliu suareštuotų daug oficerių ir šiaip valdininkų. Išleistas prisakymas, kad atstatyti nuo tarnystės ir areštuoti kiekvieną, kas intariamas prigulėjime prie partijos „Vienijimos ir progresas“.

× **Princesa susidegino.** Iš Konstantinopolio pranešama, kad viename palociuje arti Turkijos sostinės pati save sudegino ant lauzo princesa Zekkie, žmona vieno iš vyresniųjų turkų armijos oficerių. Tą ji padarė, negalėdama priešintis paniekinimui tėvynės iš priežasties karės nepasisekimų. Gavusi žinią apie puolimą Solonikų, ji paliepė sudėti savo palociaus kieme laužą ir padabinti jį divonais ir gyvomis gėlėmis. Pralėdusi keletą valandų gilioje maldoje ir jausmingai atsiveikūnusi su visais tūr buvusiais, ji užlipo ant lauzo ir pati jį padegė.

Nors artimi jai žmonės meldė jos atmainyti užmanymą, bet ji tvirtai stovėjo prie savo ir dar kartą pasakė, kad jos nuosprendis neatmainomas. Pasistūmė vyrui į armiją laiške Zekkie rašo, kad ji miršta negalėdama priešintis išardymo ir puolimo jos taip mylimos plačios tėvynės — Turkijos.

× **Mongolijoj vis neramu.** Chinijos prezidentas pasakė, kad mongolai dar nepribrendo prie savystovios valstijos ir pataria jai pilnai prisidėti prie Chinijos; jis pažada jiems daug linsybių. Kaip pranešama iš kitų šaltinių tarp mongolų ir chinų eina formališka karė; 40,000 Chinijos kareivių stovi trijose vietose; buvo keli susirėmimai

× **Naktinė apsauga Paryžiuje.** Paryžiuje tam tyčia paskirtas atsakantis naktinės policijos skaitlius apsaugojimui pavojingiesni miesto gatvių. Poliemonai bus apsiginklavę geriausiais revolvieriais ir vaikščios gatvėmis su „mokytais“ šunimis. Paryžiečiai džiaugiasi, kad greit ir Francijos sostinė pasidarys mažiau pavojinga gyvenimui vieta.

× **Sufragisčių grumojimas.** Ant mitingo kariaujančios sufragistės nutarė pasinaudoti dinamito spēka, jei tiktai valdžia nepatvirtins teises apie moterų lygias tiesas. Tarp ko jos apskelbė, kad pirmiausia liks suardyta dinamitu parlamento namas.

Iš Rusijos.

× **Rusijos sosto ipėdiniu-caru-**ko liga pasirodė neišgydoma;

priežastis ligos laikoma paslapyje, bet jau siek-tiek išsiaiškino, kad ji sunkiai sužeidė tarnas-revoliucionierius; žaizda yra tos rūšies, kad ji padaro caruką neatsakančiu ant Rusijos sosto. Iš šito atžvilgio caro Nikolajaus šeimoje kyla klausimas, kas dabar turi likti sosto ipėdiniu, užvis, kad didis kuningaikštis Mikolas, caro brolis, tur atsakyti nuo sosto, nes yra vedęs prastą mergaitę, kas uždraudžia jam likti caru. Pagal nurodymų augštų ypatų Rusijos sosto ipėdiniu bus apšauktas didis kuningaikštis Dimitras, 21 metų amžiaus, sūnus didžio kuningaikščio Poviolo Aleksandrovičiaus.

× **Rusų poperinių piningų** kursas smarkiai puola žemyn; priežastis — pablogėję atsinešimai tarp Rusijos ir Austrijos.

× **Žydai geriausiai mokinasi.** Švietimo ministerija atkreipė dėmesį, kad baigiant gimnazijas daugiausiai aukso medalių už gerą mokymą yra išduodama žydams. Ministerija tą išsiaiškino lengvesniu žydų-mokinių padėjimu, nes jie neturi tikėjimo lekcijų ir nepraleidžia laiko dievmaldystei, kas labai svarbu laike kvotimų. Iš to atžvilgio ministerija pripažino reikalingu apskaitliuoti tas jų linsvas valandas ir tuo apskinti gavimą medalių.

× **Lakiojantis „antichristas“.** Viename Jaroslavljo gub. sodžiuje žmonės pamatė lekiantį orlaivį, su šauksmu bėgo paskui jo, manydami, kad tai lekia koksai peklos „prajovas“. Orlaivis pradėjo leisties žemyn. Subėgo minios žmonių net iš aplinkinių sodžių. Kiti meldėsi ir su persigandimu kalbėjo: „Stebūklai— antichristas atlėkė“. Ir tik, kada orlaivis nusileido ir iš jo išlipo du jaunu oficeriu, tai minia aprimo.

× **Peterburgas.** Mnisterių taryba nutarė įnešti į teisdarystės įstaigas projektą apie policijos reformą. Sulyg projekto išlaidos policijai sieks 117 mil. rublių per metus, t. y. daugiau ant 77 mil. rub. dabartinės sumos. Alga poliemeisterio apribuota 5000 r., antstolio — 2800 rub., raito-policisto — 600 r., paprasto — 500 r.; gul būt ir žemesnės algos.

× **Aukauja sūnų Dievui ant garbės.** Šiose dienose viename sodžiuje Tveriaus gub. tikėjimiškas fanatizmas priminė dar senovės laikus. Valstietė M. Košeliova stebėtinai padėjo dievmaldyste; meldė ne tik jį pati, bet vertė prie maldos savo vyrą ir 6 metų dukterį. Tinkamiausiu jos pasakojimu pasidarė pasaka kaip Abraomas paaukavo Dievui savo sūnų. Ant galo karšta „slavotka“ vieną rytą atsikėlusi gan anksti, pakūrė pečių, pažadino vyrą ir mergaitę ir pranešusi apie šventę, ėmė melsties su duktere. Staigu pagrobė iš lopšio 9 mėn. savo vaiką ir įmetė į pečių ant liepsnų, o sūnų žarijų. Tą patį ji stengėsi padaryti ir su 6 metų mergaite. Verksmą kūdikio ugnyje ir šauksmą mergaitės užgirdo lauke buvęs tėvas. Inbėgęs kambarin jis ištraukė kūdikį iš ugnies ir išlinošavo iš motinos rankų mergaitę. Kūdikis bailsiose kančiose greit mirė. Tyrinėjant M. Košeliova ramiai asu parodė būk norėjusi apėstyti nuog nuodėmių save ir vaikus sekdama paveikslu Abraomo.

× **Viskas užsibaigs tuomi,** kad aš nebeiškentęs apsisėsiu su ja. Jei tamsta žinotum kokias ji man akutes padaro. . .

— O paskui — matysi, kokius ji nūgučius padarys!

Iš Lietuvos.

VILNIUS. Neleido vakaro. Vilnius Katalikų Darbininkų draugija norėjo kitą sekmadienį Pagirių geležinkelio salėje pataisyti vakarą, žadėjo vaidinti lenkų komedijėlę, paskui dainuoti ir groti. Bet tos draugijos pirmininkas Mikoša gavo iš gubernatoriaus pranešimą, jog žadamąjį vakarą jis tegalys leisti tik ta sąlyga, kad vakaro programa bus papildyta dar dalykėliais rusų ir lietuvių kalbomis.

Vilniaus gubernatorių Veriockinas atkreipė drauge draugijos pirmininko dėmesį į tai, jog visos tos draugijos taisytos paskaitos ir vaidinimai esti tik lenkų kalba. Tada, gubernatoriaus nuomone, visai nesutinką su draugijos įstatais, kadangi katalikų draugijon galį ineiti nariais ne vienai lenkai, bet ir gudai ir lietuviai. Taigi gudams turį būti suteikiami pasisnaginimai rusų kalba, lietuviams-gi — lietuvių kalba.

Kadangi, kaip „Gaz. Codz.“ rašo, tasai gubernatoriaus reikalavimas esąs sunkiai įvykdomas, tatau vakaro nebūsią.

Kauno lietuviai. Paskutiniu metu dešimtmečiu Kauno lietuviai įsigijo sau neįdomo turto daugiau, kaip už 600,000 rublių; be to lietuvių inkūrta kredito draugija jau pirmaisiais gyvavimo metais turėjo apyvartos ligi 450 000 rub. Lietuvių sankrovų skaičius nuolat didinas, dabar jau priaugo jų ligi 70 visame mieste.

MARIAMPOLĖ. Mūsų inteligentai. Mūsų mariampolėiečių gyvenime matome indomų apsi-reiškimą. Seniau čia kad ir mažiau buvo inteligentų, negu dabar, tačiau jų labiau buvo žymu, jie daugiau krutėjo, daugiau dirbo, daugiau buvo juose idealizmo. Dabar bedirba čia tik vieni kuningai. Pasauliniai gi inteligentai „Šviesai“ mirus, visai aprimo. Yra moterų draugija, bet nei apie tos draugijos susirinkimus, nei apie kitokį veikimą nieko negirdėti (nebet tik „Arbatinė“), nors yra ir moterų inteligencijų. Yra daug jaunimo, moksleivių, bet šie kruta tik savytarpy, inteligentai gi jiems beveik nieko nepada. **Pišėikas.**

Dubisis upė. Ventspilės pirkliai vėl pakėlė klausimą apie Dubisis upės pagilimą. Jie žada būtinai išreikalauti, kad Dubisa būtų pagilinta, ypač ties Bubiais, Šjaulių apskr., kad tokiu būdu galėtų susijungti su Nemunu Ventspilės upė. Šį kartą vyresnybė tam prašymui, sako, pritarusi ir tasai klausimas netrukus būsiąs įneštas V. Dūmon nutarti.

Pajuostis, Pan. ap. Čia senenai buvo garsios vestuvės, arba nekviestų „svečių“ kova. Buvo susirėmė du nelygiu gaivalu: baltakės mėgėjai „bajorai“ ir baltakės mėgėjai „muzikai“. „Muzikų karžygiai“ vienam „bajorui“ bailsiai perplovė veidą. Dabar tariamieji „muzikai“, arba sodiečiai nebegali ateiti bažnyčion, nes miestiečiai „bajorai“ tykoja jiems atkeršyti. Baisu žiūrėti į mūsų jaunųjų brolių žvėriškumus! Gaila! . . . **B.**

Kauno šv. Juozapo darbininkų draugija keletą paskutinių metų labai gerai darbavosi ir visi nariai gyvai jautė savo draugijos naudą. Draugija švietė narių protus (kartkartėmis buvo taisytos paskaitos, pasikalbėjimai), ramino dvasią, teikdama gražių padorių pasilinksminimų (vakarai, gegužinės ir k.), pagaliaus,

kas darbininkams svarbiausia ir labiausiai suprantama, gydė ligonius ir šelpė nelaimėse.

Bėgip buvo draugijai darbuotis, kad turėjo tinkamą vadą. Tai gerb. kun. Pr. Turauskas. Per kelis metus pirmininkaudamasmūsų draugijoje kun. T. tiek daug indėjo mūsų draugijon savo gabumu ir sielos, tiek daug darbavosi, taip susigyveno su mūsų draugija, kad mes ir bijote bijojome minties: kas gi bus, jeigu mūsų vadą kuomet nors atims. Bet štai ir įvyko tai, ko taip bijojome. Kun. Turauskis išvažiuoja į Mažeikius. Suprantama, kaip mes tai pajutome ir kaip sunku buvo su juo skirties. Lapkr. 4 d. atsi-sveikinome. Jo žodžiai, tame susirinkime istarti: mylėkite viens kitą ir laikykitės vienybės, bus mūsų mylimo vado testamentas. Pasizadėjome jo laikyties.

Šv. Juoz. dr. nariai. **KAUNAS.** Praeitą savaitę čia atidarė dvi lietuvių moterų krautuvi: L. K. M. Draugijos „Saldainė“ ir lietuvių moterų kooperacijos draugijos „Grožybės“ krautuve. Kaip vienos taip ir antros atidarymas lietuviams, o tuo labiau kauniškiams yra labai malonus, nes LL. K. M. D. saldainėje galėsimė gauti visokios rūšies duonos ir šiaip visokių rygėlių ir saldumynų sąžiningai priruostų savo draugijos kepykloje; moterų gi „Grožybės“ krautuveje galėsimė gauti įvairių materijų, apikaklių kaklaraiščių, kojinių, pirštinių, veidrodėlių, šepetėlių ir daug kitokių gerų ir nebrangių prekių.

Lietuviams tuo ypač svarbi Liet. Mot. Vart. Drang. „Grožybės“, nes ji, rodos, pirmutinis lietuvių moterų žiedas. Ši draugija parodė, kad ir moteris lietuvis nesnaudžia, kad ir jos padeda lietuvių kooperaciją kelti.

V. Ž.—čius. **Naujos draugijos.** Vyresnybė patvirtino Abelių ir Ragelių (Kauno gub.) ūkio būrelių įstatus.

L. K. Moterų draugija. Vidaus reikalų ministeris patvirtino naujus Lietuvių Katalikų Moterų draugijos įstatus. Tais įstatais draugija galėsianti steigti savo skyrius ir Vilniaus gubernijoje **SUBAČIUS,** Ukmergės apskr. Pusantrų metų kybojęs Damoklo kardas ant Subačiaus švietimo draugijos „Šviesa“ šiomis dienomis perkirto jos galybės siūlą. „Šviesa“ valdžios uždaryta.

Nauja draugija. Gruodžio mėnesio pradžioje pradės veikti Vilniuje mažosios amatninkų paskolos draugija. Naujos draugijos direktorium yra p. Juozas Korolec. „Atsargumo“ draudimo draugijos Vilniaus skyriaus viršininkas. Draugijos būtas bus „Atsargumo“ būste, prie Botanikos gvės.

Žemaičių vyskupija. Kun. Kaz. Kašcinskas, Svedasų kam., perkeltas į Pumpėnus kamendorium; kun. Žadeikis, Pumpėnų kam., į Kauną prie Karmelitų bažnyčios; kun. Maliauskas paskirtas Viliampolės „Sanlės“ mokyklos kapeliomu.

KUPIŠKIS, Ukmg. ap. Kauno vyresnybė leido žemiečių viršininkui Krestnikovui perkelti savo raštinę iš Kupiškio miestelio į Kikonų sodžių.

(„Viltis“.) **EISIŠKIS,** Vln. g., Lyd. pav. Parapija. Dvarininkai išnyko. Ukininkavimas. Eišiškių parapija gana didelė, nes joj dušių skaitos daugiau 10 tūkstančių; tame skaičiuje lietuvių yra nuog 1500 iki 2000, kurie lietuviškai dar su-

pranta. Tokių-gi, kurie lietuviškai tarpu savęs ir dabar kalba, rasis daugiau tūkstanties. Eišiškių parapija seniau buvo kurkas didesnė. Prie jos prigulėjo dalis dabartinių Kolesnykų, Budrimonių, Načos parapijų. Bet paskui žmonės gavęs šokią tokią liuositybę sukruto statyti bažnyčias, susitvėrė parapijos, kurios tokiu būdu ir sumažino žymiai mūsų parapiją. Eišiškių parapija priguli prie turtingųjų parapijų, kitados (seniau) ji buvo dvarponiais užgyventa. Seneliai pasakojo, kad nedėlios dienų privažiudavo daugybė ponų, kurių arklais staminiais visas miestelis būdavo nustatytas. Dabar jau to nebėra, diduomenės čia jau nebematyti, neužgirsi ir arklių bildėsio, kaip šluota iššluota. Dar yra ar 4 namai, bet ir tie baigia nykti. Dvarai vieni savaimi liko parduoti, kitigi dvarponiai buvo bankuosna persiskoliją; tie bankai ir priver-tė juos perleisti kitosna rankosna savo žemę. Žemę tų dvarų išpirkto daugiausia prasti žmoneliai, apylinkių parapijų ūkininkai. Čia jų iš visur prisirinko: nuog valkininkų, Kolesninkų, Varėnos, Butrimonių, Binekainių, Rodunės. Jie visi beveik lietuviai, tik dabar sukvalintiti tų pačių brolių lietuvių, ginasi ir saugojas šnekėt lietuviškai.

Nupirkę kur dvarą — dalijas tuojuai šniūrais ir gyvena senobiniu būdu, vadinas ulyčiose (sodžiuose). Nuog vienasėdžiai, (kolonijų) šalinai. Nors ne kartą jiems jau buvo aiškinta, kalbėta, kad gyvenimas kolonijose kur kas geresnis, naudingesnis, liuosnesnis, bet tas prirodinėjimas nei kiek jų negali pertikrinti, iki vienas kitas geresnis ūkininkas atsiskyręs nuog savųjų (kai kurie žada atsiskirti) neduos pavyzdžio. Tada tik gal susiprastų, ir pradėtų skirstytis kolonijosna.

Našlaitis. **KIETAVIŠKIS,** Vln. g., Trakų pav. Sodžiaus gyvenimas. Mės daugiausia gyvenam susispietę dideliuose sodžiuose po 40 ir 50 gyventojų — viename kaime. Sodžiai turi apie 20 ir daugiau valakų žemės. Taigi laukai mūsų traukiasi nuo gyvenimų vietų per 3—4 varstus, delto labai nepatogu yra laukus dirbti. Negalime nei laikų žemės apdirbti, nei javus nuvalyti. Nes, pavyzdin, jei norime mėsą vežti ar javus, tai iš tokios tolimos per istisą dieną vos, 3, 4 ar 5 kartus galima suvažinėti.

RYLIŠKIAI, Vln. gub., Trakų pav. Nauda iš pieno. Merkinės parapijoje daugelis sodžių išėjo į kolonijas. Vienasėdžiams Ryliškiuose valdžia intaisė sviesto mušimo fabriką. Fabriko mašinos valdžiai kaštavo 700 rub.; fabriko vedėjui valdžia moka mėnesiui 25 rub. algos. Žmonės parduoda savo pieną tam fabrikui, kuris moka vasarą už kvortą po 4 kap. Išviso per vasarą fabrikas supirko pieno ant pusantro tūkstančio rublių. Kai kurie ūkininkai uždirbo po 100 rub. Tam kampui tokie uždarbėjai labai didelė nauda tuo labiau, kad ten kitokių uždarbųjų nėra. **Čit.**

Iš Amerikos.

Delei Panamos. Washington, D. C. Valstijos sekretorius Knox atsakyme ant Anglijos valdžios protesto kas link liuso plaukiojimo S. V. laivų per Panamos perkasą nurodo, kad tas dalykas yra

jau patvirtintas per Amerikos Kongresą ir likęs tiesa, su kuria turi skaitytis ir Anglija, ir joks protestas to negali dabar atnaiti, prie to Anglija visai neprišidėjo prie išlaidų, reikalingų pravedimui perkasos, o taipgi ji nemano prisidėti ir prie palaikymo jos.

Universaliska tikyba. Po S. V. važinėjasi Persijos pranašas Abdul Baga, kuris pranašauja sątaiką ant visos pasaulės ir susiliejamą visų tautybių į vieną universaliską. Geriausi pasisekimai senis-pranašas turi pas moteris. Jis 20 metų išsėdėjo Turkijos kalėjime už savo pranašystę; jo įsitikėjimas į suvienijimą tautybių nepakrutinamas. Baga garsina, kad jis turi pasekėjų apie 10,000,000 ypatų.

Brangūs pietai. Philadelphia, Pa. Ponia Edg. Stolesburi viename hotelyje surengė pietus su šokiais, kas jai kainavo \$40,000. Iškilnė dalyvavo 150 ypatų.

Savistovų gelžkelių darbininkų komisija. Washington D. C. Darbo ir prekybos departamento sekretoriui Ch. Nagel, duodamas metinį raportą apie to departamento veikimą, pataria tarp ko kito sutverti pastovią Arbitratų Komisiją, kuri risti visus nesusi-pratimus tarp gelžkelių darbininkų ir kompanijų. Šitokia komisija be abejonės atneštų darbininkams daug naudos, prisidėdama prie pagerinimo jų būvio.

Tai Amerikos šposai. Ashtobula, O. Viena panelė 3 val. 30 min. po pietų išėjo už vyro; 4 v. 30 m. tą pačią dieną jaunavedžiai pribuvo į savo namą, o už valandos laiko jaunutė 2 valandų ponia padavė prašymą apie persikirimą. Reik pridurti, kad prieš vestuves panelė tvirtino, būk labai esanti prisirišusi prie savo numylėtinio; jai 19 metų amžiaus.

Gili senatvė. Šiose dienose Texas'o valstijoje mirė 85 m. amžiaus fermeris; jis buvo labai tvirtu sudėjimo kūno ir per 65 metus nė karto nemiegojo po stogu, o tik ant tyro oro. Nei lyrai, nei vėjai neįvarė jo ant nakties ir kambarių.

Studentų išlaidos. Studentai Harvardo universiteto Bostone kasmet praleidžia \$603,780 ant drabužių, \$98,255 ant cigarečių (papirosų), \$73,250 ant alaus, \$200,000 ant teatrų ir tik \$71,250 ant knygų.

Umušė policijos šefą. Riverside, Col. Vietinis policionas Bere Barrett nušovė savo perdėtinį, policijos šefą J. R. Baird už tą, kad tas jį smarkiai subarė. Užmušėjas norėjo ir patsai nusišauti, bet liko sulaikytas per šerifą Nelson, kuris spėjo ištraukti iš jo rankų revolverį.

Paluosavimas kalinių. Austin, Texas. Vietinis gubernatorius priėmė paliepiamą paluosuoti Kalėdų šventėms 42 kalinių.

Arestavimas mokyklų komiteta. St. Louis'e areštuotas mokyklų komitetas, susidedantis iš 12 narių už tą, kad neįvedė gaisrinės laiptas mokyklų namuose.

Turtinga mergina. Kōtr. Barker, LaPort, Ind. po tėvo mirčiai gavo \$200,000.

Svarbus radinys. New Jersey valstijoje surastas gerai užsilaikęs žmogaus skeletas (kaulai). Sunku spėti, kaip senas šitas skeletas, bet raudonasis molis, matyt, nepersimainė laike paskutinių 200,000 metų.

Gerai palaikyti pačiai. Mirdamas Kar. Ebergardt'as paliko savo pačiai 1 dol. kaip atlyginimą už jos ištikimą pildymą šeimininkų pareigų.

Pagerinimai ant Ellis Island. Imigracijos komisionierius sten-

gias įsteigti visokius pagerinimus ant salos Ellis Island, kur pirmiausiai sustoja atvažiuojantys amerikoni imigrantai ir kur gauna pirmą išpūdį apie Naująjį Svetą. Tankiai imigrantai tą salą vadina „sala ašarų ir vargo“. Komisionierius reikalauja, kad būtų paskirta \$350,000 ant visokių tos salos dabinimų ir pagerinimų. Jis sako, kad ta suma visai nėra didelė, nes valdžia kasmet paima nuo pereinančių Ellis Island imigrantų 3 mil. dol., o ekonomijos tame dalyke nereikia žiūrėti, nes tai yra vieta, kur imigrantai pirmiausiai pajunta atsidūrę ant tos naujos „tėvynės“.

Trūstai prieš teisimą. Philadelphia, Pa. Cukraus trūstas savo gyvenimo laike pridarė daug prasižengimų. Paskutiniame laike prieš jį smarkiai stoji į kovą generališkas prokuroras, kuris sudarė procesą priešais šitą trūstą civiliškame teisme.

Sviesto trūstas. Elgin Butter Board Chicagoje, kuris kontroliavo sviesto kainas visose Su V., taipgi bus patrauktas teisman.

Korespondencijos.

BROOK LYN, N. Y.

Gruodžio 11. š. m. vietinės Lietuvos Siuvėjų Unijos 54-tos skyrius surengė Tautiško Namon sveitainėje prakalbas delei paaiškinimo siuvėjams apie besiantartinę generališką siuvėjų streiką. Pirmas kalbėjo vienas iš generališkos valdybos viršininkas, p. H. Hačkinas rusiškoj kalboj. Jis perstatė klausytojams, kokių būdu jie yra skriaudžiami ir apgadinėjami per kapitalistus; o kad šiek-tiek apsigint nuo tų skriaudikų, priversti jie yra streikuoti, nes kitokio kelio nėra. Kad sužinot, ar visi siuvėjai nori streikuoti, bus leidžiama patiems siuvėjams-unijistams ant nubalsavimo (referendum); tokiu būdu bus žinoma, ką patįs darbininkai mano apie streiką, jeigu nubalsuos streikuoti, streikas bus, jeigu — ne, tad pasilikis taip, kaip buvo. Kitais-gi metais tas nebuvo daroma; streikas būdavo šaukiamas per generališkus viršininkus; tad yra manoma, kad tos priežasties delei ir nebuvo gerų pasekmių, nes darbininkai vieni streikuodavo, o kiti dirbdavo.

Antras kalbėjo Juozas Augūnas lietuviškoj kalboj. Šis kalbėtojas paaiškino darbininkams, del kokios priežasties streikas yra rengiamas vien-tik New Yorko valstijoje ir kokių būdu gali jis būt laimėtas. Yra statomi šie reikalavimai: 1) keturios dešimtys darbo valandų į savaitę ir 2) reikalaut didesnės užmokesties. Paskui kalbėjo Jonas Šaltis, kuris smarkiai agitavo darbininkus rašyties į unijas ir aiškino kokią naudą ji atneša darbininkui ir ką galima laimėt joje esant; toliaus drąsino darbininkus, kad nesibijotų streiko, bet su tvirtu pasiryžimu eiti į kovą su savo išnaudotojais. Iškilus streikui, jis kvietė darbininkus laikyties vienybės, nebūti streiklaužiais, neklausti, kas ką sako ar gązdina, bet dirbti pradėtąjį darbą. Publikos buvo įpusantro tūkstančio; laike prakalbų visi užsilaikę labai ramiai ir tēmijo kiekvieną kalbėtojo žodį. Iško galima supaprasti, kad jau darbininkams įkirėjo dabartinis gyvenimas, ir nėra abejonės, kad kiekvienas

rengiasi prie streiko ir jeigu, iš-

kilus streikui, darbininkai veiks tap soldariškai, tai galima tikėtai-p solidariškai, — galima tikėtis pilno išlaimėjimo.

A. Angūnas.

P. S. Kaip siuvėjų, taip ir prosininkų vietinės unijos paskutiniuose susirinkimuose numazino įstojimo į uniją mokestis. Tai-gi pereitotį pėtnyčioj gruodžio 13. š. m. prie unijos prisirašė virš šimto penkių dešimčių lietuvių, užmokėdami įstojimo po vieną dolerį ir dešimt centų.

ROCHESTER, N. Y.

Vietinės lietuvių Šv. Jurgio parapijos buvo surengti „Feriai“, kurie traukėsi beveik porą mėnesių — spačio ir lapkričio Aš nežinau, kiek iš to gauta pelno, bet galima tikėtis, kad pelnas bus vidutiniškas, nes parapijoninariai lankė „ferus“, kurie atsi-buvo po bažnyčia keturiuose mokslainės kambariuose. Ferai buvo rengiami su sveiginančiais gėrimais, per ką du nedėlvakariū iškilo muštynės, su koliojimais ir keiksmiais ir bažnyčioje dar tarpduryje prie judančios žmonėmis gatvės. Svetimtaučiai, eidami gatve, sustojo, kad pasižiūrėti, kas čia daros — ar muštynės ar ugnis, nes bažnyčios tarpduris pilnas žmonių; visi grūdosi ir nesavū balsu rėkė. Svetimtaučiai su pasibjaurėjimu žiūrėjo ant tokių nežmoniškų lietuvių pasielgimų priešais savo bažnyčios. Paskui policija paliepė uždaryti „ferą“ su sveiginančiais gėrimais. Vargas ir panieka del mūsų, broliai lietuviai, kad mes patįs nemokame žmoniškai apsieiti, bet vis laukiame kol kas mus pamokys — ar tai svetimtaučiai, ar policija. Nors mes ir turime dvasišką vadovą — jauną ir energšką kuningą J. Kašakaitį, kuris galėtų lietuvius šiek-tiek apšviesti ir pakelti juos ant augstnio kultūros laipsnio ir jo energija kas link to prakilnaus darbo yra apmirusi. Apšviestėni kitų miestų lietuviai tveria blaivybės draugijas, o pas mus net dar pratina prie girtuokliavimo; stebėtinas doros skleidimas.

Lietuvos Kareivis.

ROCKFORD, ILL.

Gruodžio 5. š. m. TMD. 117 kuopos įvyko nepaprastas susirinkimas. Svarbjausis nutarimas to susirinkimo, — tai parengti šią žiemą vakarėlių pagerbimui mūsų dainiaus Pr. Vaičiūčio. Tą darbą pavedė komisijai, susidedančiai iš šių narių — P. P. Petrėno, J. Petraičio ir K. Miklo.

Grazū žiūrėti į mūsų miestelio lietuvius, kaip jie viską veikia sezonais. Pereitą vasarą buvo inėję madon rengti „piknikus“ taip, kad nekurię mūsų „veikėjai“ neteko kelių porų akinių, — būdavo taip nusišnapsuoja, kad vienas kitam ir apėiupinėja akis. Dabar inėję madon rengti teatrą, apie nieką daugiau ir nekalbama, kaip tik apie teatrą.

Ukėšų Klubas žada pastatyti ant scenos keturių aktų dramą „Alkani žmonės“, o giedorių draugijėlė „Kanklės“ — „Audrą Giedroje“.

Kitos draugijos irgi žada nusileisti... TMD. narys.

WORCESTER, MASS.

Mūsų lietuvių sukruoto ne ant juoko — vieni rengia prakalbas ir ginčus, kiti teatrų, treti kokias nors paskaitas; kiekviena kuopa dirba kiek tik gali. Šiais metais TMD. labai pakilo, nes narių prisirašė apie 40 ypatų; užaugo ir SLA. narių skaitlinus, o kaip girdėti, ir LSS; visokios rūšies pašalpinės draugystės taipgi smarkiai auga, — mat, žmonės supra-

to vienijimos naudą.

Gruodžio 13. liko sužeistas dirbtuvėje Juoz. Sederevičė; jau vieną pirštą jam nupjovė, bet ir ranka yra pavojuje. Di—as.

GARDNER, MASS.

Kaip kituose lietuvių apgyventuose miestuose pradeda pūsti tautiškas vėjalis, taip ir pas mūsų miestelio lietuvius apsieireiskia grynai tautiška dvasia ir paduoda viltį, kad greitai laiku galutinai pranyks visi mūsų tautos priešai „kurie trukdė prakilnius darbus susipratusiųjų brolių lietuvių“.

Vienintelė mūsų miestelio draugijėlė, kuri stiprina tautišką dvasią, yra dramatiška kuopa „Aidas“; ji rengia teatrų, šokių; taip laike vienų metų pastato ant scenos po 10 veikalų. „Aidas“ turi gana gabjū artistų, tarpe kurių yra ir kelios Amerikoje gimusios lietuvaities.

Ant Gardner'io scenos jau liko sulošti Fr. Gužučio veikalai, tarp ko „Ponas ir Mužikai“; vienas iš svarbjausiųjų jo veikalų; buvo nesenai dar vaidintas. Buvo pradėta mokinies Tolstojaus „Patamsio Galybė“, bet pasirodė, kad ant Gardnerio salių nebus galima to perstatyti; delto gruodžio 7. „Aidas“ nutarė sulošti vietoj „Patamsio Galybė“ du veikalus — „Netikėtai“ ir „Malūnininkas ir Kaminakrėtis“. Toliaus „Aidas“ žada vaidinti kitus geresnių mūsų rašytojų scenos veikalus. „Aidas“ turi nusišamdęs ant Right gatvės salę, kur daro susirinkimus ir repeticijas. M. St.—nas.

WATERBURY, CONN.

11 kuopa SLA. gruodžio 8. vakare parengė prakalbas. Kalbėjo p. J. Lutkauskas iš Brooklyno, N. Y., pirmiaus kalbėjo vietiniai — Balčiūnas ir kelis žodžius Žemantauskas apie išlygas prisirašymo prie SLA. Lutkauskas visą laiką kalbėjo apie SLA. ir jos historiją su visais prietikiais iki šių dienų; ragino lietuvius rašyties prie tos organizacijos, rūpintis pastoti šios šalies piliečiais, mokinies amatų ir tt. Labai jis nupeikė tuos, kurie stengėsi SLA. sugriauti. Kalbėjo ir apie LSS. — jos gerovę, kiek ta politiška-ekonomiška organizacija galėtų daug gero padaryti, jei nepataikantų nekuriems tamsios dvasios žmonėms, atsižymėjusiems savo nešvariais darbais. Toliaus perskaitė iš „Lietuvos“ N49 šnipišką pranešimą Suvalkų gubernatoriui rusų ir lietuvių kalboje. Paskui buvo klausimai ir atsakymai; kai-kuriuos klausimus aš čia paminėsiu. Taip, Kankalianskas iš priešakinės sėdynės pasokęs, sako: „Kodel pranešimas parašytas rusų kalboje, be rašėjo vardo, ir dar „jego prevoschoditelstvu Suvalskomū gubernatoru“; o ne jo šunybei Suvalkų gubernatoriui“? Ir tuojaus pats atsako: „Todel, kad toks Balutis ir Olševskis moka rusų kalbą.“ Kitam vėl neaišku, kodel rašoma Suvalkų gubernatoriui iš Kauno? Nors kalbėtojas dar keletą sykų paantrina ir patsai klausėjas sakėsi turįs nusipirkęs „Lietuvą“ ir gerai preskaitęs, vienok jam visgi buvo neaišku; girdi, reikėjo rašyti Kauno gubernatoriui, o ne Suvalkų. Pruselaitis išmetinėja, kad perdaug kalbama apie Bagočių ir Kutrą, kur jau ir be to nusibodo laikraščiuose skaityti, žmonės, sako, už savo dešimtuką norėjo ko-nors moksliško išgirsti, o apie Širvydą ir Olševskį kaip abudu TMD. kningas vogė tą viską slepia. Kalbėtojas atsakė ant užmetimo delei TMD., išdėtydamas tą dalyką ir nurodydamas, kur galima kreiptis, kad per-

sitikrinti iš dokumentų kas netiki žodžiams. Paskui, sako, šiandien man vienas draugas, būtent Vokėtaitis daug labai akvyvų dalykų pripasakojo ir apie p. Pruselaitį, žadėjo ir laiškų daugelį priduoti, turinčių ryšius su Pruselaitio darbais, o užpakalyje tų laiškų figuruoja Bagočius ir „Keleivis“.

Vienas, kalbėdamas apie amatus, matomai taikė kalbėtoju, bet išėjo nei šis, nei tas. Girdi, jeigu būsimė visi amatininkais-graboriais, tai ir tykosim vienas kitą iš užkampjo, patamsėję, nudėti, kad potam turėti darbą. Kitas-gi norėjo iškvosti, kokią partiją kalbėtojas pripažįsta už darbinikišką — republikonų ar demokratų? Kalbėtojas atsako, kad darbininkų partija yra angliškai vadinama „social demokrat“, o lietuviai, kurie toleruoja Bagočiaus, Kutros-Vasiliausko darbus, yra Kutros partija; tas vyrukas pasijuto, kaip ant žarijų pasodintas. Iš publikos vieni juokėsi, kiti pyko, ant galo kai-kurie taip isikarsčiavo, kad iškilo varžynės tarp pačių draugų už balsus ir jokiu būdu vieni kitiems nenorėjo užleisti pirmybę, o kartais šoko kalbėti bent keli ant syk. Vakaro vedėjas, Žemantauskas, uždarė ginčus, pranešdamas, kada bus sekantis kuopos susirinkimas; tada pasidarė tikras jomarkas, susispietė būrelis „draugų“ prie pagrindos ir šūkavo kiek ir ką galėjo ir tas klegėsis tęsėsi iki visi išsiskyrstė. Publikos buvo apie porą šimtų; laike prakalbos užsilaike labai ramiai ir tik laike ginčų buvo juokų ir piktumų.

Waterburyje žada užginti „Perkūnas“, tik ne tas Perkūnas, kur ant deglosios jodinėja, o juokų laikraštukas vardu „Perkūnas“; jau ir doleriai yra renkiami. J. Ažunaris.

NEW BRITAIN, CONN.

(Mūsų koresp.) Mūsų nauja svetainė, regis, dar nebus užbaigta prieš Kalėdas — vis, mat, atsiranda įvairios kliūtys. Visos draugystės yra nutarusios, kad kiekvienas lietuvis, priklausantis į kurią-nors pašalpinę draugystę, turi mokėti \$1.00 del svetainės; kuris-gi priklausė į 2 ar 3 draugystes, tai visvien reikia mokėti tik vieną dolerį. Regis, kad draugystės laikysis šitos sistemos pakol bus išmoksėta svetainė, ar bent iki to, kol jeigos duos nuosimti. Bankas yra davęs, kaip girdėjau, \$16,000 ar \$18,000. Apatinėj (mažesnėj) salėj jau galima laikyti susirinkimus.

Gruodžio 1. buvo SLA. 34 kp. prakalbos. Kalbėjo J. V. Lutkauskas iš Brooklyno, N. Y. Kalbėjo gerai. Kad ir davė pipirų tiems žmonėms bei laikraščiams, kurie griauja SLA., bet juk tas viskas grynna teisybė, ką-gi padarysi. Kalbėtojas išrodinėjo, kad tie žmonės negali atlyginti SLA. padarytas skriaudas, kurias jie yra suteikę, rašinėdami laikraščiuose ir šiaip prie kiekvienos progos leiddami niekuo nepamatuotas ir neteisingas žinias. Bet ateis laikas, kada žmonės pamatys, kokie jie yra ir nebeklausys jųjų daugiaus. Atbaidė jie minias žmonių nuo SLA. savo priešinga agitacija, o tie žmonės neįėjo prie svetimtaučių, nes be jokio apsaugojimo žmogus negali juk gyventi; neįėjo ten, kur lietuvis bus lygus su piningais. Čiai kalbėtojas prirodė skaitlinėmis, kad S. L. A. mokestis yra mažesnis negu kokioj kitoj organizacijoj svetimų tautų; mokestis, paveizdan ant \$1000 apsaugos, jeigu apsidrausiti Insurance kompanijoj, rodosi „Prudential“, reikia mokėti \$5.00

daugiau negu SLA. p. J. V. L. aiškiai išrodydamas, papeikė socialistų kalbėtojus, kurie skiria 3 ar 4 laikraščius ir liepia skaityti publikai, o kitus išpeikia ir uždraudžia skaityti.

Paskui deklamavo eiles p-lės Paulauskiutė ir Sakalauskiutė su broliu ir p-nia Salaveičikienė su dukterimi. p. J. V. Lutkauskas savo kalba sukirsijo nekuriuos iš socialistų, bet greit viskas atėjo į savo vėžes ir prakalbos užsibaigė ramiai.

Gal kas iš jūsų nenorėsite tikėti, bet tai faktas — gruodžio 5. atsibuvo vestuvės vieno lietuvi J. P. su p-le J. K. Gal pirmas lietuvis, kuriam policijos viršininkas (Chief) buvo už „brolių“. Mat, p. P. rodosi buvo pasižadėjęs vesti p-lę K. Na i rvestuves rengė, o mergina vaikinui pininų davė, bet vaikas, matyt, „susinaravijo“ — emė ir prasišalino. Adventui užėjus, jaunikis vėl namo sugrįžo ir apreiškė merginai, kad ves ją po Kalėdų, bet merginai, matyt, perbaisus advento šalčiai išrodė. Ji nuėjo pas policijos viršininką ir pasakė, kad ji ilgiau laukti negali; policija, kaip jau žinoma, paprastai tur jausmingą širdį šitokiuose atsitikimuose, todėl susimylėjo ir ant J. K. ir tuojaus tą vaikiną paėmė uždarė šaltojoni, kad padaryti, taip sakant „rokūndą sąžinės“, ir tas mūsų jaunikaitiui kaip tik ir pamačėjo — tuojaus atsirado noras vesti karštąją J. Susižinojus su kun. Žebriu, gruodžio 5. Ceief'as Rawling prakliniai numaršavo su jaunaisiais šv. Andriejaus bažnyčion, kur, aktyveidoje p. Rawling ir nuotekos sesers, klebonas surišo juos neatmezgamu mazgu.

Tą pačią dieną buvo teismas tūlo A. C. B. ir dviejų mergaičių, iš kurių viena lietuvaite ir tik 15 metų. Teisiami buvo už kriminališkus prasizėgimus, t. y. paleistuvystę. Teisme išsiaiškino labai bjaurūs dalykai, kur, anot angliškų laikraščių, į spaudą jokiū būdu negalima dėti. Mergaitės pavardės čia neminėsiu; rodosi jos pavardė minėčiau metai atgal, kada ta pati ir da kita lietuvaite, buvo sugautos su chiniečių skalbykloj, už ką nelaimingas chinietis, rodosi, gavo 8 metus kalėjimo. Tas vyras dabar uždėjo \$2,000 kaucijos, o jos po \$200 kiekviena. Teismas bus da sykį.

NEW BRITAIN, CONN.

Nuo redakcijos. Nors apie prakalbą p. J. V. Lutkauskos gruodžio 1. yra parašyta augščiau tilpusioj korespondencijoj, vienok talpiname ir šitą, nes čia yra paduotos nekuriuos statistiškos skaitlinės, o taipgi užkliudomi nekurię san svarbūs klausimai, surišti su SLA.

Gruodžio 1. buvo surengtos 34 SLA. kuopos prakalbos. Kalbėjo p. Lutkauskas iš Brooklyno; žmonių susirinko gan daug. Kalbėtojas, rodos, gana aiškiai papasakojo kas link SLA. — jo tikslą, augimą ir veikimą laike savo gyvavimo; čia buvo nurodyta, kad SLA. yra atlikęs didelius darbus tautiškoj ir apšvietos dirvoje. Pagal statistikos žinių nuo 1886 m., iki 1911 m. yra išmokėta: Moksleiviams — \$1,789.96, kankiniams — 1,366.67, apšvietos reikalams — 1,750.00, imigrantams — 1,403.19, kultūros reikalams 1,365.67, kitiems įvairiems tikslams — 446.15. Viso labo — 8, 141.64.

Posmertinių per tą laiką išmokėta — \$63,228.10. Šiaip pašalpos išmokėta našlaičiams ir sužeistiems, atsišaukusiems į SLA. narius — \$1,391.23.

Taigi, žiūrint į SLA. istoriją, kurią kalbėtojas nors paviršutiniškai perbėgo, pasirodo, kad ta draugija didelės pinigų sumas iš mokėjusių visokiems tautos ir kultūros reikalams.

Šitos skaitlinės, rodos, galėtų pertikrinti tos draugijos priešus, kurie skelbė žodžiu ir per laikraščius, išmįslydami visokius nebūtus daiktus ir įkalbėdami kitiems, būk SLA. nieko gero lietuviams nesuteikė ir būk darbininkams nevertė yra net prigulėti į tokią draugiją. Tokiems „mokytojas“ pirma reikėtų patiems susipažinti su SLA. darbais, o paskui jau kalbėti.

Tarp ko kito p. J. V. L. išrodinėjo, kad mums lietuviams Amerikoje reikia laikytis visiems vienybėje ir veikti sujungtomis spėkomis ant tautos ir kultūros labo, nes mums daug dar visko trūksta, o kitos tautos mūsų reikalų juk neaprupins. Vienok visai maža dalelė Amerikos lietuvių yra susiorganizavusių į žymesnes draugijas. Paveizdan, lietuvių priskaitoma į 500,000, o prigulinių į dideles draugystes bus gal tik apie 15,000; kalbėtojas maž-daug paminėjo, kiek į kokią draugiją priklauso narių.

Ir taip, klausytojai turėjo progą išgirsti daug naudingų ir pamokinančių dalykų, kuriuos reikėtų gerai kiekvienam įsitęmtyti ir mokintis doros ir teisybės, nes, anot kalbėtojo žodžių, neužtenka mums gerai kalbėti, bet reikia gerai ir daryti. **Newbritanietis.**

PHILADELPHIA, PA.

Šiaurynėje miesto dalyje lenkai sumanė sutverti „nepriugulmingą“ parapiją. Prie šitos būsiacijos parapijos žada prisidėti ir nekuri sulenkėję lietuviai, prigulėję iki šiol prie Šv. Jurgio lietuvių parapijos. Jau daugiau metų laiko, kaip šioje lietuvių parapijoje viešpatauja pilna betvarkė iš priežasties nesutikimų tarp vietinio klebono kun. A. Miluko ir parapijonų. Parapijonai jau senai stengiasi iškrapstyti kun. A. Miluką, o paskutiniu laiku tai ne ant juoko visi sujudo ir tur būt žmonės „pastatys ant savo“. Bet „pastatyti ant savo“ čia reikiama atgaivinti pilną tvarką, kurią kun. A. Milukas galutinai suardė ir stoti vėl prižiūrėtojais parapijos ir bažnyčios turto, su kuriuo gerbjamas klebonas elgiasi visai savotiškai. Vienu žodžiu, mūsų Šv. Jurgio parapijoj kun. A. Milukas pasidarė pilnu „autokratu“. Tas be abejonės kenkia visai parapijai, žemina tikėjimiskus jausmus ir stačiai sakant, demoralizuoja plačiąją minią.

Prie Šv. Jurgio parapijos yra lietuviška mokykla, kurią prižiūri ir veda taipgi kun. A. Milukas. Bet ta mokykla taip blogai pastatyta, kad vaikai, vietoj įgyti pradinį gryną mokslą ir išlavinti savo protą, jausmus ir doros pamatus, stačiai išdyksta ir, gal sakyti, amžinai pagenda... Tėvai būtinai turėtų rimtai į tą pažvelgti ir visomis spėkomis pasirūpinti, apsaugoti savo vaikus nuo to pagedimo. Jei būtų mokyklą gera tvarka, t. y. jei ją vestų atsakanti vadovai, tai vaikai, ne tikai pasiektų mokslų lygų valdiškoms mokykloms, bet išauklėtų žmoniškumą. Stačiai gailu žiūrėti ant tų kūdikų, kurie čia yra paduoti ant paniekos.

Taip, lietuvių kalbos mokytoja, pradėjus dar prieš Velykas iki užbaigimui savo mokytojavimo, vis mokino „Septynias didžiasias nuodėmes“ ir „Dešimts Dievo prisakymų“ — Paskutiniojo laiku lietuvišką kalbą mokina klebono brolis p. M. Milukas; moki-

nimas šiek-teik pagerėjo, nors tiek, kad sutrumpino mokymo laiką.

Kas link angliškos kalbos, tai ten nuolatos peštynės. Vaikai nežmoniškai mušami ir visokiais būdais baudžiami. Daug kartų patysai girdėjau triukšmą, einantį iš mokyklos langų: kaip pradeda mušti kokį-nors vaiką, tai kankina kokią pusę valandos — tą gali paliudyti ir kiti apielinkės lietuviai ir svetimtaučiai.

Stačiai gaila ir iš dales juokiną, kad taip netikusiai elgiasi tie mūsų jaunosios kartos auklėtojai. Tankiai angliškos kalbos mokytoja, baudmąs vaikus, palieta po kelis mokykloje, pasibaigus mokymo laikui; užrakina duris ir pati išeina namon. Taip kiek laiko atgal ji užrakino du vaiku už prasikaltimus. Nesulaukdami paliuosavimo vienas šoko nuo antro gyvenimo pro langą ir gerokai susižeidė, kiti-gi vaikai, jį pagavę, nusinešė namon. Kaip tas viskas užsibaigė, nėra žinios.

Tik pasimįskite, lietuviai, kas gal išeiti iš tapi auklėjamų ir mokinanamų vaikų — vietoj džiaugsmo jie suteiks tėvams didžiausią širdies skausmą ir panieką; jų gyvenimas ant visad liks užnuodytas, jų nekalti jausmai ir siekiai galutinai sudarkyti. Jei netikė yra mokytojai ir mokyklos vadai, tai niekad negali išeiti gerai ir apšviesti vaikai — jie visad lieka apsunkinimu tėvų, tautos ir abelnai visos žmonijos, kaipo nariai tokios. Taigi, lietuviai parapijonai, pasirūpinkime savo parapiją ir savo vaikelius reikalais! **Jeviniškių Juozas.**

PHILADELPHIA, PA.

Šiomis dienomis pas mus žymiai atpigo kiaušiniai; geriausi išrinkti šaldyklose kiaušiniai, kurie buvo parduodami po 48 ir 50 centų tuzinas, dabar tam tikra moterų draugija „Housekeeper's league“ pardavinėja po 24 centus tuziną. Kiaušiniai, stovėję šaldykloje nuo 3 berželio 1911 m., išparduodama 200,000 tuzinų į dieną. Manoma, kad ir sviestas atpigsias; geriausio sviesto randasi šaldyklose 9, 000,000 svarų, už kurį dabar mokama nuo 45c. iki 50c. svaras. Miesto majoras R. Blankenburg pavolino įvežti produktus tiesiog nuo farmų ir pardavinėti ant gatvių; pirmiaus buvo suvaržyta.

P. Kanakas.

LORAIN, OHIO.

Senai jau čia apsigyventa keliolikos lietuviškų šeimynų ir nekuri turi jau savo namus. Uždarbis čia pusėtinai — mažiausia mokeskis — \$1.75 į 10 val. darbo dienos. Darbai pas mus sunkūs — geležies dirbtuvėse, bet darba greit galima gauti. Iki šio lietuviškų draugysčių čion nebuvo; gyvavusi čia pirma 166 kuopa SLA. suiručių laike buvo numirusi, bet, lietuviams susipratęs ir pasidarbavus nekurių ypatoms, tapo vėl 1 gruodžio š. m. sutverta; iš kart prisirašė 13 asmenų — nekuri prisirašė į III. ir II. skyrius. Galima tikėtis, kad kuopa dabar augs ir bujos, nors tiesa, yr ir priešų, bet, kiek man teko patirti, jie kuopai nieko negali padaryti nes jį greitai laiku bus gana tvirta. Būtų malonu, kad visi lietuviai, supratę vienybės svarbą, su noru pradėtų rištis į mirtą organizaciją.

Vincas Laukaskas.

CLEVELAND, OHIO.

Clevelande, kaip visiems žinoma, yra keli tūkstančiai lietuvių, kurie turi savo parapiją, daugybę visokių vardu draugijų, kuopų ir kuopelių. Pagal savo pa-

žvalgų lietuviai susiskaldė į daug dalių, kaip va: katalikai, bedeviai, cicilikai, tautininkai — vieni kitiems nepasuduoda; bet delei naudods mūsų tautos, delei pakėlimo tautiškų jausmų mažai kas rūpinasi. Kaip girdėjau, čionai yra bepartiviskas choras vardu „Mirta“, bet mūsų cicilikai nori jį ardyti ir sutverti cicilistišką chorą; mat, Clevelande cicilikai pripratę „kovoti“, viską ardyti iš pamatų. Taip cicilikams pasisekė suskaldyti, keli metai atgal, 14 kp. SLA., o paskui kėlė triukšmą ir vertė kaltę ant nekurių Clevelando rimtų ir veikiančių del SLA. labo ypatų, bet, kiek man žinoma, tai buvo visa kaltis „cicilikų“, kurie tik norėjo viską suardyti. Nors, jau būtu laikas mesti tą niekšišką ardyymo darbą, — juk vienybėje — galybė. **V. Olgerdas.**

CHICAGO, ILL.

Tamsybės karalius ir didelis „Magikas“ Jurgis Pupauskis ką tik spėjo pareiti iš Bridewell kalėjimo, kaip ir vėl pradėjo stebūklingus daiktus pardavoti tarp tamsūnų. Taip kokiems tenai lenkams, o kal ir lietuviams pardavė juodo katino ausį ir pasakė, kad į kišenę įsidėjęs gali eiti, kur nori — niekas tavęs neregės; tas žmogus, nusipirkęs to katino juoda ausį už \$25.00, nutrukė į saliuoną ir, užėjęs už baro, pradėjo ragauti visokius gėrimus; saliuono savininkas tikrai žiūri, kas čia darosi su tuomi žmogum ir užklausė, ką jis čia dabar dirba? Tas atsakė: „tylėk — juk tu manęs nematai“. Saliuoninkas tokį „kostumerį“ už apykaklės išmetė laukan ant gatvės. Šitas tamsuolis, matydamas, kad Pupauskis jį prigavo su katino ause, tuoj nuėjo pas jį, bet nerado namie; būta tiklatai jo moteris. Pupauskienė sako: Juodos katės ausis nėra visa ta galybė, — pirk tu nuo manęs stebūklingą žirni, ir kad jį turėsi, tai ištikro tavęs niekas nematys; prekė ta pati — \$25.00. Nusipirkęs žirni, grįžta atgal į tą saliuoną ir vėl tas pats atsitiko su stebūklų jieškotoju kaip ir pirma. Kitam J. Pupauskis pardavė sidabrinį dolerį, kuris grįžta atgal; už tą dolerį užmokėjo \$50.00. Tuo du prigauti nuėjo į policijos stotį ir apskundė p. Pupauskį; tuoj iš policijos du detektivi stoji daboti Pupauskio banką iš gatvės. Ant nelaimės Pupauskio tuom laiku du žmogų pirkto pinigų dirbimui mašinas; tai buvo vakaro laikas. Detektivai, matydami, kad Pupauskis parduoda kokias-tenai skryntes, įėjo į vidų ir užklausė, ką čia perka. Buvo atsakyta, kad tai pinigų dirbimui mašinos. Pupauskis tuoj likos suareštuotas ir nuyeztas į tamsiąją, kur nabagas gavo visą nakį išbūti — jokie stebūklai neišvedė jo iš tenai. Tai viskas rodo, kaip dar žmonės vargsta, kaip jie dar neatskiria kur teisybė, o kur melas.

Teiko man būti ant kelių vakarų, kur buvo laikytos prakalbos. Bet ar tu važnuok į tautiškus, ar į bažnytinės draugystės vakarus, visur rasi betvarkę: laike prakalbų mažai kas užsilaiko namiai; vyrai da pusė bėdos, bet moteris — tai jau nėra ko ir kalbėti: kalbasi, kvatoja, daro įvairius patėmijimus ir eypinasi su vaikais; ir tuomi, žinoma trukdo visiems klausyti prakalbų. Aš mįsliu būt daug geriau, kad tokios bobelės ir vyrai, kurie daro betvarkę laike prakalbų, visai nevažnuotų ant prakalbų, o praleistų laiką namie ar kur kitur, ir tada mes lietuviai gal ir atlaikytumėm kokias-nors prakalbas

atsakančioje tvarkoje panašiai kitoms apšviestoms tautoms. Be abejonės, negeras pasielgimas laike viešų susirinkimų, aiškiai liūdija, kad lietuviai nėra pripratę prie susirinkimų, — jie eina ant prakalbų, o patis nežino, kur eina ir jei prakalbos neužganėdina jų norų, tai jie kelia triukšmą ir betvarkę, o tuomi viską gaidina. Lietuviai, laikas susiprasti ir būti žmonėmis apšviestais ir draugiškais. **Anton Booben.**

„BLAIVYBĖS“ KONKURSAI.

Primename mūsų dramų rašytojams ir vertėjams, jog katalikų „Blaivybės“ draugija šių metų balandžio mėnesį buvo paskelbusi senos veikalų konkursą (žiūr. „Vilties“ N42 š. m.).

Išviso paskirta esą 350 rublių, kurie suskirstyti į tris premijas: geriausiai originaliai parašytam veikalui 200 rublių, gresniam originaliui parašytam 100 rublių ir geram vertimui 50 rublių. Neatsiradus visai gerų originalių veikalų, bet atsiradus keliems pusėtinaiems, premijų pinigai gal būt paskirstyti į tris dovanas po 100 rublių, neatsiradus gi nė tokiems — visi konkurso pinigai gal būt išdalinti geriems vertimams.

Be to, laimėjusieji premijas pasilekė pilnais savo veikalų savininkais.

Vyriausios sąlygos konkursui laimėti šios:

- 1) Veikalai turi būti parašyti ar išversti gera taisykliška lietuvių kalba ir, duodami tikro grožės pasigėrėjimo, turį drauge platinti abstinencijas, blaivumo ir skaistybės ideas.
- 2) Veikalai turi būti mažiausia iš dviejų ir daugiausia iš keturių veiksmy.
- 3) Veikėjų turi būti, be minios ir šokėjų, jei juos autorius išvestų. 10—12, ar dar mažiau; dekoracijų permainų 1—2.

Konkurso laikas buvo paskelbtas išpradžios ligi gruodžio 1 dienos š. m., bet bus dar nutęstas; ligi kurio laiko — bus pranešta vėliau.

Konkurso teisėjai yra: kun. direktorius Maculevičius, kun. J. Tomas, Ludas Gira ir dailininkas Ignas Šlapelis.

Siųsti rankraščiai reikia šiuo adresu: Kaunas, 2 Portovaja, N2, „Blaivybės“ Valdyba.

PROGRESAS IR TURKIJA.

Žmonija turi daug vietų, kurias reikėtų paimti cielybėje į muzėjus, kur tos vietos — relikvijos, vietos, — lopšys žmonijos civilizacijos galėtų būti apsaugotas del ateinančių žmonijos kartų.

Indija, Aigypas, Palestina, Graikija.

Nežinau, kur smarkiau ir giliau mušėsi žmonijos mintis. Ar Budda Indijoje, ar Sokratas Graikijoje ar Jėzus Palestinoje?...

Be, žinoma, visos ideas tųjų žmonių turėjo didelę kultūrinę vertę del visos žmonijos.

Krikščionybė — toji krikščionybė, kurią mes tėjim dabar, pasidėkavojant dogmatizmui, pasidėkavojant tam, kad prie tyros krikščionybės ideas prisimaišė valdzia apskurių žmonių įvairių bažnyčių — visiškai nustojo savo vertės, kaipo skelbeja meilės ir savo paprastumo.

Tųjų didžių brangumynų, kurie auklėja žmonių arba, geriau pasakius, tą dalį žmonijos, kuri mums davė perstatymą humaniškumo.

Suprantama, jog ir ten galima patėmyti visas atmetančias puses žvėries-žmogaus, bet reikia atminti, kad tas ir yra, taip sakant, jėga gamtos, patsi pamatas iš kur paeina homo sapiens — žmogus, kurį mes matom dabar.

Galima manyti, kad be tų amžinųjų idealų paveikslas žmonių gyvenimo būtų dar baisesnis, dar arčiau prieitų panašybėn kaime-nės, laukinių žvėrių.

Žmonijos istorija — tai istorija kelionės, kurioje žmogus nustoja savo žvėriškumo ir laipsniškai išdirba naujas humaniškas ideas — labiau stengiasi liktiesi žmogumi.

Atkartoju, jog viena iš tokių vietų, kur ypatingai stipriai mušė žmogaus mintis ir yra Palestina.

Dabar atėjo laikas išliuosuoti tą žmonijos lopšį nuo žmonių valdzios, kuri nieko bendro neturi su žmonijos mintimis, su humaniškumu, nes visada ji tarnavo tiem tetrogradiniam elementam, kurie žmonijos istorijoje lošė rolgė progrose — slogintojų, spaudėjų ir gesintojų visų jos praktinių apsiereiskimų.

Turkai Europoje visada buvo žinomi kaipo tvirtas reakcijos elementas, ir mes galime sau daleisti, kad jie dabar pražūvo ne delto, kad bulgarai arba serbai pasirodė tvirtesni, bet del kitų priežasčių.

Jų mirtis yra įstatas žmonijos išsivystymo istorijos, kuris jaukia gyveniman tiklatai, kas gali tarnauti labui visos žmonijos.

Skerdynės, prievarta, plėšimai — tai liekana žvėriškumo, ir tos tautos, kurios tuomi gyvena yra pasmerktos ant mirties.

Turkai, kaipo tauta, kuri i-neštų į žmonijos aruoda ką-nors gero negyvuoja.

Turkai geriaus žinomi, kaipo tauta, kuri gyvena iš pergalėtųjų ir pavergtųjų misdama jų prakaitu; jie užganėdino visus savo geismus su pagelba tų tautų, kurias jie laikė baimėje ugnimi ir kardū.

Tai greičiaus kariškas lageris, o ne ramūs gyventojai.

Visokis sukėius, visokis žvėris-žmogus ar tai būtų atskira ypatā, arba čielā tauta — lieka teistais istorijos taisyklėmis miriop, nes tokiems gaivalams nėra vietos ten, kur gyvuoja progresas.

Vertė **Jaunutis-Nenuorama.**

IS LATVIJOS.

Ryga. Dr. J. Rudis liko paskirtas prie I miesto ligonbūcio klinikos (Ric. g.) asistentu ir persikėlė ten gyventi.

Mūsų pramonė. Girdėjome p. A. Maciejauckio kningyne jau pasirodė džiointieji Lietuvos obaliai, kuriems tegal prilygti tik Amerikos fabrikatus. Mūsų žinomas inžinierius A. Maciejauckas, kaip jau rašėme šiemet Šeduvoje inkūrė fabrika obaliams džiointi, alyvai varyti ir ikės mašinų sandelį. Malona, kad lietuvių inteligentų ir veikėjų vis daugiau apsigyvena mūsų tėvynėje.

Pažistamas rygiečiams lakiotojas oru Kuzminskis dabar nuvykęs Crinijon, kur atlieks keletą pasekmingu lakiojimų dalyvaujant Chinijon valdzios atstovams ir po tuo gavęs pasiūlinimą, įsteigti Chinijoje oro flotā ir likti jo admiralu.

Lietgaliai. Rygoje įsikūrė savo pašalpos draugija „Lietgalė“, kurios pirmininku liko išrinktas J. Gasparavičius. Lietgalių Rygoje esā virš 10,000, daugiausiai darbininkai. Jie matyt pageidauja veikti ir švieties atskirai nuo baltiečių latvių

P. Bražiūnas, Rygos centralinio kalėjimo viršininko vyriausis pagalbininkas liko paskirtas Veros apskričio kalėjimo viršininku. P. Bražiūnas lietuvis, kaip ir pats prisipažįsta, Rygoje išstarnavo apie 10 metų ir kaipo inteligentas negalėjo nežinoti apie savo tautiečių vargus-vargelius, bet kad nors kuo būtų prisidėjęs prie mūsų visuomeniško darbo, nebuvo girdėti.

Valko apskirtyje netoli Aahofos ties Aa upės krantu ištryško sėros šaltinis, kurs kasdien išmeta 12 tūkst. viedrų vandens. Nusiųstas inžinierius Katkins iširti chemiškios vandens sąstatos.

LIEPOJUS. Apgaulė. Kad galiausiai „Kursk“ 30 spalį rengės plaukt Amerikon su emigrantais, šifkorečių skyriaus užveizdėtojas Rusų-Azijos — bendrijos Gurvič emė reikalauti nuo Tamošiaus Kreivio ir jo dukters primokescio po 30 rb. 75 kp. būk tai nesumokėtu Janavos agentui Pokemper už keleivių atgabenimą. Tardymas tačiau parodė, kad Pokemper jau buvo išgavęs iš Kreivio 240 rb. už šifkorečių iki Bostonui dvim asmenim, nors paprastai iškaščiai išneša tiklatai 208 rub. Agentas Pokemper patrauktas a sakomybėn už apgaulę. Bet kiek tokių agentų lieka nesugautų ir čiulpia žmonelių skatikėlius. („Rygos Garsas.“)

ANGLIJOS LIETUVIAI.

LONDONAS. Lapkričio 14. buvo pas mus „Rūtos“ draugijos susirinkimas. Susirinkimą atidengė draugijos pirmininkas. Išpradžiu buvo paskelbtas susirinkimo dienotvarkis. Išsiaiškino, kad narių draugijoje išviso yra 25; priegto draugijon per šį susirinkimą įsirašė dar 5 nariai. Nesenai draugijos nariai (ne pati draugija Red?) surengė vakarą. Matyt, įsai žmonėms patiko ir patraukė draugijon, nes po vakaro pradėjo noriau žmonės stoti draugijon. Geistina būtų matyti tokių vakarų dažniau. Susirinkimo vienbalsiai nutarta išsirašyti sekantiems metams šie laikraščiai: „Viltis“, kaipo tautiškas; „Teatras“, kaipo reikalingas vakarams; „Pavasaris“ junuomeinei, ir, glop, „Lietuvaitė“ moterims. Sumanyta įtaisyti nedėliniai kursai, kuriuose galima būtų pasimokinti lietuviškai ir angliškai skaityti bei rašyti. Angliškai bus mokinama, idant nereiktų taip skursti nemokant vietinės kalbos.

Toliaus mūsų gerb. klebonas kun. K. Matulaitis ragino jaunuomenę ir drauge visus mokinties amatų, aiškindamas, kaip naudingi ir reikalingi dabar geri amatininkai Lietuvoje, kur jie uždirba dvigubai daugiau, negu čia. Vertėtų mums visiems tai neužmiršti ir to mokinties, kiek galima. Ragino dar jaunimą lavinties dainose. Tuom susirinkimas užsibaigė.

P. Bulevičius.

MANCHESTER. Nors tikro skaitliaus gyvenančių šiame mieste lietuvių paženklinėti negalima, bet spėjama kad yra apie 500. Yra siuvėjų, dailidžių, o taipgi ir kasyklose dirbančių. Uždarbiai čia nekokie. Ypač išnaudojama lietuvaiteis, dirbančios Jacobs'o kepurii bei skrybelių fabrike. Uždirba jos čia nuo 8 iki iki 10 ant savaitės; mokama joms po 10 pensų nuo tuzino kepurii.

Lietuviai, lenkai ir rusinai turi savo bažnyčią netoli Rochdale Road, vargingiausioj Manchesterio dalyje. Pamaldas jiems laiko kun. A. Foltin, paeinantis iš Prū-

sų Lenkijos, bet vokiškos kilmės. Kun. Foltinas kalba gana gerai lietuviškai ir lenkiškai. Nedėdieniais laikomos dvejose misios ir pamokslai trijose kalbose.

Kun. Foltin'as taip-gi neužmiršta ir vaikų. Mokina juos vakarais. Lietuviai vaikai susirenka panedėliams, o lenkų ir rusinų vaikai utarninkais.

Yra čia trys klubai — du lietuvių ir vienas lenkų. Apie visus tris nieko gero pasakyti negalima, nes per daug girtuokliaujama. Laikraščių ir klubus ateina šie: „Viltis“, „Vienybė“, „Šaltinis“, „Spindulis“ ir iš Amerikos „Saulė“. Kad būtų nors keletas apsviestesnių žmonių, gal ir čia lietuviai pabustų, bet ant nelaimės, ir tie, kurie šiek-tiek moka skaityti, tartum nedrasiai prie skaitymo kimba, o apie prikalbinimą prie skaitymo ir savo draugų nėra nei kalbos. Taip ir bevargsta tamsybėje. O reikia neužmiršti, jog ir čia yra žmonių su prakilnesniais pobūdžiais, bet, ant nelaimės, ačiū neapšvietimui, ir prakilnesni norai išgaruoja lyg tas vanduo, puode bevirdamas...

Slapuks.

CRAIGNEUK BY WISHAW. Kun. Narbutas vaikštinėjo per lietuvių gręčias, bet kuningo palydovo užmiršta su kuningu užėiti tūlo S. P. stubon. Labai įtūžo ant palydovo S. P. ir kada palydovui 24 d. lapkričio prisiėjo rinkti kolektą, tai, užėjus jam pas S. P., pastarasai ant jo tuojaus užriko: „O tu gudragalvi — laukan!“ O S. P. moteris, pasigriebus šluota, kolektoriui: „Tu šioks, toks ir kitoks, piningų rinkti ateini, o kuningo neatvedei...“ Ir bevanojantį kolektorių, kas smūgis pridurdama: „Šia tau, šia tau, šia tau!“

Kad neužganabintų, kolektoriui išsinešdino iš stubos. Pusėtinai vyrą su šluotkočiu suvanajo. Apsiskumdė žmogelis policijai, bet toji už dyką ne taip greit kišasi — negadija... **Piemuo.**

BALKANŲ PUSSALIS.

(Taša.)

Juodos dienos atėjo į Bulgariją. Stambulovas tuojaus tvėrėsi geležinių pirštinių. Jis pasiliko diktatoriumi ir prie sekančio Bulgarijos kuningaikščio Ferdinando Koburgiško, sutikusio galų gale užimt Bulgarijos sostą, nežūrint į nepritariamą Europos viešpatysčių. Šalį valdė paniręs ir tvirtas Stambulovas. Kad uždušint jam neapkenčiamąjį demokratiškąjį judėjimą, jis nepraleido nei vieno frankio. Nepraleido nei kankinimo užkabarų, nei peržengimo konstitucijos, net rinkimus į parlamentą padarė kokia-tai komedija. Bepertrūkiai teismai, prigrūsti kalėjimai, ištrėmimai, uždengimai laikraščių — tokis buvo paprastas atspindis valstijinio Stambulovo darbavimosi.

Tokį apsišėkšimą šalyje paprastai mes vadiname „baltoju teroru“. Taigi Bulgarijoje pasirodė baltasai teroras. Ant baltojo teroro bulgarai atsakė raudojuoju. Įvyksta čia eilė politiškių užmušimų, suokalbų, pasikėsimų.

1895 m. liko užmuštas ir pats Stambulovas.

Ir vėl charakteriškas bruožas: — ir naujasis Bulgarijos kuningaikštis persitinkina, kad bulgarams nieko nepadarysi, kad atėmimas nuo jų politiškosios laisvės — neįvykdomas, ir jis da prieš užmušimą Stambulovo ban-

do taikintis su žmonėmis. Jis aiškiai pamatė, kad baltasis teroras, neiek tiek nenugązdino bulgarų. Taigi nors neaiškiai, bet stengiasi atsikratyti nuo Stambulovo, paskirdamas naują ministrą.

Vienok kuningaikštis Ferdinandas pasirodo nenuoseklum tvarkytoju. Beveik niekados jis neparodė tvirtų ir tikslingų pažiūrų. Jis kai-kada gretinosi prie konservatų ir pilnai palaikė Stambulovą, kartais už nugaros pastarą darė derybas su liberalais. Kuomet, pagal Stambulovo norą teisė mirties bausmės kokį nors „politiškąjį prasikaltėjį“, kuning. Ferdinandas susikrausto savo dalktus ir pirmu traukiniu išvažiuoja iš Bulgarijos, ir jam „neesant namieje“ Stambulovas pasirašydavo ant mirties bausmės nuosprendžio. Kartais kuning. Ferdinandas tikrino lūpomis vieno ministerio savo pilną atsidavimą ir priteliškumą Austrijai, o lūpomis kito ministerio tvirtino, kad Bulgarija pilnai Rusijos pusę palaiko, ir visuomet yra pasirengusi jai pagelbėti.

Tas dvilypinis lošimas kuningaikščio nepadarė jį populiariškū tarpe Bulgarijos žmonių, bet užtai pagelbėjo jam palengvinti santykius ir su Rusija ir Austrija.

Daug judėjimų, daug susidūrimų ir suktybų pergyveno Bulgarija. Nesykį jos puiki konstitucija buvo perdirbama ir sudarkoma. Bet visuomet ji, nelyginant feniksas iš pelenų, pasikeldavo vėl. Ir Bulgarijos žmonės mokėjo pernešti ir užlaikyti čia savo konstituciją per eiles sunkių periškadų, per eiles valstijinių permainų ir net per pragarą „baltojo teroro“.

Žinoma, daug laiko Bulgarijos konstitucija buvo apjuokiama ir daug įvairių anekdotų apie ją yra surašyta. Vienok, ištikrųjų, naujojo Bulgarijos istorijoje, ši laisva konstitucija, — pagal kurią, lyg saulė išsimušė iš istoriškojo kelio Bulgarijos žmonės, visuomet sugrįžo atgal į istoriškąs vėžes, — buvo puikiausiai pradinė mokykla, per kurią perėjo ir apsišvietė visi šalies gyventojai, per trumpą laiką pasiekdami tą, ką kitų šalių gyventojai pasiekė tik per šimtmečius.

Žymus Bulgarijos veikėjas Stojanovas, didis apgynėjas konstitucijos ir demokratiškumo, sakė:

„Visas pasaulis žino, kad viską, ką tik mūsų žmonės turi, jie išgavo patys... Jeigu pas mus yra mokyklos, žmonės patys jas pastatė ir palaiko; jeigu yra tautiškoji šventinyčia, tai ją pataisė patys žmonės, o ne archiriejai ar kiti. Buvo ir vienybės, kurią Berlio Traktatas suardė, bet kurią mūsų žmonės vėlei išgaus“.

Yra keletas Bulgarijos rašytojų, bet jie visi labai myli žmones ir konstituciją, taigi nėra abejonės, kad ir juos žmonės myli“.

Dabartiniai dideli nuotikiai karės lauke mums da sykį parodė, kokią didelę rolę sulosė laisva konstitucija. Ar-gi be tosios abelonos politiškos mokyklos būtų galėjusi Bulgarija parodyti kovoje su Turkija tiek tautiško pasiryžimo, susiliejimo ir vienybės? Net konservatiškiausius Bulgarijos sluogsnius dabartiniai nuotikiai pertikrina, kad laisvas žmonių valstijinis gyvenimas daug geriau žmones subrendina, negu biurokratiškas ir diktatoriškas režimas.

Audringa Bulgarijos istorija. Bulgarijos padangėje nebuvo pastovumo. Čia tamsus debesis vergovės, paskui spindulys konstitucijinės laivės, vėliau baltasis teroras, toliau valstijiniai perversmai. Paskutinį laiką galima buvo skaityt periodu aušros ir sustiprėjimo. Sustiprėjimą galima patėmyti iš veiksnių karės lauke.

Bet paskutiniai pasiekimai neprivalo padaryt bulgarus trupma-regiais. Karė Bulgariją pastato vėl į sunkų periodą. Nereik užmiršti, kad, abelnai, Bulgarija yra šalis neturtinga, pusiau tamsi, neįrengta, kad bile karė, net ir laiminga karė neša su savim visuomet sunkias pasekmes, ištuština šalies turtus ir ant ilgo laiko sulauko kultūriškąjį plėtojimąsi.

Paskutiniaus metais ejo greitu žingsniu pirmyn, kaip iš kultūriškojo, taip ir ekonomiškojo atžvilgių. Miestai žymiai padidėjo, geležinkelių taipgi padauginta; pramonė buvo pakilusi ir mokyklų skaitlius buvo padaugintas ir dauginas. Visą tą ramų progresavimą sulaukė dabartinis karės gaisras. Reikia manyti, kad kokiatik nebus tos karės išėiga, ji mažai gero atneš Bulgarijos žmonėms. Paprastai dabartiniame surėdyme, nors žmonės ir su geriausiais tikslais sina į karę ir lieja kraują, bet laimėjimais pasinaudoja savo interesams grupa politikierių.

Vienok prisidėjimas bulgarų prie bendros Balkanų pussalio karės su turkais aiškiai parodė, kiek gyvos ir aktyvios energijos, kiek gabumo kovoj už laisvę slepiasi Bulgarijos žmonėse. Tas gabumas pagelbėjo tos šalies žmonėms atstovėt savo tautišką neprigulmybę nuo išlaukinių turkų ir savo politišką neprigulmybę nuo vidurinių „turkų“.

Bulgarija — tai tipiška šalis taip vadinamą „smulkų žmonių“. Ji neturtinga, bet tas neturtingumas labiau lygiai padalintas, negu kitose šalyse. Bulgarijoj nėra didelių turčių ir mažiau negu kitur žmonių „ant dugno“. Abelnai, visi neturtingi, bet geresnis padėjimas auga žymiai augštyt. Gal būtų geriau josios palaimai, kad šiandieninė karė būtų praėjusi pro šalį, bet, mat, istorija visų šalių bėgio nusprendė kitaip.

Toks tai trumpas žvilgsnis į Bulgarijos istoriją ir gyvenimą. Gal jis trumpas ir neaiškus, bet vis-gi parodantis nors mažą supratimą apie tos šalies stovį.

Bendroje Balkanų karėje tarp kitų viešpatysčių ima žymų dalyvumą ir mažiukė viešpatystė Juodkalnija. Todėl keliatą žodžių galima parašyti ir apie jos praėitį ir dabartį.

Juodkalnija ne pirmą sykį stoji pagalbon kalniniams slavėnams jų kovoje su ottomanais. Visa jos istorija, pradėdant nuo XIV šimtmečio ir baigiant šia valanda, — tai eilė karių, netik už savo neprigulmybę, bet ir už laisvę visų balkaninių krikščionių prieš turkiškąjį jungą.

Galima sakyti, kad dabartinė Juodkalnija yra neprigulminga tik pasidėkavojant tai kariškai dvasiai, tam nepaprastam karžiškumui, kuom nuo senų laikų atsižymėjo gyventojai pietinių slavėnų kraštų. Užtenka pasakyti, kad gale XV šimtmečio turkų sultanas Muhamedas II priverstas buvo sutraukt prie Skutari visą savo armiją iš 300.000 žmonių, kad sulaukyt pasipriešinimą sanjalės juodkalniečių iš 3.000 žmonių kuriais vadovavo tautiškas

karžygis ir uždėtojas Cetino miesto, Jonas Cernojevič.

Niekados juodkalniečiai nepadėjo savo ginklo; jie naudojosi kiekviena patogia minuta, kad užduot mirtiną smūgį ottomanų viešpatavimui Balkanuose, matydami jame pavojų tautiškam gyvavimui visų pietinių slavėnų. Visose karėse Rusijos su Turkija Juodkalnija visuomet gelbėjo Rusijai ir visada veikė užpakalyje turkų armijos. **A. Bernotas.** (Toliaus bus).

TVIRTOS VALIOS FRANCIJOS GENEROLAS.

Francūzų generolas kankinosi La Force kalinyj. Jo imperatorius, Didis Napoleonas, prieš kurį jis taisė suokalbį ir už tai pateko į belangę, buvo toli nuo Francijos ir grumėsi Rusijos snieguose. Tamsoj ir tylumoj rymojo kariautojas ir mastė. Jis buvo drąsus vyras. Jo vardas Claude Mallet. Jis troško, kad Francija būtų respublika, o ne monarchija po Napoleonui. Jis neketė užšokusio ant sosto Napoleono ir geidė, kad Francija būtų laisva. Jis geidė taip-gi pats būti liuosu.

Ir štai ką jis sumanė. Jis apsiemetė sergančiu ir buvo nugabentas į lignonbūtį. Lignonbūtyje jis užtektinai buvo laisvas, kad pradėti vykinti savo planus ir pritraukti draugus jam tame prigelbėti. Tapo pagamintas dokumentas apreiškiantis, kad Napoleonas žuvo Rusijoje ir kad jis aprinko generolą Malletą Paryžiaus komendantu; ant dokumento neteisingai pasirašyta senato prezidento. Begėdiškesnio dokumento, regis, niekas negali primislyti; vienok, su pagelba tos proklamacijos kalinys aikėjosi pasinaudoti imperatoriaus nebuvimu ir pastoti imperijos valdovu.

Ir ką-gi? Vieną vakarą apie dešimtą valandą, pakilęs nuo stalo, prie kurio ramiai sau lošė kortas, Claude Mallet apleido kambarį neva gultų eidamas, bet ištikrųjų kaž-kur tamsumoj dinggo. Savo kišeniuje turėjo apie dvyliką frankų (apie \$2.40.); iš jo keturių suokalbinių, kurie jį lydėjo, vienas buvo kuningas, o kitas kapalas. Taip apraštas ir su tokiais palydovais drąsus vyras tikėjosi pasiekti ūmai augščiausios vietos Francijoje.

Pirmausiai nuėjo į kuningo namus, su kuriuo susipažino dar kalinyj esant. Tėn jis rado, kaip anksčiau padavadijo, generolo munda ir kardą. Antrojo valandoj, apsirėdęs kaip generolas, su kardu prie šalies ir savo nukaltu dokumentu rankoj, tas drąsus avanturistas persistatė prielovos tikrojo Paryžiaus komendant. Senas kariautojas, nustebęs, skaitė proklamaciją su senato prezidento parašu; joj matė parašytą, kad jo imperatorius žuvo, tam patikėjo ir tuoj stoji prie vykinimo paliepiųjų, išstatytų dokumente. Jis pavedė Mallet'ui žymią kariuomenės dalį. Tuo-pat tarpu ir kitiems augstiesiems Paryžiaus valdininkams tapo įteiktos tos proklamacijos. Tuoj sienos sostinės tapo aplipintos pranešimais apie imperatoriaus mirtį ir įsteigimą ligalainės valdžios.

Šeštoj valandoj generolas Mallet su didžiu kariuonės skaičium pasirodė ties durimis savo buvusio kalėjimo La Force ir liepė gubernatoriui paleisti visus kalinius prasikaltusius valstijai. Priskas tuoj tapo išpildytas. Kas-

gi gali priešintis senato paliepiams?

Antras begėdiškas aktas buvo tai suėmimas policijos ministerio ir prefekto. Tuomi jis užkirto kelią policijos veikimui ir kartu darė drąsiai žingsnį. Mallet leidosi prie komendantos visos Paryžiaus kariuomenės ir perstatė pasirašymui dienos tvarką, kurią pats pagamino. Komendantas tą išpildyti griežtai atsisakė. Akymirksnyj Mallet ištraukė revolverį ir, papildęs žmogūdystę, išėjo, palikdamas kraujuose paplūdusį komendantą. Tuome jis leidosi į nacionalį banką ir pamė į savo globą visus jo pinigus.

Tai-gi, tas nepaprastas vyras, pabėgėlis iš kalėjimo į keletą valandų vadovavo didžia armija, užvaldė svarbiausius sostinės punktus, parengė tvarką naujai valdžiai ir buvo viskuom, tik dar neponu visos Francijos.

Liko dar vienas svarbus žingsnis. Jam reikėjo, kad generolas-adjutantas apreiškstų jį viršininku visos Paryžiaus kariuomenės. Mallet pasirodė prieš tą didį žmogų ir įteikė jam senato proklamaciją ir dienos tvarką. Generolas-adjutantas skaitė raštą, apmasti-nėjo ir su neužsitikėjimu klausinėjo Mallet'ą. Nežinia — ar jis būtų sutikęs ar ne. Bet tuo tarpu prie jūdviųjų žižgniuvo kariuovio vardu Laborde, kurs buvo perdėtinis La Force'o kalėjimo.

„Sveikas-gyvas! Kas čia po šimts velniū! Juk tai mano kalinys! Kaip jis ištrūko?“ — šaukė nustebęs Laborde.

Mallet griebėsi revolverio. Bet buvo jau pervėlu. Abu šoko ant jo ir apvaikė. Keletą valandų visi kareiviai ir visi viršininkai dasižinojo, kad jie buvo apmulkininti.

Kuomet-gi Mallet su kitais suokalbinkais tapo išvesti ant sušaudymo, jis parodė nuostabų drąsumą. Jis atsisakė, kad jam užrištų akis ir kartu prašė, kad jam būtų leista kamanduoti kariuovius, kurie turėjo jį sušaudyti. Kiti jo bendrai buvo nusiminime. Mallet davė pirmą prisaką ir liko neužganėdintas išpildymu.

„Blogai“, — tarė jis, — „blogai! Išvaizdinkite, kad stovite prieš priešą. Bandykite išnaujo. Atydos! Statyk!“ — Jis veizėjo į kariuovius, kaip oficerias ant parodos. — „Geriau, — sakė Mallet, — „bet netobuliai“. — Tuomet pasakė: — „Dabar klausykite. Kuomet pasakysiu „Pli!“ visi jūsu sūviai turi būti kaip vienas. Jūps, bus gera lekcija pamatyti, kaip virsta drąsus vyrai. Ir taip dar kartą. Atydos! Pli!“ Mallet susvyravo, bet sukniubo paskučiausiai.

Napoleonas, išgirdęs apie tą atsitikimą, tarė: — „Vyras, turime nustoti netikėjęj stebūklus!“ Paskui karėiai išnėtinėjo, kad visas Paryzius pamiršo jo sūnyj-pėdinį. Tas tai buvo jam didžiausis smūgis. Iš to jis pamatė, kaip juda jo sostas.

Vertė Pr. Gudas.

Laiškai Iš Lietuvos.

SEIRIJAI, SUV GUB.

Seirijų miestelis stovi apie 3 lietuviškas myles nuo geležinkelio stoties Alyto. Tą vietą galima pavadinti Džukijos centru, nes paprastai iš aplinkinių džukų parapijų žmonės čion suvažiuoja ant

turgų. Kokie šeši metai atgal galima buvo miestelis vadinti lizdu girtuoklystės ir tamsybės; bet kada čion pribuvo kun. Baltrušaitis, nors ir trumpai pagyvenęs, įsteigė „Žiburio“ draugystę. Po jo greito išvažiavimo į Suvalkus, čion pribuvo kn. V. Tautkevičius, gabus darbininkas ant lietuviškos dirvos. Jis savo darbštumu ir švelniais žodeliais iš sakyklos ir kur-tik progą gavęs ragino visus priklausyti prie „Žiburio“ drstės; paskui-gi jis įsteigė prieglaudą namą, t. v. „elgetnamį“, sutvėręs „Blaivybės“ draugiją, smarkiai agitavo jon prisidėti ir greit prisirašė apie 500 žmonių. Neperstodamas dirbti žmonių labui, po kiek laiko jis įsteigė arbat namį, kuriam sekėsi neblogai ir kasoje atsirado keliolika šimtų rublių gryno pelno. Jo triūsų buvo įsteigta vakarinė mokykla, del suaugusių darbininkų — mokytojavo vietinis mokytojas, p. Sabas, ir pats kun. Tautkevičius.

Prie to dar surengė keletą vakarų —kaip tai „Genovaitė“, „Ponas ir Mužikai“, etc.

Tas viskas keliems Seirijų „šlėktoms“ nepatiko, nes jie matė, kad lietuviams viskas gerai klojasi, o su jais net kalbėt „polskai“ jau niekas nenorėjo. Todėl jie sumanė įvairiais skundais indavinėti mūsų kuningėlį, kaip dvasiškai, taip ir svietiška valdžioms. Tas viskas traukėsi apie visą metą, bet „šlėktos“ su savo intrigomis nieko nepėdavo. Vienok, rugsėjo mėn. kun. gavo iš Seinų paliepiamų persikelti į Vonos parapiją, Lomžos gub. apie 19 mylių nuo Seirijų. Koki-tai gailėstis buvo visiems mums, kada reikėjo persikirti su tokiu visų gerbjamu ir darbštumu kuningu.

Kur-gi ta teisybė, kad ir pas dvasišką valdžią? kam-gi ji nubaudė jį ir mus atimdama mums tokį žmogų, kurio buvo pašvėstos spēkos del mūsų gero? Į kun. Tautkevičiaus vietą pribuvo kun. Jonas Markel (Markelis)-lietuvis; bet nežinia, ar jis seks kun. Tautkevičių. Kaip tik lietuviai negirdi jau jokio baudimo, pradėjo vėl dikčiai gerti ir muštis. Geria ir dainuoja. Daugelis sako: „Kodel mes negersim, juk mūsų vaikeliai Amerikoje ir parsinečia mums, kad turėtume išsigerti“.

Apie skaitymą kningų ar laikraščių mažai kas kalbama, o nieko neskaitydami vienintelį užganėdinimą randa girtuokliavime ir tuščiose kalbose.

Tai-gi patarčiau broliams-lietuviams, gyvenantiems Amerikoje, kam yra miela mūsų tėvynė-Lietuva, užrašyti del savo tėvelių, brolių ir pažįstamų ant ateinančio 1913 meto kokį-nors laikraštį, kuris suteiktų didžią protišką ir medžiagišką naudą, atitraukdamas nuo girtuokliavimo. Tada pradėtų daugiau žingeidauti, kaip reikia ant svieto gyventi, kaip žemelę išdirbti, kaip savo gimtinę šalelę godoti ir kaip tas laisvas nuo darbo valandas geriau sunaudoti. Skaudu matyti priaugančius vaikus, o kartais, ir mergaites ar tai laike vestuvių ar šventomis dienomis kaip jie girti puldinėja, mušasi, susikruvina, paskui vaikiojasi po teismus. Neužmirškime, kad mūsų broliai aukavo savo gyvastį ir kovoj už laisvę, kurią vis-gi del mūsų iškovoję; žinoma ta laisvė maža, bet ji labai mums yra brangi. Meldžiu jūsu, broliai-amerikiečiai, užprenumeruoti kuodaugiausiai laikraštį į Lietuvą — tegul kiekvienas skaito, o tada be abejonės pajus savyje geresnį supratimą ir mokės geriaus gerbti savo tėvynę, mokslą, dorą ir blaivybę.

V—vas Alksnins.

KAZYS PUIDA.

KOL SAULĖ PATEKĖS...

„kultūrinis skonis“ kitų idealų gaivini-
mui, tų, kurie atsiekia pirmą kartą savo šal-
tinį XVII šimtmetį.

Iš-uz parko pasigirdo duslus ratų dun-
dėjimas; tikrai kartais jis prabildavo gar-
siau, kuomet skardas įstengdavo pralėkti
per medžių viršūnes, ar pradėdavo lapų
tankumyną. Visi ištempė klausą, netikėto
svėčio laukdami, ir kas sau atmintyje spe-
liojo, kas tai toks būti galėtų.

Apdulkėjęs išsoko vikriai iš vežimo
jaunas, juodbrūvis studentas ir nusikreipęs
vežėjui tarė lietuviškai, kas žodį aiškiai pa-
brėždamas:

— Pasakysi dėdei, kad manęs greitai
nelauktų; sugrįšiu pats, kaip tik galėsiu...
Gali važiuoti... — nusiuko prie gonkų ir
mandagiai nusiėmė kepurę prieš išeinantį
pasitikti šeiminką ir, lyg perspėti skubė-
damas, prabilo lietuviškai:

— Atsiprašau, jog tamstas taip staiga
ir tokiu vėlu laiku užpuolu...

— Prašom, prašom, — kvietė šeimini-
kas.

— Ar Vladas namie? — klausė atvykęs,
gonkų laiptais lipdamas augšty, kurie in-
vairiausiai tonais šaukė šeiminkan pa-
galbos.

— Visi namie, ir Eimutis čia.

— Eimutis čia? — nustebo atvykęs. —
Ką-gi jis čia veikia?

— Jurką muštruoja.

— O Vladas? o p. Marė? — stebėjos.

— Svetimi geriau prižiūri, — teisingo
vaikus šeiminkas.

— Bet Eimutis... tamstų namuose! —
stebėjos studentas prieškambarėje nusirė-
dydamas.

— Maištą kelia „ištikimų“ bajorų sei-
mynoje, — juokavo šeiminkas.

— Eih! — sušuko svėčias, — Visuomis
bajorų tarpan skverbjasi, kaip saulės spin-
duls pro mažulytį plyšį.

— Koks Visuomis? — klausė šeimini-
kas, užleisdamas svėčiui kelią verandon,
kur visa šeimyna susirinkus buvo.

— Rimkus! — sušuko Vladas, svetį pa-
matęs.

— Ir sumanymų vejamas, — pridūrė
Eimutis, kurs gerai jo silpnasias puses ži-
nojo iš bendro studentavimo meto.

— O ką-gi? Manai, taip kaip tu! Pri-
siglaudei vasarai, — juokavo jis su visais
sveikindamasis, — kaip rudens užskristi
šeštojo augšto padangėn ir žmogaus sana-
rių darinėti.

— Na sakyk, sakyk, kas tavyje nerim-
sta? — ragino jį Eimutis.

Marytė atidžiai klausė, nepratarama.
Ją begalo nustebo lengvas ir teisingas tė-
vo atsinešimas vaikų nuomonių atsimainy-
man. Išsvajotoji lenkiškumo šeimyninė
tradicija, tėvui atvirai pratarus, dingo kaip
pūgos švaistomos sniguolės. Atsivėrė pla-
tus, lygus takas, ateitin viliojas ir, savo ne-
užnamomų slėpinių slaptumų, jin nors vai-
dintuvės akimis pažvelgti gundęs.

Studentai tuo tarpu jau svarstė Rim-
kaus sumanymą.

— Už trijų savaičių paroda. Reikia
man tuo tarpu nuvykti į Raseinius, sujieš-
koti atsakomas būstas vaidinimams ir mūsų
kuopelei apsigalvoti. Galime bent penkis
spektaklius atvaidinti, — planavo Rimkus.

Vladas klausė ir tylėjo.

— Kuo padengsime išlaidas? — klausė
Eimutis.

— Išlaidų bus į du šimtu. Trobai nu-
sisamdyti, žmonėms užlaikyti, afišoms vi-
siems penkiems spektakliams atspausti ir
kitoms smulkmenoms užteks to, ką iš spek-
taklių inimsime. Galų-gale vietiniai lietu-
viai apsiima deficitą padengti.

— Jei taip, tai nėra ko svarstyti, bet
reikia darbo imties. Reikia tik būstas užsi-
sakyti, gubernatoriaus leidimas gauti ir
žmonės surinkti...

— Leidimas yra dešimčiai spektaklių.
Žmonių dar dviejų trūksta. Ot ir atvaži-
vau Vlado prašyti, bet jis blogas artistas.
Tave radau, tai neišsisuksi, na žinoma ir p.
Marė neatsisakys, — kreipė jį Rimkus.

— Aš! — sušuko nustebus Marytė.

— Palaukit, — prabilo Vladas. — Kad
pas jus viskas taip gerai klojas. O man ro-
dos, kad iš to nieko nebus.

— Kaip tai nieko nebus! — sušuko

Rimkus iš vietos pašokęs ir akis pastatęs.

— Dvarponiai jums savo būstų neuž-
leis, o kitų Raseiniuose nėra.

— O klubas? — karščia vos Rimkus.

— Klubas prikimštas vienu bajorų ir
nieku būdu jus jin neįleis.

— O bajorų vado būstas?

— Jei bent... — paabejojo Vladas.

— Sūrasiu, sūrasiu! — degė Rimkus.

— Kad ir kluojime, by tik surengti!

— Jei suvaidintumėt kokį dalykėlį len-
kiškai, tai dar gal šiaip-taip...

— Lenkiškai! — sušuko pabalavęs

Rimkus. — Niekuomet! del jų nė pirštu
nepajudinsiu...

— Karštakošių buyai, tokiu, matomai,
ir paliksi, — ramiu balsu atsakė Vladas.

— Ar-gi jau tokia nuodemė būtų, jei ką
suloštumėte, — įsikišo senis Butrimas.

— Matai tamsta, — kiek ramiau kal-
bėjo Rimkus, — Panevėžio parodoni komite-
tas kviesdinas net Namyslovskį iš Varša-
vos krakoviakų, polkų ir mazorukų tonais
silpstantiems bajorų patriotiniams jaus-
mams pekelti, arba lenkų teatrą iš Vilnieus
ir nieku būdu neužleidžia vietos lietuviams
nors vienam spektakliui atvaidinti, tai kam
męs...

— Tai kuo čia kalti raseiniečiai? —
klausė Vladas.

— Visur jie vienodi! — teisingo Rim-
kus.

— Bet sulošdami ką-nors lenkiškai,
pritrauktumėte daugiau publikos ir pras-
kintumėte kelią kitiems, — patarinėjo Bu-
trimas.

— Man įsakyta kuopelės vien lietuviš-
kiems spektakliams vieta surasti...

— Man rodos gana bus apie tai kalbė-
jus, — išinaisė Eimutis. — Kaip bus taip.
Sumanymas visiškai vykęs ir jam pritarti
darbu reikia.

— Ko tas jaunimas neprasimano! —
dejavo motutė ir siuntė Jurką gulti, kurs vi-
somis keturiomis spyrėsi.

— Tamstos ketinai prašyti arklių ry-
tojum į Raseinius, — kreipėsi Rimkus Bu-
triman.

— Gerai, duosiu. — Sunkiai pratarė
senis, nors greičiau būtų sutikęs arklius pa-
samdyti, negu savuosius tokiu kelian sius-
ti. Atsikėlė pamažu nuo stalo, paliepė Jur-
kai eiti gulti ir išėjo parūpinti rytojum ar-
klių.

Motutė su Jurka, pasakiusiu visiems
labanaktį, nuėjo svėčiui patalo parengti ir
gulti.

Jaunimas dar kalbėjos, dar svarstė
įvairius spektaklių reikalus

Marytė ilgai negalėjo nieku būdu iš-
vaizdinti save ant scenos su lietuvių kal-
bos žodžiais, tarpe tikrai dirbančių nadin-
gą, didelį darbą. Baimė ją ėmė del paskir-
tųjų rolų atlikimo, del teisingos literati-
nės kalbos ištarimo. Drauge su baime jos
krūtinėje siautė kaž-koks aiškus, už-
čiuoptinai immanomas noras būti ant sce-
nos, pasirodyti viešai pažįstamiesiems tuo,
kuo esama, kuo būti norima, kad išvengtų
nesamoningų aiškinimų ir intikinimų. Ša-
le to viso — pirmutinis žingsnis realinio
darbo srityje, — kaip tai daug del jos pa-
čios tautinio susipratimo, kiek įvairiausių
teoretinių svarstymų tuo vienu žingsniu ša-
lin atmetama ir vienu tuo žingsniu įstojama
tvirtai susipratusių lietuvių inteligentijos
tarpan.

Kaip neapsakomai dėkinga ji buvo
Rimkui, kuris jos neužmiršo, neaplenkė,
atsinešė jį — kaip susipratusių visuomeni-
niai-kultūrinis lietuvių visuomenės sana-
rin.

— Kad jis žinotų!... Kad jis žinotų,
kiek jis man gero padarė! — šnabždėjo Ma-
rytė rėdydamasi gulti ir nuolatos kningutes
vartydama ir veikiančiųjų asmenų sanra-
šus žiūrėdama, kur prie paskirtos jai rolės
kaž-keno ranka dailiomis raidėmis užrašyta
„p. Butrimaitė“.

— Butrimaitė! — pirmą kartą ištarė
Marytė savin savo pavardę lietuviškai ir
atidžiai klausėsi, lyg kaž-ką nepaprasto,
slėpingai dailaus ir galingai jį veikian-
čio pratarus būtų.

— Butrimaitė! — tyliu, vos girdimu
balsu atkartojė savo pavardę ir nusišypso-
jo tokiu švelnėnu, lygiu, skaidriu nusišyp-
sojimu, lyg likimo skirtosios meilės-laimės
slėpinys būtų jai visus rytojaus giedros gy-
(T. b.)

J. WEYSSENHOFF.

JAUNIEJI SKRAUJA!...

Vertė

KAZYS PUIDA

— Ką tokį? — gyvai užklausė Mikolas — tai
dar slapta mergaitė! nieko man nesakė!

— Ji jo kol kas gal ir nenor; bet vaikas geras
ir iš pirmiausių: Juozas Trembelis.

— Anielkos brolis? — ne — juk ji neturi brolio.
— Pusbrolis — paaiškino Stasius.

Greitai susimezgė Mikolo galvoje visi pastaru-
jų dienų pastebėjimai, bet pajuto podraug, jį su-
sitiko gyvenime su rimtu padėjimu, reikalaujančiu
pagalvoti ir vyriškai nutarti. Ir kas būtų manęs? ir
tai per tą mažutę folvarkinę Uršulką! — Tečiau
daili ji, o gundi, o slaptinaga, kai tas miškas...

Kad išvengti ūmo gana sunkaus nutarimo,
griežtai nukreipė kalbą:

— Na, o tu, Stasiau, ką padarysi su Anielka?

— Tai aš tau pacakysiu, kai metas bus. Aš su ja
nežaidžiu.

Nutilo. Nekvostami vienas kito, tiktai atsar-
giai praskleisdami slaptuosius savo jausmus, užtek-
tinai išsipasakojo. Lengvaminčiai draugai gal būtų
pajuokoję piktai, per ką tūlas stengiasi parodyti sa-
vo pažvalgų gyvenimą viršenybę. Tiedu Lietuviu,
palytėję lengvai savo širdis giliu jausmu virpan-
čias, atitraukė nuo jų rankas.

— Saulė taip glosto, lyg kad vasarą — atsiliepė
mieguistas Stasius.

— Kad taip nuolatos čia gyvenus! — atsibuso
Mikolas sekdamas savo svajonės — bet manų gyve-
nimas jau užkliudė tiek vietų, žmonių, prietikių...

X

ANT DIDŽIŲ VANDENŲ.

Atėjo liepos mėnuo toks skaistus savo žalsva
ir toks turtingas javais, uogomis bei vaisiais Ežerė-
nų paviete, kad rodės, jog žemė pirmą kartą pražy-
do ir gimto. Kad geriau viskas pamatyti, patogiausia
pasileisti ežerų eile upės šventosios jungiamų, ramiai
plaukti luotu po ajerūs bei nendres, arba išplaukus
viduriu ir luotą pasirovini paleidus, slinkti, nors
greitai, bet nežymiai, be irklo pagalbos. Tiktai ja-
vais puošiamas kalnelis, arba paugė krantai, o
dar labiau užmestas pakraštį buėius, duoda supras-
ti srovės greitumą, nešantį luotą savo ridabro srove

Tokį puikų kelią pasirinko sau Mikolas Rajek-
kis antims — paūgliams — medžioti ir gimtojo
krašto grožyboms pamatyti. Išėdo luotan anksty-
bą rytą toli nuo namų, viršui upės, kad vakare nu-
vykti į Južintus, Rašos ežere besiveidindčius. Luo-
tą turėjo dar naują, sakais kvėpantį, stiprų. Pri-
sakyje sėdėjo, vikrus žvejas Stasiulionis ir irklavo
vienu irklu permeddamas jį nuolatos tai vienon, tai
kiton luoto pusėn. Mikolas sėdėjo užpakalyje ant
suolelio, persvėtė savo sunkumu visą luotą taip,
kad smailagalvis iškilo iš vandens ir sukiodamasis, lyg
nostė, kur čia anėjų esama. Išties-gi tuo rūpinos
juodas pūdelis, Kukta, anėjų žinovas. Stovėdamas
paskutinėmis kojomis luoto dugne, o pirmutinėmis
bartos atsiremęs, virpėjo visu kūnu, jau kelis kar-
tus šiandien sušlapusiu. Gudrią savo galvą laikė
standžiai ištiestu kaklu, kartais nervingai kurion pu-
sėn nukreipdamas. Akis kartais gašliai sužibėdavo
iš-po užsmukusių kudų, tai prisimerkdavo jakinan-
čio saulės atspindžio spiriamas.

Sventoji išplaukė lauku iš kalnelių, augalotu
mišku paaugusių, žemose vietose plačian išsiliada-
ma, darė dumbūrius pauksmingose vietose, o prie
pievų nubalo sidabrū. Nesenai išplaukė Mikolas iš
miško. Išten-pat dabar atsiliepė šūvis ir nuriedėjo
kalneliais garsia kanonada.

— Turbūt kuningas Stulginskis mus vejasi —
atsiliepė Mikolas lietuviškai žvejin, kuris kitos kal-
bos nemokėjo.

— A jau ans — atsakė šypsodamas Stasiulionis,
taikindamas tolėn vanago akimis.

Bet dar nieko nebuvo matyti išskyrus lygų van-
dens sidabrą su mėlsvu viduryje virpėjimu, kuris
reiškė upės srovę. Šovės medėjas, ar pasislėpė nen-
drėse su visu luotu — arba šauta dar ankščiau, miš-
ke, už upės inlankos. Tai buvo tikriaus, nes skar-
das perplatus būtų kai nuo vandens. Mikolas pa-
liepė Stasiulionini pasukti luotą kraštan, stovintin
vandenin ir laukė medžioklės draugo, kuningo Stul-
ginskio, su kuriu susitaręs buvo. Buvo tai Anta-
lieptų klebonas, atkaklus medėjas ir geras draugas.

Netrukus išlindo iš-uz kranto upės viduriu ne-
didelis luotas, lyg koks pagalys, o ant jo viename
gale didelė pilka bulka — tai tikriausia klebonas
medėjo rūbais — kitame nežymus juodas taškas.

— Kas tai per juodas kilnotojas prišakyje? —
užklausė Mikolas Stasiulionį, kurs atidžiai tyrinėjo
besiartinantį luotą ir linktelėjo galva:

— Kuningėlis iš Antalieptų.

Besiartinąs luotas, patekęs upės srovėn, arti-
nos greitai. Kuningas Stulginskis jau pamatė Ra-
jeekį ir suko sveikindamas šautuvu malūną viršų
galvos. Kuningėlis sėdėjo susirietęs ir nejudrus
juoda sutona apsilvilęs. Iš-po šiaudinės skrybėlės
matyti buvo nuraudęs susimąsčiusio vaiko veidas.
Irklą ir ilgą šautuvą laikė betvarkiai užsimetęs ant
kelių.

Luotai susitiko vienas su kitu, net bartomis su-
sidaužė, Kukta džiugiai cypė medėjams pasidaugi-
nus, o pažįstamieji jau ištolo pradėjo pasakoties sa-
vo priepuolius.

— Labo ryto, Misiuk! Sveikas, Stasiulioni! —
liuosai kalbėjo kuningas Stulginskis — ot susira-
dau medžioklei draugą, geriau jau būtų kaladė prie
kojos prisirišus! Kuningas Leleika, jūs tarnas —
bet parapijos reikalamas, ne medžioklei. — Išsiver-
žiau, kad nuo kningų atitraukti, nes akis jau kai
pas triušį nuo to labo, norėjau išvėdinti ir papluk-
dyti, o čia nė luoto nemoka varyti, nė ant vandens
sėdinčių anėjų nenor šauti. Ar-gi tai tavo artimieji,
kuninge kamendoriai, ar ką?

Jaunas kuningas tylėjo po tos kritikos plauki-
mo nuleistomis akimis ir net gestu neprisidengė nuo
užpuldinėjimų. Sėdėjo ramiai, nekaltai šypsojosi,
tykiai mergaitės beplaukiai skruostai brinko krauju.

O šnekusis klebonas nesiliovė kirtęs tylintį ku-
ningą:

— Iškilusion senėn tai šovė — tiek to gero, kiek
dūmų! Antis padėkim čia, o jis visu sieksniu už
uodegos beria šratūs ir man ant ausies, net apsvili-
no. Oi vargše! ko-gi veržėsi medžioklėn?

— Ambulare tantum volui... — sušnibždo ku-
ningas Leleika, pasigaudamas latynų kalbos savo
rimčiai apsaugoti.

Net Mikolui pagailo vargšo ir užkalbino klebo-
ną:

— Ar-gi valia kuningams nusimesti sutana
medžioklei, ar pats sau klebonas dyspensą suteikė?

— Ot! doctor ubriusque juris, bet dar nepri-
keptas. Aš visą sutaną į kelines sukiašau, o kad ji
pilka, tai net Bažnyčios tėvai pataria tokias nuo
kaitros. Jan tu kaonų manęs nemokyk, o nori su-
taną pamatyti — žiūrėk! Manai, kad tai aš toks
apskritas? ne aš, tik sutana.

Aštrus ant žodžio buvo kuningas Stulginskis,
bet nieks nepyko ant jo už priekaišus, nes jis buvo
širdingai geras žmogus. Lenkas bajoras senovinės
rūšies, gyveno su lietuviais valstiečiais gražioje san-
taikoje. Ir kuningas Leleika, kilęs iš valstiečių,
gerbė savo kleboną, tiktai stebino jį, kam tiek daug
šneka ant vėjo; valstietis nesugebėjo bajoro fanta-
zijos suvokti.

— Ko-gi stovim ant vietos? — sušuko vėl ku-
ningas Stulginskis — man reikia poros tuzinų an-
čių Utėnos atlaidams, o čia ligi pietų tik dvi nuo-
viau ir tai liesos pliužės.

— Aš jau septynes turiu — tarė pasigirdamas
Mikolas: — senę, keturias paūgles, o dvi pliužė
Kukta nusmaugė.

— Žinoma — atsakė klebonas kiek pavydžiai —
ir kilnotoja turi gerą ir šunį; o mudu su kuningu
kamendoriu medžiojau sau — latyniškai.

— Negaliu Kuktos kuningui klebonui paskolin-
ti, nes neis nuo manęs; bet paimek tamsta Stasiulio-
nį, o aš kuningą Leleiką.

— Imkis jį nors ir Južintus visai! — sušuko nu-
džiuges klebonas.

Bet pastebėjęs kuningėlio sumišimą, paglostė
jį lipšniu žodžiu:

— Kaip nori, carissime frater. Metus taikiai
gyvenova, nors medžioklėje šuns nevertas, in ecle-
sia šventas iš tavęs žmogus. Tad palikiva jau drau-
ge ant sausumos ir ant vandens...

Bet Rajekui tiko jaunas kuningas ir jis spy-
rės:

— Jei kuningas kamendorius malonės, labai
prašau pas save. Luotą aš pats mokėsiu varyti.

Jaunas kuningas noriai rengėsi prie Mikolo. Ir
kadangi visi sutiko, tai ir persėdo vienas kito vie-
ton. Stasiulionis vikriai peršoko iš luoto luotan,
vos abu besujudėjo. Bet kuningas Leleika, nors ir
nesunkus, bet taip nusrėdė Mikolo luotą, kad vos
neišvertė jo ir pats be maž-ko neišsimaudė. Užsi-
baigė viskas šlapjoms kojoms ir juoku. Išnouja su-
sigėdines kuningėlis atsisėdo ant lentos ir tyliai vi-
sas nuraudęs. Kuningo-gi Stulginskio veidas, pil-
nu patenkinimu nušvites, atrkuto:

— Dabar aš savo kraštu, o tu Misiuk savo Ju-
žitniškių kraštu — ir bėda antims!

Klebono luotas, sumaniai Stasiulionip vedamas
nuplaukė toliman kairįjį šonan; upė toje vietoje
skėtės ežeran.

Rajeekis ir Leleika stūmė savo luotą per deši-
niojo kranto nendres, kurios skyrės lenkdamos bei
sausai šnabždėdamos. Pasirodė, kad kuningėlis,
klebono tiranijos nusikratęs, visai neblogai irkla-
vo; luotas vis-gi čiuožė pirmyn, o kad kiek sukiojos,
tai dar geriau, nes baidė besislapstančias antis.

Kukta, nuolatos sergėdamas, gaudė vėjo valką juo-
(T. b.)

AITVARAS

RYTOJUN BEŽIURINT

(Taša).

bus gilesnės ir ar tik neturės istorinio pagrindo; matomai kryžiuočių galybės skerdynės neišdildoma dėmė įspaudė lietuvio psichijon ir net šiandien atsiliepja.

Karas, iš įvairiausių atžvilgių imamas, jokiū būdu neišteisinamas ir jis propaguojamas kaip neišvengtiną, būtinos išvados iš gyvenimo apgynimo šurkščių priemonių, ar net kaip Maltuso įstatymų apie žmonių skaičiaus augimą. Kiti dar mato kare Augščiausios Apveizdos apsišėkimą, neišvengtiną ir protingos, su kuriuo net nuodėminga būtų kovoti. Šioms nesąmonėms bei klaidingiems protavimams prašalinti būtina reikėtų nurodyti tikrieji karų akstinai lygiai kaip ir tarptautinis nesupratimų taikus išrišimas.

Sunku čia išdėstyti visos priemonės kaip kovoti su augančiu militarizmu, ir kaip priaugančiosios kartos šiame atžvilgyje apšviesti. Galiu nurodyti knygą, kuri iš šio atžvilgio daug gali pagelbėti, t. y. A. Mueller: Ein Ratgeber fuer Eltern und Erzieher, mit einem Vorworte von Bertha von Suttner. Tenais įdomiausias skaitytas atras daug praktiškų nurodymų.

TAUTINIAI—PATRIOTINIS JAUNUOMENĖS AUKLĖJIMAS.

1.

Kiekviena tauta, kuri atgimė ir šioje įvairiausių varžytinių bei priespaudų gadynėje savimi išlikti nori, iš šį bei tą iš savo dvasinių turčių žmonių žinyvan įnešė, kad minėtina būtų kaip atskira vienata — turi visas savo pastangas bei jėgas nukreipti priaugančių kartų auklėjimui.

Pedagoginių jėškinių amžių, reikia atidžiai sekti visi naujosios pedagogijos prityrimai ir neatidėliojant gyvenimui inkūnyti ar kitokiū būdu. Spaudos suliginamuoju laisvės metu reikia daug plačiau aptarti visi naujausieji pedagogijos prityrimai ir sveikas bei tinkamas sumanymas stengties realiniai vykinti.

Mūsų mokykla bene bus viena labiausiai atsiliukusių kultūrinio pasaulio mokyklų. Naujesnieji prityrimai jau visvien kaip ir „neištikima“ mintis. Visa tai, kas vyresnybės tinkamu nepripažinta, kas gyvenimui be apšvietos ministerijos antspaudo išgyvendinti stengtų — visa tai tos pačios ministerijos draudžiama net baudžiama už naujų kelių jėškumą.

Apie tautinį jaunomenės auklėjimą atskirų tautų — jei bent pasvajoti telieka; apie tautiniai-patriotini gi apšvietimą — patydomis pamatyti tik leidžiama ir tai kaip apie neatsiektinas dausas.

Tuo tarpu gyvenimas, nesiskaitydamas su jokiomis ministerijomis, stato savo reikalavimus, į kuriuos save gerbjanti ir savo ateitimi rūpinančioji tauta turi atsiliiepti, privalo jėškoti kelių, kuriais tie gyvenimo reikalavimai patenkintini.

Tauta, be tautinės jaunomenės auklėjimo sistemės, be iškiepimo priaugančiai kartai sveikų ir teisingų patriotinių jausmų, turės ar užsileisti kultūringesniais kaimynais, ar skolinties dvasios turčių iš kitų ir tuo keliu savo skirtinai individualizmas pakeisti svetimomis ideomis ir ilgainiui teks visiškai ištautėti.

Kol tautos neišnyks nuo žemės paviršiaus su jų individualiniais skirtumais, su jų skirtiniais reikalais-rūpesniais, tol klausimas apie tautiniai-patriotini jaunomenės, ir ne tik jaunomenės, bet mūsų padėjime, ir visuomenės, auklėjimą svarbus ir svarstytinas reikalas. Ir nuo to klausimo išrišimo, ir nuo to, kokia prasmė minėtajam auklėjimui įnešta, prigulės pačio auklėjimo pasekmės. Mūsų gyvenimo sąlygose tasai klausimas dar painesnis, nes mes verčiami taikinties valstybinę auklėjimo sistemon; mūsų jaunomenę auklenama šiandien svetimu būdu, svetimomis ideomis, svetima kalba. Toliau mėginsime sutaikinti valstybinius reikalus su tautiniais kiekvienos atskiros tautos reikalais, kaip vienatos valstybės tveriančios. Tačiau čia reikia jau išskirti valstybinis ir tautinis auklėjimas, kuris toli gražu nevienoda prasmė turi.

Tautinis auklėjimas, tai yra auklėjimas tautos dvasioje, gimtosios kalbos, istorijos, padavimų, įsitikimų bei papročių dvasioje, tautos kultūrinį uždavinių reikaluose, jos dvasinių tveriančių tautinių idėjų prasmėje. Valstybinis auklėjimas tai yra auklėjimas valstybinių reikalų dvasioje, kurie, prie normalinio tautų padėjimo, valstijon ineinančių, apibendrina jų politinius, kultūrinis ir ekonominius reikalus.

Valstijoje, kurioje nėra nesupratimų tarp atskirų tautų, negali būti nė skirtumo tarp tautinio ir valstybinio auklėjimo. Dargi visiškai atžagariai.

Tokiame atsitikime abi auklėjimo sistemai tveria vieną bendrą sistemą, viena kitą papildo ir praskiečia, nes tautiniai atskiros tautos reikalai susitaiko su valstybiniais, istorija ir kultūra kiekvienos tautos įsilieja, lyg bendram latakam, valstijos istorijon ir kultūron, užlaikydama savo skirtiną žymę. Čia patriotizmas ir tautinis jausmas yra vienodais akstinais; čia patriotizmas tarnauja tautiniam jausmui, o šis pastarasis iš savo pusės — patriotizmui.

Rusijoje iš šio atžvilgio susitinkame su visiškai kitokia sriove. Čia viena tauta yra viešpataujančia, kitų-gi tautų dar negalima skaityti susiliejusiomis su ja iš atžvilgio vienodo atsinešimo į valstybinius reikalus. Toksai padėjimas paeina iš daugelio priežasčių ne mums šiame straipsnyje svarstytinų. Tačiau iš šitų tai priežasčių ir kyla skirtumai tarp tautinio ir valstybinio auklėjimo.

Patriotizmo sumaišymas su tautiniu jausmu yra viena tų pamatinių klaidų, kurios, neva iš patriotizmo, veda prie slopinimo teisotų ir neikiok patriotizmui neprieštaraujančių silpnesnių ir valdomųjų tautų tendencijų. Todėl ir reikia abi auklėjimo sistemai svarstyti skirtinai.

2.

Tautinio auklėjimo pamatan reikėtų šie principai padėti:

1) Kokios-nors tautos jaunimo auklėjimo tikslai ankštai rišas su pačios tautos išsiplėtojimu ir jos būtybės tikslais.

2) Tautinis auklėjimas, taikinamas tauton, lygus individualiniam auklėjimui, taikinamam individuuman, t. y. toksai auklėjimas, savo uždavinius realinui gyvenimui vykindamas, turi remties visų tautinės dvasios ir būdo ypatingumų ir privalo taikinti savo programą ir įmones tan ypatinguman.

3) Kaip individualinis auklėjimas, taip ir tautinis turi du skirtinų, bet bendrai rišančiųsi uždavinių: a) pirmasai iškyla iš tautinės saviušilaikymo sąvokos plačiausioje prasmėje ir apima savimi rūpinimos fizinė, materialinė ir dorinė tautos sveikata, b) antrasai susitveria iš visų tautų solidariskumo bendražmoniškų kultūros idealų siekiant ir verčia rūpinties tautinio genijaus išsiplėtojimu, tautine tvėrija yisose kultūrinio veikimo srityse.

Tokie tai tautinio auklėjimo principai, kurių besiremiant, galima plačiai iš pedagoginio atžvilgio teisingai aptarti.

Jei ir susitinkame su pamatiniais prieštaravimais prieš tautinio auklėjimo principus, jei, juos gyvenimui bevykinant, prisilaikoma iškraipytu nuomonių, tai tas paeina visai ne iš to, jog šiems principams galima kiti priešpastatyti, su jais nesutinka, bet iš to, jog tautinio auklėjimo klausimas statomas išskirtinai ant politinio, religijinio ar dargi ankštai-partijinio pamato, o ne pedagoginio.

Iš kitos pusės imant, reikia pripažinti, jog sumaišymas pedagogikos su politika tūlose atžvilgiuose neišvengtiną, ypač tautinio auklėjimo klausime, ką parodo ir mūsų tautinio auklėjimo pamatan padėti principai (punktas 1), kur priaugančiųjų kartų auklėjimas indentifikuojamas su pačios tautos išsiplėtojimu ir jos būtybės prasme. Tačiau šioji politika ir šioji pedagogika, kuriedvi vadovaujasi identiškais tikslais, neturi nieko bendro su politika paprastoje, kasdieninėje prasmėje, o juo labiau su jokiū partiviškumu.

Tauta turi būti sveika ir stipri; jos medžiaginė gerovė, jos kultūra, jos dvasinė jėga turi nuolatos augti ir plėtoties; jos ingimtieji būdo individualiniai turta privalo tobulinties, o neprietekliai mažėti — su šioikiais bendrais tautinės pažangos tikslais, rodos, turėtų sutikti įvairiausių politinių įsitikrinimų žmonės. Tautinė-gi politika, tokių tikslų siekianti, ne tik kad neprieštarauja pedagogikai, bet gali tarnauti jai realinių, tvirtu pamatu, kuomet dienos, partijų, klasių politika, kad ir tautiškinsiais obalsiais prisidengusi, nesutaikinama su pedagogika ir slopindama ją, naikina ir tikrai tautinį jaunomenės auklėjimą.

Mūsų mokyklos gyvenimu viršui padarytosios išvados sunku beprirodyti, nes mes neturime tautinės mokyklos; tos-gi dvi-tris tautinės mokslo įstaiagos, kurios šiandien Lietuvoje randamos, dar nesuteikė medžiagos, kurios atsiremiant, šioikos ar tokios išvados padaryti galima būtų.

Vadinamasai tautinis auklėjimas Rusijos mokyklose toli gražu nepanašus tan tautinui priaugančiųjų kartų auklėjimui, apie kurį šiame straipsnyje kalbama. Vaizdžiausiu rusų tautinės mokyklos priparodymu gali būti septyniosdešimtųjų metų mokykla iš Tolstojaus laikų. Ką minėtoji mokykla davė Rusijai ir kokio ūpo visuomenės sąnarius sutvėrė gražiai matyti iš D. Ovsianiko-Kulikovskio rašinio „Itogi ruskoj hudožestvenoi literatury XIX veka“ glava XXVIII.

Septyniosdešimtųjų metų tautinio auklėjimo pasekmės vaizdžiai apsišėikė ne tik visuomeniniame sutvarkyme. Siaurai egoistiskiojo tautinio auklėji-

mo principai giliai išsaknėje ir šiandieninėje valdiškoje mokykloje ir su tais apsišėikimais mes turime skaityties, nes mūsų jaunomenė tose mokyklose auklenama. Dirbtinai skiepinamas lietuvių jaunomenėi netikusios rūšies rusų valdiškasai tautiškusmas tegali tik blogomis pasekmėmis būsimajame mūsų tautinės kultūros išsivystyme apsišėikti. Išsivystęs priežasčių jėškoma pas mus vien ekonominio Lietuvos gyvenimo atsiremiant, užmirštama visiškai kokių auklėjimo principų produktu tapo anoji mūsų „pabėgėlių“ inteligentija. Vieton sveiko, kad ir rusiškojo tautiškusmo, skiepinama buvo dirbtinai, oražerėjos sąlygų reikalaujantis savo egzistacijai palaikyti, rusų valdiškasai tautiškusmas. Aiškūs gi dalykas, kad kiekvienas sveikas organinis jausmas reikalauja tyro oro, saulės šviesos ir laisvės augti; užtai jis nepakenčia apribojimų, jokių ramsčių; perrūpestingai globjamas jis pradeda menkėti kol visiškai neišgema.

(T. b.)

AŠ IŠĖJAU Į PIEVUŽĖ.

Aš išėjau į pievuzę,
kur daug gėlių buvo.
Margos gėlės tyliai verkė,
ašarėlėmis suvo;
ir jų ašaros tos gailios
įstajbai žibėjo;
jose didis sielvartėlis
spindėte spindėjo.

Žmonės vargšai, žmonės broliai
ar taip verkti moka,
o jei juokiasi, tai skausmas
lydi jų jų juoką.
Iš senovės jie dejuoja,
iš senovės rauda,
atsiminę tėvų skundą,
savo didžiū skriaudą.

Kaip prisimenu aš žmones —
ir man liūdna tampa...
Kad galėčiau, tuojau lėkčiau
į gimtinį kampą.
Tėnai darže merguzėlės,
tėnai savo kaime
apdainuočiau sunkų būvį,
vargdienio nelaimę.

Gal ir man ramiau širdužė
tada sutvaksėtų,
gal ir vargšas savo dalį
labjau pamylėtų;
gal bent kiek perstotų skausmas
širdį lauzęs pliekęs...
Apdainuočiau, — juk tai toksai
dainininko siekis.

Zigmas Gaidamavičius.

NASLAIČIUI.

Našlaiti vargšas, ant tėveliū kapo,
Nueik ant šaltų žolynų;
Palaistyk griaudžias ašaras ant lapo,
Nors tēn nēr rozių — jazminų...

Tēn auga laukinės žolytės
Nesėtos tavo seserų,
Ir žiba rasotos galvytės
Nuo mėnesienos spindulių...

Nei sėja niekas, nei ravėja;
Bet auga jos tēn taip gražiai!
Pravirk, našlaiti, ir idėja
Pražydės tavo tēn gražiai.

Užmirši skausmus-vargus savo,
Ir muza tavo pabučiuos;
Iš grabo balsas, kur liūliavo
Tavė varguose gal paguos.

Ir brangų kapą apkabinęs
Pasaulio skausmų neįsi,
Ir kūdikystę atsiminęs
Svajonių sparnais nuskrisi!...

A. Laibas.

NEGERIEJI TARP MŪSŲ APSIREISKIMAI.

Lietuviai senovėje, darydami kokias puotas — ar tai vestuves, ar krikštynas, neapsieidavo be visokių rūšies būrų ir girtuoklybės. Tas viskas jiems dovanotina, nes buvo dar tamsybės ir nesupratimo laikai.

Šiandien mūsų jaunomenė skaitosi labai angštai pakilus ir apsišvietusi, bet jos — jaunomenės — tie papročiai taip žemi, dar vis iš gilesios senovės var-

tojami. Prisižiūrėkime, o pamatysime, kad ta mūsų brangi jaunomenė pasidalinus į dvi „rūši“, kuriedvi žymiai skiriasi viena nuo kitos. Prie pirmųjų priskaitysiu jaunimą, kuris išsilavinęs, skaito moksliskas kningas ir dažnai protauja; o prie antrųjų — visus nesistengiančius protaut ir apsišviesti, — proto nuskurėlius.

Jeigu daro kokius nesupratimus antrieji — proto nuskurėliai, — tai nėra ko taip nė stebėtis! Jiems malonus daiktas pasigirti, blevizgas visokios rūšies kalbėt, elgties knošlykščiausiai, pačiuojanties kelt vestuves svetainėse kuotriukšmingiausiai ir žodžiu — „atleisk jiems, nes nežino ką daro“.

Man labai įstabu, nes aš jau senai į šitą tēmį, kad mūsų susipratėliai, — kitų mokytojai, visokių bažnytinių apeigų ir pačių kuningų niekintojai, katalikiškos tikybės keikūnai, — atėjus laikui pačioties, mergina andaroko padėlkų pamosavimu nuveda tą „bedievį“ bažnyčion, pasiklupdo prie Dievo altoriaus ir padaro prisieką stono moterystės. Po tam per kelias naktis staugia svetainėje vestuves keldami lyg indijonai baltąjį žmogų pasigavę.

Aš nesistebju, kad eina bažnyčion ir prieš altorių padaro stono moterystės prisieką, tik stebjuosi iš bjaurių, dažnai atsitinkančių tarp mūsų jaunomenės, senoviškų ir visai negeistinų, protui kenkiančių papročių, kuriuos jau senai reikia prašalinti ir visiškai iššluoti iš mūsų tarpo.

Brangi jaunomenė! Apsvarstykite, o patys pamatysite, kad tie negerieji pas mus apsišėikimai — girtuoklystė, nesantaikos, tingėjimas prie visokio lavinimosi, tingėjimas lavint protą, nepaprastos ir visiems negeistinos triukšmingos vestuvės, — atneša vien tik blėdį, neišsakytą skriaudą kaip kūnišką, taip ir dvasišką. Ne vieno nuo girtuoklybės akie dryžos, per kelias dienas vaikščioja nesavėje aimanodamas jaunikis, kad per jo vestuves daug pinigų išleido.

Taip blogas paprotis skleidžiasi yt kokia liga ir labai sunku jį prašalinti, nes jis yra negeru apsišėikimu; bet mes stengkimės prašalinti visokius tuos negerumus ir kenktinus mūsų protui papročius. Ne vienas atsakys, kad negalima tas prašalinti. Vidas, geras gydytojas prašalina iš žmogaus kūno ligą ir tada tik ligonis stojis sveiku, taip ir čia, tik reikia noro ir susitarimo su savo būsiančia moterimi, nes nuo jų tas labai daug priguli.

Merginos! Jūs patraukiate prie Dievo didžiansį „bedievį“, jūs nusivedat bažnyčion, pasiklupdot prieš altorių „bedievį“, jūs priverčiat tą „bedievį“ vyrą, kiek tai metų nėjusį išpažinties, eit ir atlikt ausinę, tai-gi šičia tik jūs reikalaukite nuo save būsiančių vyrų, kad nekeltų tų triukšmingų vestuvių bei krikštynų, kurios atneša didelę skriaudą, jūs pačios lavinkitės-mokinkitės ir prašykite savo vaikinių, kad jie mokintųsi, nes tasyk mes turėsime kuodidžiausią naudą.

Dar vienas negeras apsišėikimas įvyko ir tarpe mūsų gerbjamųjų draugysėių, kurių viršininkai, tartum susitarę, priverčia kiekvieną savo narį mokėti po 1 dol. įžangos į pikniką (daržą), o gėrimas buya veltui. Apsvarstykite visi, ar tai čia nėra masinimas žmonių prie girtuoklybės ir blogų papročių? Apsvarstykit, ar ne laikas ir šitą dar nesenai įvykusį paprotį visiškai prašalinti ir iš tarpo mūsų iššluot.

Taigi, jaunieji broliai! Pirmoji mūsų pareiga — dauginti tų, gerai darančių, eiles, kovoti su negerais tarp mūs apsišėikimais bei senoviniais, netikusiais papročiais. Ypač reikėtų atidžią atkreipti mūsų jaunomenės veikėjams, kurie privalo stengties prašalinti visus negerus apsišėikimus, ko ir tikimės sulaukti su ateinančiais Naujais Metais. **Skruzdė.**

RAZYS PUIDA.

LAISVOS MINTIS.

(Kritikos bruožai.)

(Žiūr. „V. L.“ N51.)

Vienas begalo keistas ir indomus dalykas su tuo nelaiminguoju „Gintantu“.

Mūsų literatū stylių pažįstas skaitytas paklius abejonėn. Skaitys ir raiškysis — per daug jau išitarimai, maniera ir išties sakinių konstrukcija primena L. Girai, kuomet ant kningutės turime atspaus-ta S. Paškevičienė.

Ką tai reiškia?

Paprastas dalykas. „Viltis“ — netekus mūsų rašytojų susirado S. Paškevičienė ir, liepus savo sandarbininkui L. Girai išversti tą šlamštą, padavė ir paskelbė jį kaip originalę apysaką! — Drąsiai, net per drąsiai pasielgta! — Bet man, kaip lietuviui rašytojui, būtų labai svarbu žinoti kokių eti-nių principų atsiremama „Viltis“ šitai pasielgė. Precedentas sektinas tilių gražiaplunksnių, bet lietuviui rašytojui „Viltis“ ekscesas yra labai nelalonus. Gal „Viltis“ teiktų pasiaikinti, pasiaikyti nuo vadovavos...

DOROS MERGAITĖS.

Daina.

Męs sesutės netekėsim,
Kaip baltos rožės žydėsim;
Būtas sėsime ir sodinsim,
Žalius vainikėlius pinsim. | 2syk.

Mums berneliai — niekai yra,
Męs nežadam eit už vyro.
Gerai pas mamą — tėveli...
Linksminties rūtų darželyj!...

Nemylėsim bernučėlių —
Neparduosim vainikėlių,
Nei už kaspį aukso kieta,
Nei už turtus ant šio svieto!

Nei už meilę ir lipšnumą —
Nei už dvaro jo didumą,
Nei už deimanto brangybes —
Nei už svietiškas linksmybes.

Mūsų turtas — nekaltybė!
Vainikėlis — mums linsmybė!
Mūsų kaip kvietkeliai dienos,
Mums linksmybė pakol vienos...
A. J. Našlaitis.
Vadokliai 1893 m.

IS KAREIVIJOS GYVENIMO.

Kareivio užduotis.

Būti gero velijančiu ciesaoriui ir tėvynei (Rusijai), būti teisingu, vikriu, nusižeminti viršininkams, teisingai išpildyti vsas savo priedermės, ir kantriai pernešti visas sunkenybes; branginti kareivišką draugiją; gelbėti draugams žodžiu ir darbu, sulaukyti juos nuo blogų papratimų ir išgelbėti juos nuo nelaimių, labjausiai karėje, laike susirėmimų, nesigailint savo gyvasties.

Atsimenant šita, kareiviui priedermę visur ir visada būti prigulinciai apsirengusiam, turėti jauną kareivišką išveidą; greitai atkreipti atidžią kožname žingsnyje; visur save vesti prigulinciai, negirtuokliauti, nekelti ginčus, neprisidėti prie peštynių ir tt. Visados padėti policijai, jeigu ji tavęs reikalauja.

Kareiviams uždrausta:

1. Lošti iš piningų;
2. Laikyti pas save kokius nors raštus be pasirašymo kapitono (rotos komandiero), kaip tai kningas, žurnalus, brošiūras ir laikraščius, o taipgi ir neatsakančius vietai paveikslus.

3. Nebūti nariu kokios nors organizacijos draugijos, ratelio ar susivienijimo.

4. Dalyvauti kur nors diskusijoje, kur būna visuomeniški ir politikos klausimai.

5. Rūkyti ant gatvės, eiti po ranka su mergina, laikyti rankas kišeniuose arba užpakalyje.

6. Atsinešti į kazarmą alkoholinius gėrimus, dalyvauti klubuose, maskaradose, vakaruose, traktieruose, restoranuose, bufetuose, abelnai visur, kur randasi svaiganančių gėrimų, išskiriant trečia klasę ant gelžkelių stočių arba garlaivio. Eit į teatrus, cirkus ir kitokias viešas zobovas kareivis gali eiti tik su pavėlijimu rotos kamandiero ar garnizono viršininko.

Kaslink sveikatos kiekvienas kareivis privalo:

1. Neslėpti ligų, kukios jį (kareivį) kankina, kuogreičiausiai pranešti savo artimiausiam viršininkui.

2. Švariai užsilaikyti: ryte, vakare ir po darbui praustus, po valgiui plauti būrną; laikyti kojas švariai; nagus ir plaukus laikyti trumpais; barzdą gražiai susišuknoti arba skusti.

3. Pirtin eiti nemažiau dviejų kartų per mėnesį, o vasarą —

tankiau, pirtį nurodo vyriausybė.
4. Baltinius mainyti kas savaitę.

5. Juos mazgoti skalbtuvėje arba pirtyje, gerai išdžiovinti ir nesivilkinti drėgnais.

6. Išeinant ant oro, prigulinciai apsirengti, o šaltyj susilusiam saugotis eiti ant oro.

7. Laike lytaus būti geriaus be rudinės, kad galėtum apsivilkiti sausa, kada nustoja lytus, o drapanos pradeda ant tavęs džiūti.

8. Einant kelionėje, kvėpuoti per nosį.

9. Sušilus negerti šaltų gėrimų; kelionėje nenusirengti, pakol neatvėsi, ir negulti ant drėgnos žemės kniupščiam.

Labjausiai kareivis turi rūpintis apie šautuvą.

1. Gerai žinoti numerį savo šautuvo ir kas dieną gerai jį apžiūrėti.

2. Išėjus ant užsiėmimo ar ant slūžbos, o taipgi ir sugrįžus į kazarmą, gerai apžiūrėti šautuvą, aprinti dulkes, išvalyti vamzdžio kanalą ir nušvarinti „zatorą“ su švaria skariuke.

3. Nenešti šautuvo iš šalčio į šilumą, bet duoti jam išlengvo atsileisti, o paskui gražiai apvalius, atsakančiai ištepti.

4. Sergėti šautuvą nuo trunkymo ir mėtymo.

5. Sergėti šautuvą nuo dulkių, smilčių ir sniego; vamzdžio kanalą neleista užkišti.

6. Nešant šautuvą prie kojų, nedaužyti į akmenis kulba — šautuvas ne pagaikštis, bet kareiviškas ginklas, katrą reikia mylėti labjausia už viską.

Daboti aprėdala šikiokio tvarkoj:

1. Nešioti prigulinciai ir visados švariai, iš drabužių išimti plėtmes ir drėgną nepadėti, bet pirmiausia išdžiovinti.

2. Visas „kazionas“ ir savo drapanas laikyti savo skrynutej arba ten, kur prisakya, po tam tikru sąrašu.

3. Batais apsiuoti visados švariais ir nesupelejusiais.

4. Lovą laikyti švariai, išvėdinti ir išdulkinti nors vieną kartą per savaitę; lovon su batais negulti; skudurų ir kitokių daiktų jon nedėti.

5. Nešvarias juodas drapanas, batus ir visokius niekniekius laikyti atskiram kuferėlyj.

6. Duonos bulkų ir kitokių valgomų daiktų kuferėliuose nelaiykėti; del duonos yra žėdnam „zvode“ šapa, kurioje kareiviai laiko duoną krepšiuokose.

Kiekvienas kareivis turi mokėti nekurias maldas:

Viešpaties maldą Tėve mūsų; maldą už ciesaorių ir tėvynę (Rusiją) ir tt. J. Levandrauskas.

Tev. Myl. Dr-tes reikauose.

Literatiškojo Komiteto pranešimas. Sulyg perėjusios tarp Literatiškojo Komiteto krivulės nutarimo, T. M. D. organo skyriaus redaktorium iki ateinančiam seimui pasilieka T. M. D. pirmininkas, taigi p. Pranas Butkus. To del jo visus raštus, skiriamus T. M. D. organui meldžiama nuo šio laiko siųsti šiuom antrašu: Pranas Butkus, 3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Subėgusios nepatogios aplinkybės ir dabartinis T. M. D. reikalų stovis verčia Literatiškajį Komitetą manyti, kad draugijos organo skyrius bus gyviau palai komas (bent šiuom laiku), esant jam artimiausioj prezidento priežiuroj.

T. M. D. Literatiškojo Komiteto vardu B. K. Balutis.

Pataisymas. 50-me mūsų organo numemryj patėmijau „TMD. nario“ iš Philadelphijos, Pa., raštelį, kuriame yra įsiskverbusi žymi klaida. „TMD. narys“ stebiasi, kad buvęs TMD. prezidentas, V. Daukšys, „atsisakė nuo prezidentystės, o literatiškas komitetas (mano pabraukta B.) su noru priėmė V. Daukšio rezignaciją, tarytum, kad jis laukė to atsakymo.“

Kiek toliaus tas pats rašėjas stengiasi atminti priežastis, kurių delei p. V. Daukšys atsisakė ir mena, kad bene „Literatiškojo Komiteto mintis nesusitaikė su mintimis pirmininko ir tas buvo priežastimi visai netikėtos jo rezignacijos.“

Čia yra klaida. Pirmiausiai, Literatiškasis Komitetas neturi galės priimti ar nepriimti pirmininko rezgnacijos. Tą gali padaryt tik veikiamosios Centro Valdybos nariai — vice-prezidentas, sekretorius ir išdininkas. Literatiškas Komitetas nėra veikiamoji valdyba, tikroji to žodžio prasmė. Jo veikimas yra greičiaus patariamiosios rūšies.

P. V. Daukšio rezignaciją priėmė Centro Valdyba ir apie tai pranešė Literatiškajam Komitetui buvo nemažiau stebėtinas prezidento rezignavimas. Kokios priežastis rezignaciją iššaukė, tikrai nežinoma, o jeigu ir dasiprantama, tai rodo neišpuola apie jas kalbėti, jeigu pats prezidentas rezignuodamas skaitė bereikalingu apie jas pranešti.

P. Daukšys, be abejonės, dikčiai pasidaravo TMD. naudai ir tokių aplinkybių, kokios susibėgo pastaraisiais metais nieks negalėjo daugiau nuveikti. Išleidimas svarbių D-ro Garmaus ir Kuningo Žilinsko raštų (kurių laidos, ant nelaimės, jam neteko užbaigti) bus geriausiu paminklu p. Daukšio darbavimui.

B. K. Balutis.

Laiškai
i Redakciją

Atsakymas L. A. V., Newark, N.J.

N49 „Vien. Liet.“ tūlas L. A. V. rašo, kad lapkričio 9. Jaunuomenės klubas turėjo vakariene, — daug buvo laukta, bet mažai gauta. Nors p. L. A. V. negavo ko laukė, vienok susirinkusieji svečiai buvo užganėdinti ir apėjo svetainė dėkingi minėtam klubui. Toliaus L. A. V. kritikuoja p. Strumskį ir jo dainininkus — girdi, jie visada dainuoja jam žinomas dainas; matyt korespondentas pamiršo tą, kad dauguma svečių da pirmą kartą tur-būt jas girdėjo, o nekuriuos dainos nors ir girdėtos, bet jas vėl girdėt yra labai malonu, nes ne daina, bet dainininkas padaro įspūdį ant klausytojų. O tuom tarpu p. Str. ir jo danininkai yra atsižymėję ir newarkiečiai visada yra linksmi juos girdėti. Paskui L. A. V. išgiria vietinį Šv. Cecilijos chorą, kaipo atsižymėjęs daugelyje vietų. Teisybė, vietinis choras yra skaitlingas ir moka naujas dainas, bet kaip uždainuoja, tai ne labai gerą įspūdį padaro ant klausytojų. Pavienu dainavimas ir vėl nekoksai. Prie to L. A. V. rašo, kad garbės vainikas prigulinciai „Žiburėlio“ draugijai, nes ji parengė tokią vakariene pavasarį, o ne klubas. Skirtumas tarpe

„Žiburėlio“ parengtos vakarienės ir klubo, toks, kaip tarpe dienos ir nakties — kurie lankėsi ant abiejų, tegul tie ir sprendžia. Ant galo L. A. V. sako, kad už parengimą šitos vakarienės reikia atiduoti garbę „Žiburėlio“ dr-jai ir jos dainoriams. Tai čia jau stebėtinas pasigyrimas, nes Jaunuomenės Klubas neturi nieko bendro su „Žiburėliu“ ir jos dainoriais, ir „Žiburėlio“ dr-ja niekuo neprisidėjo prie rengimo šitos vakarienės. Čia galiu dar kartą paminėti, kad Newarko tokiis pasilinksminimas pirmutinis, kuris buvo parengtas pasidaravimu narių Liet. Jaunuomenės K. P. Klubu, be jokios pagalbos iš šalies.

Mat, kas bloga — tai tau, kas gera — tai man. Mikolas Truska. Vakarienės komitetas.

Nuo Redakcijos. Labai nemalonu, kad nekuri korespondentai paduoda neteisingas ir pilnas tenedncijos žinias, iš ko paskui kyla įvairūs nesuapratimai ir bereikalingi pasiaiškinimai laikraščio skiltyse. Lietuviai, atsiminkite, kad laikraščiai yra vien-tik suteikimui grynai teisingų ir švarių žinių, o ne melams ir asmeniškims dalykams; męs tas taisykles turime žinoti ir tvirtai jų prisilaikyti, — priešingai, parodome savo nekultūriškumą.

PRANEŠIMAS.

Seranton, Pa. Lapkričio 18. Čia tapo atidaryta akušerijos mokykla. Norinčių mokintis yra daug moterių. Tik bėda tame, kad nevisos tegali įstoti mokyklon, nėra ten reikalaujama, kad įstojančios moters mokėtų bent skaityti ir rašyti, jeigu jau ne angliskai, tai bent savoje kalboje. Kita kliūtis, tai mokestis: mat, reikia įmokėt \$100.00. Tačiau negalima užmiršti to, kad mokslas visur ne pigiai atsieina. Juk tokią mokyklą nepalaiko nė turtuoliai nė valstija, o tik privatiški darbarai.

Mokykloje išguldomi esti štai koki dalykai: sudėjimas moteriško kūno (anatomija), gemalo ūgis, iki kūdikis gema (embriologija), apsiėjimai normaliam ir nenormaliam gimdyme, ligos neščių moterių ir gimusių kūdikių.

Lietuvių literatūra yra labai neturtinga; tad neturime lietuviškoje kalboje nė rankvedžio pasimokymui gimdytojoms. Galbūt, kad su laiku toji mokykla įstengs tokią kningą pagaminti.

Nuo Naujų Metų prasidės antiras mokyimo kursas, ir moters, kurios nori akušerijos mokintis, gali pradėti mokslą. Reikia įsirašyti nuo pradžios, nes vėliaus įsirašančios tuos trukdo darba.

Šiaip kasmet bus laikomu du kursai; vienas prasidės sausio 2., o kitas rugsėjo 2. Kiekvienas kursas traukiasi 4 mėnesius.

Įsteigtojai akušerijos mokyklos rūpinasi surengti gimdyklą, namą, kur moters, reikalui esant, bus priimamos palagai perleisti, ir šiaip, moterių ligoms gydyti. Dideliuose miestuose yra taip vadinamos „Maternitates“, bet Seranton'e iki šiam laikui tokio namo nebuvo.

Mokyklos pirmsėdžiu yra d-ras J. Šliupas, išdininku — d-ras Kulčėkas, raštininku d-ras Carlucci. Norinčios mokintis moters gali atsišankti į bile-kratą iš jų ir gaus reikalingas informacijas.

Reikia pasakyti, kad iki šiolei lietuvis nė vienos neturime. Mokeši lenkės, rusinės, slovakės.

Mat, lietuviai į mokslą nepaslanckūs yra, taip-pat ir jų moters. Gal ir virs kuomet-nors kitoki laikai...

Dr. J. Šliupas,
1419 N. Main Av., Seranton, Pa.

KLAIDOS ATITAIKYMAS.

„V. L.“ N50. Korespondencijoje iš Rockford pasakya: „Naujajai susitvėrusi draugijėlė „Aidas“ dabar jau pavirto į „Katarinką.“ Turi būti — pavirto į „Kankles“, o už mėnesio — gal ir į „Katarinką.“ Jonuks.

Nuo Redakcijos. Meldžiame viską rašyti aiškiau ir supranta miam, nes, priešingai, sunku sugauti, kame dalykas, iš to ir pasidaro klaidos.

APSVIETIMAS INDIJOJE.

Indija šviečiasi labai palengva. Paskutinė statistika, padaryta Anglijos valdžios Indijoj ir pagarsinta Kalkutos laikraščiuose, rodo, kad tik 6.345.584 ypotos lanko mokyklas, iš kurių skaičiaus vos 200.000 mergaičių.

Pirma augštesnioji mokykla tapo įsteigta Anglijos valdžios Kalkutoj, 1781 m. Nuo to laiko baltieji valdininkai stengėsi visokiais būdais pakelti šios šalies apšvietimą, bet tas buvo nelengvas darbas, ir apšvietimas plėtojosi visai palengva. Pagal vietinių laikraščių nurodymų vos tik 106 vyrai ir 11 moterių iš 1.000 moka skaityti ir rašyti savo kalba, ir tik 95 vyrai ir 10 moterių iš 10.000 moka anglų kalbą ir raštą.

Tarpe Anglijos provincijų Indijoj, pirmą vietą apšvietime užima Mombay, paskutinė — taip vad. Suvienytos Provincijos. Anglų kalbą daugiausia vartoja Madras'e.

Tarpe 1910—1911 m. Indijoj skaitėsi 256.820.616 gyventojų, iš kurių vos-tik 6.345.584 lankė mokyklas. Nežiūrint to Anglijos valdžia vienok pasididžiuodama nurodo, kad apšvietimas Indijoj kila augstyn, ką galima patėmyti metas nuo meto. Šis nurodymas remiasi ant paskutinių penkerių metų statistikos, padarytos Indijoj. Tarpe 1906 ir 1907 m. Indijoj buvo 241.264.968 gyventojai, iš kurių 5.388.632 lankė mokyklas; piningų ant to išleista 18.668.000 dol.; tarpe 1910—1911 m. skaitlius gyventojų siekė jau 254.820.616, o lankančių mokyklas — 6.345.584, išleista tam piningų 23.956.000 dol. Taigi per penkius metus skaitlius gyventojų pasidaugino ant 13 millionų, mokinių — vienu mil., išlaidos — virš 5 mil. Proporcionališkai imant, apšvietimas per šiuos penkerius metus ištiesų siek-tiek padidėjo. Vienok šviesti šią šalį ne taip lengva, nes, kaip parodo statistika, vos-tik viename iš penkių miestelių randasi šokia-tokia mokykla.

Blogiausia tai, kad tarpe 254.820.616 gyventojų 1910—1911 m. radosi tikrai 193.646 moteris, lankančios mokyklas. Jeigu iš 125. millionų moterių nei ketvirtos dalies mil. nėra gavusių jokio apšvietimo, tai galima matyt, kaip stebėtina žemai stovi apšvietimas Indijoj.

S—s.

—Susimylėk, ponuli, ant manęs pavargėlio, nors kapeikėlė. —Tokis sveikas, ar ne gėda tau prašinėti!

—Ar tai gal norėtumet, kad dėl jų kapeikos aš koją išsilauščiau, ar ką?

PATARIMAS JAUNIMUI.

Tas, kuris duoda gerą patarimą, tveria su viena ranka tas, kuris duoda gerą rodą ir pavyzdį, tveria su dviem rankom; o tas kuris duoda gerus pamokinius, o blogus pavyzdžius viena ranka tveria o kita ardo. —Bacon.

„Jaunystė turėtų būti tau pomasis bankas.“

Pirmas daiktas apie ką žmogus turėtų manyti, yra religija plačioje prasmėje to žodžio — ji turi pirmtakauti globėjimui jo laimės, bet joje neapsireiškia galutinas suteikimas didelio teisingumo, kuris kiekviename karte turi būti praktikuotas.

Pašvesk ryte savo principus mokslui; mokslas yra begalinis pasigelbėjimo vaistas bėgančiai gamtai; mokslas suformuoja širdį, sušvelnina protą ir lavina žmogų atlikime jojo pridermių. Per mokslą galima pasiekti gerą vardą ir augštą vietą; mokslas sužadina ir gaivina mus, duoda mums suraminimą ir pasilinksminimus bėdose. Bet be stropaus panaudojimo bus tuščias mūsų mėginimas jį igyti. Mokslas yra dukter darbo, o per darbą vien-tik ir galima pasiekti jos vietą. Stengkis aprūpinti ir papuošti savo protą visokių spalvų pažintėmis. Ant įvairių apsiereikimų gamtoje mokslas buvo ir liksis labai naudingas ir reikalingas. Kaip neišmatuojamas yra tolas tarp mokyto ir nemo-kyto! Skaisčiausia šviesa lyginasi su siauriausiu tamsumu, kaip gyvybė su mirtimi, būtybė — su panaikinimu. Nežinystė ir tamsumas — yra užnuodytas šaltinis, iš kurio teka visi nedorumai kurie užkrečia pasaulį visokiomis piktadėjystėmis, kenksmingomis žmogaus kūnui ir sielai.

Nors įgijimas kalbų yra svarbus skyrius studijavimui, bet neturi būti pašvesta visa tavo jaunystė vien tik tam tikslui. Kalbos yra tiktai plačios alėjos, kurios veda į dievnamį, kuriame mokslas turi savo rezidenciją.

Mokslas jau sykį igytas, pritrauks tave prie platesnių gamtos tyrinėjimų, prie logikos ir fizikos. Anklek savo protą ypatingai su skaitymu geriausių autorių kningų. Ar gali paukštis be sparnų išdrįsti skrajoti po orą? Bran- gus lukštgyvis, kuris susideda iš perlų, nesiranda ant viršaus vandens, bet visuomet ant jūrių dugno; ir tarp tūkstančių pavojų turi būti stropiai įsėkomas.

Klaidingas žibėjimas bagotystės, apjakina akis silpnų ir pelno godingų žmonių; stengkis nedasilieisti apjakinti savo akis. Bagotystė be paliovos dejuoja apie daktus, kurių ji neturi; o jos nepri-sotinama širdį drasko pilni tuštumo geiduliai. Sergėkis jos nelaimių. Ramumas ir linksnumas gamtos susideda iš esybės, tarnaujančios užganėdinimui kūno ir sielos reikalų. Dievas, kuris pastatė tave čia, nėra nežinėlis visų tavo reikalų. Pavesk viską su pasitikėjimu Jo Dangiškai Apveizdai, o jis pripildys tavo nedateklių. Kodel žmogus taip karštai myli aukšą ir sidabrą? Tuodu metalu negali palengvinti jo alkį nei sumažinti troškulį. Taipgi juodu negali užvaduoti paprastą maistą. Tuodu metalu nera tikra bagotystė, juodu tik perstato bagotumą.

Būk pastovus ir tvirtas savo prižadėjimose; sykį ištaręs žodį, užlaikyk jį šventai, nes prižadėjimai yra žmonių garbė.

Panaikink išjuokimą, nes jis užgauna tuos, kurie prieštarauja jam. Tas, kuris tarnauja pašiepi-mui ir pažėminimui kitų, yra ryk-

štė draugystės, visi bijo ir šalinsi jo. Nei vienam žmogui neaukiau geidulį išsitarimas apie tai smallaprotingu priežodžiu: kaip smali vylyčia smeigiasi ir dega jis jo širdyje, į kurią buvo įsautas. V. J. Budrikas.

Nuo Redakcijos. Nekurie išsi-reiškimai ir nurodymai šitame straipsnyje yra gan neaiškūs arba visai suprantami; kiti-gi vien-pusiškai savotiški, taip kad ne kiekvienas gali su jais susitikti. Vienok autorius jame užkludo daug klausimų ir duoda progą plačiai apsvaistyti ir stengties išrišti juos.

New Yorko žinios.

Iš New Yorko uosto vieną iš nesena praėjusių savaitių liko išvežta prekių už \$22.866.926, o savaitė prieš tai buvo išvežta tik už \$14.037.222; beveik 25% visų prekių siunčiama į Angliją.

Akcijų kainos puola žemyn. Nekurių akcijų kainos delei sviruojančio Europos valstijų padėjimo puolė žemyn ir abelnai ant tos rūšies prekiviečių jaučiasi didis neramumas.

New Yorko šuleriai sumanė įsteigti Naujame Svieta antrą lošimui vietą panašią Monte Karlo. Vietą tam išrinko Miramar hotelį Havanoj. Veberas, šalininkas ir sandarbininkas tamsiuose policijos leitenanto Bekerio darbuose, yra čia žymiausiu vadu.

Ilustruota paskaita. Gruodžio 15. Lietuvių Politikos Klubo salėje po N 515 Hutson gt. ir 10 -ta gt. atsibuvo paskaita apie Rusiją su paveikslais. Paskaitą-lekciją parengė Klubas. Paveikslus rodė žinomas A. T. Račiūnas, o plaučius paaiškinimus davė I. M. Danielius. Panaši lekcija apie Rusiją buvo laikyta Brooklyne, N. Y.

Pasibaigus paskaitai p-lė K. Jankauskaitė (vietinė) padeklamavo eiles: „Yra šalis“ ir p-lė B. Struogiūtė iš Brooklyno: — „Kur namas mūsų — kur kraštas mūsų“ ir „Už giružės.“ Prie to buvo visokios rūšies krušanti paveikslai. Publikos buvo nelabai daug. Gailu, kad lietuviai mažai lanko tas naudingas lekcijas.

J. K. Miliuskas.

Susitvėre gyvenimų samdytojų unija, kurios užduotimi bus apginti interesus 800.000 šeimynų, neturinčių savo namų. Centralinė unijos Kontora bus po N 1164 Broadway. Unija stengsis pagelbėti neturinčioms šeimynoms užsimokėti blogu laiku už kambarius; ij kreipėsi prie visų tikejimų miesto dvasiškių, kad jie bažnyčiose paaiškintų žmonėms apie uniją ir jos tikslus.

Rusų atstovas nuo kompanijos, jieskančios Amerikos kapitalų išardymui Dniperio „slenksčių“, daro tarybas su nekuriomis New Yorko kapitalistais. Tam dalykui reikalinga apie \$150,000, 000.

Tautiškai-pilietiška federacija gruodžio 20. Metropolitan name pradeda savo konferenciją kas link išgavimo teisių, apsaugojančių darbininkus. Bus taipgi svarstomas klausimas apie darbininkų sužeidimą, jų apdraudimą ir premijas. Konferencija tęsis keletą dienų.

Nelaimingi atsitikimai. Per lapkričio mėnesį ant New Yorko gatvių tapo suvažinėtais automobiliais ir vežimais 56 žmonės mirtinai ir 177 sužeista. Tuo pačiu laiku New Yorko valstijoje (be N. Yorko miesto) suvažinėta 22 žmonės mirtinai ir 153 sužeista.

Statistika parodo, kad kasmet

automobiliai suvažinėja daugiau žmonių.

Mažinas mirimas. Laikė vienos iš praeitų savaitių New Yorke mirė 1,333 žm., o praėjusiais metais tą pačią savaitę mirė 1,402 žm. Į dieną mirė 190 žmonių.

Sufragistės, skaitliu 30. gruodžio 16 keliavo iš New Yorko į Albany su tikslu reikalavimo moterims lygių tiesių; jas linksmo muzikos orkestras.

PRANEŠIMAS.

„V. L.“ Kalendoriai. Štomis dienomis liko išsiuntinėti „V. L.“ skaitytojams sieniniai lietuviški kalendoriai; kurie-gi iš kokios nors priežasties jų negavote malonkute atsišaukti į „V. L.“ administraciją, o jie greit bus prisiųsti. „V. L.“ administracija.

SIS—TAS.

Rusų nesąmonės. Visiems yra žinoma, kad degtinė Rusijoje parduoda vien-tik monopolizuotose valdžios įstaigose — „kazionkose.“ „Trečioji V. Dūma buvo įnešusi projektą, kad „kazionkose“ parduotų ir cukrus, bet projektas liko atmetamas. Mat, anot nekurių Dūmos atstovų, jei šnapsas, tai šnapsas — tegul tas lieka aišku ir kad neivienas su buteliuku kišeniuje negalėtų paskyti: cukrelio „kazionkoje“ pirkau. Dabar gi į ministerių tarybą paduodami prašymai visokių akcionierių draugijų, kad „monopolkose“ parduotų ir kningos. Piktintojai aiškina, kad išsiplatinusios degtinės krautuves duos plačiai liaudžiai gausį „dvasišką peną.“

Inėjei žmogus į „monopolką“ ir ot perki skįstimų už 7 kap. ir kartu kningutę už penktuką — ir valdžiai nauda, ir kūni ramumas ir sielai išganymas. — Gera vienok kombinacija.

Vienok šitė visi naujo būdo kningų platinimo šalininkai neatboja, kad visi tie, kurie neša į „monopolką“ paskutinius savo skatikus visai mažai mintija apie savo sielos reikalus ar apie apšvietą, ir, be abejonės, geriau jiems nusipirkti dar vieną buteliuką „carskavo dobra“, negu imti kokią tēn kningutę. Iš to iš-eina, kad kningas degtinės krautuves pirkis tik negeriantieji ir mokyklų vaikai. Bet tankiai susidurdami su tą peklisčia smarve negeriantieji ir vaikai pamažu pradės krypti prie tų nuodų ir galutinai visai prie jų pripras. Tai vienatinis vaisius, kurio galima tikėtis, jei degtinės parduvinčiose bus įvesta liaudies švietimui kningos.

Sunku atspėti — ar bus atmetti visi tie nesąmoningi projektai, kuriuos svarstys 4-toji V. Dūma. Vienok jnoku nestoka mūsų „šventojų“ Rusijoje.

Elektrika užvaduos valgi. Profesorius Bertoni iš Bordo (Francija) prirodinėja, kad valgis gal būti pamainomas elektrika ir kad 1,000 voltų elektr. srovė, išlengvo įvesta organizman, yra lygi naudai iš geriausio bifsteko su keptomis būlvėmis. Profesorius darė daug bandymų, ir viskas nusidavė pasekmingai. Nusilpnėjusius ir išlengvėjusius ligonius tokiu būdu galima ūmu laiku padaryti tvirtesniais ir daugiau sveriančiais. Prof. Bertoni pranašauja, kad greit ateis laikas, kada visos ligos, paeinančios nuo prasto ir neatsakančio

valgio bus prašalinamos elektrika.

Dirbtinis pienas. Jei tikėti pranešimams iš Vienos, tai mokslas ingijo dar vieną išradimą: Austrijos chemikas Klauzenberg išrado dirbtinį pieną. Su pagalba tam tikrų mašinų jis padaroma iš žolinių ir grūdų. Šitas pienas taipgi naudingas žmogaus kūniui, kaip ir tikras, o skilviui jis da net geresnis; pienas jau plačiai vartojamas Budapesto ligonbučiuose; prie to jis ant 50% pigesnis. Išradimas prof. Klauzenbergo yra labai svarbus — jo ateitis neapsakoma, o išradėjas iš to suras sau turtus.

Mirusi psalmes gieda. Neseniai mirusi Amerikoje giedorė Bolson iškirto šposą dalyvavusiems pakastuvėse. Kada bažnyčioje prasidėjo pamaldos, pasigirdo stebėtini balsai, visai panašūs į balsą mirusios giedorės; girdėjosi dvasiškos psalmės. Visi tēn buvusi neapsakomai persigando. Pasirodo, kad Bolson prieš birtį pripildė giesmėmis volelius gramofono, kursai pagal jos noro buvo pastatytas autorius užpakalų. Išgąstis buvo teip didelė, kad nekurie net apalpo.

Nuopelnas sultano Abdul-Hamido. Vienas Anglijos kelianinkas, tyrinėdamas Konstantinopolio neturėiais apgyventus kvartalus, klausė jų kaip tankiai juos kankina cholera; atsakyta, kad labai retai. Mat Abdul-Hamidas, apsiereiškus mieste cholera prisakdavo apsiusti kareiviams neturėių kvartalus, iš kurių niekas jau negalėjo išeiti — jie tēn sėdėjo be jokio darbo. Sultanas-gikas-dien prisiųzdavo jiems kiek reikiant ryžių, duonos svogūnų ir kitų valgomų daiktų. Ir taip būdavo iki galutinai pranykdavo cholera. Tas turėjo didžią svarbą apsaugojime miesto nuo ligos. Tai, rodos, vienintelis nuopelnas, padarytas sultano savo valstijai.

Vietinės Žinios

Francūzų revoliucija. Gruodžio 19. Tautiško Namo svetainėje atsibuvo ilustruota prelekcija apie Didžiąją Francūzų Revoliuciją; paaiškinimus darė J. Lutkauskas; paveikslus rodė A. T. Račiūnas. Žmonių buvo nemažai.

Šventakuprių vakaras. Kaip sužinojome iš nekurių šventakupriškų šaltinių, sausio 18. 1913 m. Brooklyne, N. Y. atsibus jų generališkas vakaras, kur kiekvienas galės ne tik linksmai praleisti laiką, bet geriau susipažinti su pačiais šventakupriais ir jų veikimu... Kas dar mažai, ar visai nežino apie šventakuprius, tai bus gera progą susipažinti ir pamatyti, kas jie per pauksčiai ir kokios jų tos kupros.

Kalėdų balius. Antrą Kalėdų dieną, gruodžio 26. Tautiško Namo salėje 101—103 Grand str., Brooklyn, N. Y. bus rodomi speciališki paveikslai apie Balkanus ir Italijos su Turkija kares su paaiškinimais. Paskui bus ilustruotos dainos ir deklamacijos ir Kalėdų dovanos moterims ir vyrams. Paroda prasidės 7:30 vakare.

Mikas Petrauskas užkvietė į mokytojus ant piano Povilą Čiurlionį.

Lietuvišką konservatoriją bus atidaryta tuoj po Naujų Metų; tēnai bus mokinama dainavimo, kompozicijos, smuikos, violončė-

lio ir visų kitų instrumentų.

— TMD. 3-čios kuopos susirinkimas atsibuvo 20 d. gruodžio pas Draugelį, 73 Grand str., Prieš atidarant reguliarišką susirinkimą p. J. Lutkauskas pasakė trumpą prakalbą, nurodęs mokslo vertę ir šitos draugijos uždavinį ir veikimą nuo jos susitvėrimo ir dabar. Potam p-lė Ona Mažeikintė grojo ant smuiko ir p-lė Aldona Karoliūtė skambino ant piano; gana gerai atliko.

Atidarius reguliarišką susirinkimą, tarp ko kito klausimas įneštas: ar nebūtų gerai parengti prakalbą. Klausimas priimtas ir išrinkta komisija iš trijų narių: J. Lutkausko, J. Ambrozjeaus ir K. Miliausko, kurie tuo viskuo rūpėsis ir surengs vakarėlį su prakalbotomis, dainomis, šokiais ir taip toliau.

Dr. A. Strupas paaukavo \$1.00 kuris buvo permokėjęs pereitą kartą, del draugijos labo, kuriam ištarė visi draugai aciu. Ferų rinkimo komisija atmeta, kaip be pasekmių; nutarta surinkti tie daiktai, kurie yra suaukauta nuo seniau. Išrinkta komisija iš dviejų narių: K. Jankus ir I. Stankus, kurie pasirūpė tuos daiktus surinkti ir pristatyti kitam susirinkimui ir bus išparduota ar išlaimėta. Nauji nariai prisirašė šie: J. Gabrys, P. Deveikis, M. Bibers. Sekr. A. Lapinskas.

SAL. vietinių kuopų susirinkimas, gruodžio 22, Tautiško Namo svetainėje neįvyko iš priežasties stokos publikos ir nepribuvimo nekurių kalbėtojų. Susirinkimas-prakalbos atidėtos ant tolesnio laiko.

D-ro Kaškiaučiaus prelekcija. LSS. 19-ta kuopa gruodžio 22. Tautiško Namo svetainėje surengė mokslišką paskaitą iš medicinos; kalbėjo visiems žinomas Dr. Kaškiaučius iš Newark, N. J. apie „galvos skaudėjimą“. Žmonių ant lekcijos buvo gan daug.

Siuvėjų konferencija. Tą pačią dieną kitoje Tautiško Namo svetainėje atsibuvo lietuvių-siuvėjų konferencija kas link nubalsavimo generališko siuvėjų streiko.

IS AMERIKOS.

Statinių dirbtuvės gaisras. Bayonne, N. J. sunaikino pačią fabriką ir padarė blėdies ant

\$150,000.

Gaisras Brown City, Mich. su naikino visą miestelį; jame gyveno apie 900 šeimynų.

Gaisras Paterson'e, N. J. sunaikino didžius smulkių daiktų sądėlius; nuostoliai siekia \$500,000.

Nuos skilvio tifuso Suv. Valst. kasmet miršta 16,000 žmonių, iš ko pasidaro ekonominis nuostolis valstijai ant 100 mil. dol. Išvengimui to gydytojai pataria visiems vartoti tik virintą vandeni, kur bus sunaikintos blėdingos bacillos.

Ką Suv. Valst. duoda žemdirbystė? Pagal atskaitos žemdirbystės ministerio matome, kad laikė paskutinių 16 metų farmeriai atnešė karštu 3/4 viso jo turto, t. y. \$105,000,000,000. Vienok vidutiniškai imant fermerių padėjimas turėjo pasigerinti 140 kartų.

Iš didžio pertekliaus. Washington, D. C. Federališkas biuras praneša, kad daiktų, be kurių žmonės visai galėtų gyventi, t. y. daiktų pasilinksminimui ir užganėdinimui išlepintų jaustumų įvežama kasdien už millioną dolerių. Taip, nuo pradžios metų iki lapkričio tokių daiktų įvežta į Suv. Valst. už \$49,000,000; praeitais-gi metais tame pat laike buvo įvežta tik už \$14,000,000.

Kiaušiniai atpigo. Philadelphia, Pa. Moterų produktų liiga 43 miesto stotyse parduoda kiaušinius po 24 centus tuziną. Tą matydami, nekurie pašaliniai kiaušinių pardavėjai taipgi pažemino kainas, kiti-gi laikosi po senovei. Moteris tvirtina, kad jos veiks iki tol, kolei kainos produkto bus visiems prieinamos. Vietos, kur parduoda papiginti kiaušiniai apstotos ddžia minia moterų.

Sudegė istoriškos vertės namas. Watertown, Wis. Historiškas Carolio Schurz'o namas liko galutinai sunaikintas ugnimi. Šimtai turistų suvažiuodavo kas metą, idant pamatyti paminklus senos ir garsios Suv. Valst. praetities, nes uždėtojas to namo p. Schurz, pastatęs jį 1852 m., surinko labai daug istoriškos medžiagos iš Suv. Valst. praetities.

9 kandidatai ant valdininkų. Kaip praneša iš Stenbenville, O. liko pašaukti ant prisiekusių teismo už sulaužymą rinkimų tiesų, perkant balsus ir agituojuant įvairiais nešvariais būdais.

Uždarbis akcijų maklierių. Washington, D. C. Kongreso Komitetas, išrinktas prižiūrėjimui

„piningų trusto“ praneša, kad parduotojai akcijų New Yorke kasmet uždirda apie \$50,000,000; parduodami 196,000,000 akcijų.

Richmond, Va. gubernatorius gavo petaciją su 100,000 — vyrų, moterų ir vaikų parašais, kad atmainytų mirties bausmę Fl. Alleni ir jo sūniui; gubernatorius su laikė mirties bausmę, petaciją perdavė valstijos prokurorui.

Nauja rusų kolonija. Arti Mobile, Ala. įsteigta nauja rusų-žemdirbų kolonija „Novorusija“, kur nuo pradžios gruodžio prasidėjo reguliariški darbai.

Moteris teisėjais. Eldorado, Kans. Teismas pakvietė į prisiekusius teismo atstovus vien-tik moteris. Pirmsėde liko išrinkta senesnioji, kuri tuoj pakvietė visas pasimelsti ir 12 moterų atliko pamaldą, o paskui jau stropjai ėmėsi už darbo.

Koncentracija Amerikos kapitalo. Jeigu visą Suv. Valst. turimą lygiai padalyti tarp visų gyventojų, tai kiekvienas gautų \$1,318; 1850 m. kiekvienam prisidėjo tik \$307. Sulyg apokavimo tautiškas Suv. Valst. turtas 1850 išnešė 7 milijardus dolerių, 1860 — 16 milijardų, 1890 m. — 65 milijardų, o 1900 m. — 95 milijardus; dabar-gi siekia 100 milijardų dolerių.

Rooseveltas Chicagoj per tautišką progresistų partijos konferenciją nominuotas į prezidentus 1916 metams. Konferencijoje dalyvavo 1200 ypatų — vyrai ir moteris.

Ar turi jau Severos Kalendorių 1913 m? Pareikalauk jo nuo aptiekoriaus. Jis duos vieną dykai.

Draskantis Kosulys

drasko plaučius ir daro juos pasiduodančiais rustesnėm plaučių ligoms. Nelauk, kad kosulys bus pavojingas tavo sveikatai. Imk

Severos Balsama Plaucziam

(Severa's Balsam for Lungs)

o tuojaus išvysi palengvinimą, tēp kaip išvydo tieka kitų ligonių, kurie ėmė per paskutinius 32 metus.

SEVEROS GYDUOLIS NUO INKSTU ir KEPENU

(Severa's Kidney and Liver Remedy)

padeda gamtiškai pašalinti iš kraujo užtaršas, kurios organizme pasilikę butų priežastė užpludimo, paezinimo ir uždegimo inkstų, kepenų ir pulesės.

Taiso jos visokius tų organų suirimus. 50c. ir \$1.00

Jai tik tavo virškinimo organų veiklumai nėra normaliais — Jai skilvyss, kepenys ir žarnos sugenda — nieko nelaukiant pradek imti

Severos Gyvasties Balsama

(Severa's Balsam of Life)

75 centai.

Tavo aptiekininkas, pardavinėja Severos vaistus. Neimk kitokių. Jai negali gauti jų ant vietos, rašyk pas mus. Laiškus gydytojo patarimams adresuok:

W.F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Rengėjų Komitetai užkviečia į du

MIKO PETRAUSKO KONCERTU

kurie bus, pirmas:

28 gruodžio (December) Brooklyne

Berry Street, kamp. So. 2-nd St., BROOKLYN, N. Y.

McCaddin Hall,

Pradžia 8 val. vakare.

Dalyvauna šie artistai:

ALBERTA SCHLAGATER, smuikininkė;

ETTA SCHLAGATER-MIKUTIS, pianistė;

ALDONA ŠLIUPIUTE-JANKAUSKIENE, pianistė;

POVYLAS ČIURLIONIS,

pianistas ir

KSAVERAS STRUMSKIS, pienistas.

Tikietai 25c., 50c., 75c. ir box \$1.

Tikietai gaunami pas koncerto rengėjus ir „Vienybės Lietuvininkų“, 120 Grand St.; prieš koncertą—vakare tai McCaddin Hall

ir antras: **29 gruodžio (Dec.) 1912. Waterbury, Conn. Tautiškoje Svetainėje, 103 Green Str.**

Dalyvauna šie artistai: POVYLAS ČIURLIONIS;

PETRE PRISEVIČIUTE, soprano; VINCAS ir

PETRAS BAGDANAČIAI, klarinetistai.

Pradžia 8 val. vakare. Tikietai po 25c ir 35c

Jeigu kam gero darei, lauk nuo jo blogo užmokėsio. Kas gero nepažįsta, tas blogo visai nemato. Kas dorybę ir daile myli, tas jai visados užjaučia. Blogas greit įvyksta, gera-gi įvykinti — reik daug triūso.

J. K. Mikas.

Užsirašykite Vientybę Lietuvninku

KALĖDŲ PAVEIKSLUOTOS BAliUS!

Atsibus Antrą dieną Kalėdų, December 26-tą Tautiško Namo svetainėje, 101—103 Grand str., Brooklyn, N. Y. Speciališki paveikslai bus rodomi apie Balkanų, Italijos su Turkija kares illusoruotos Dainos. Dainuos viesiems gerai pagarsėjęs dainininkas K. Kriaušūnas. Ilustruotos deklamacijos. Deklamuose Birutė Strogūtė ir K. Janauskiūtė. Kalėdų dovanos Moterims ir vyrams. Laibai žingeidų kiekvienam pamatyti. Puiki muzika. Išanga tikrai 15ct. Duris bus atdaros nuo 6:30, Paroda prasidės 7:30 vakare. Visus širdingai kviečia Judančių Paveikslų Operatoriai.

1-mas METINIS BAliUS.

Draugystės šv. Vincento, atsibus Subatoj, 28 Gruođio (Dec.) 1912 m. Lietuviškam Tautiškam Name, 101—103

Grand str., Brooklyn, N. Y. Pradžią nuo 7:30 vakare. Išanga su padėjimu drabužių ir tikietu del išlaimėjimo Vyrams 25c. Moterims — 15c. Yra 6 puikus daiktai del išlaimėjimo. Užkviēia KOMITETAS.

25-tas METINIS BAliUS.

Šv. Juozapo draugystės, atsibus 31 d. gruodžio, 1912 m. Svetainėje Lietuviškam Tautiško Namo, 101 Grand str., Brooklyn, N. Y. prasidės 7:30 val. vakare. Muzika po vadovystė V. Redikevičiaus. Užprašome visus lietuvius ir lietuves iš visos apylinkės ant to puikaus balius atsilankyti. Išanga vyrams 25 c. moterims 15c. su padėjimu drapanų. Užprašo KOMITETAS.

BALIUS.

Parengtas Lietuviškos draugystės šv. Jono Krikštytojaus, atsibus Subatoj 4 d. sausio (Jan.) 1913 m. Turn Hall svetainėje, 95 Elm str., Yonkers, N. Y. Išanga tikrai 25c. Užprašom visus lietuvius iš aplinkinių miestų ir miestelių, kadangi bus labai smagu praleisti linksmas vakaras. Maloniai užprašo KOMITETAS.

KRAUTUVĖ ANT PARDAVIMO.

Valgomų daiktų krautuvė parsiduoda; geroj išdirbtaj tarp lietuvių, lenkų ir rusų apgyventoj vietoj — 108—N. 5th str. Priežastis pardavimo — turiu aplėisti Suvienytas Valstijas. Norintieji plačiau darsižinti — kreipkitės į „Vien. Liet.“ kantora, 120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

DELICATESEN ANT PARDAVIMO.

geroj tarpe lietuvių vietoj, išdirbtas biznis, parsiduoda pigiai. Priežastis pardavimo — keliauju į kitą miestą. Jonas Uszinsky, 216 Bedford ave., Brooklyn, N. Y.

PAJIESKOJIMAI

Pajieskau pusbrolio Jono Ziuko, paėina iš Kauno gub., Vilkmergės pav., Gaigalų kaimo, šimonių parapijos. Jisai pats ar kas kitas žinantis apie jį prašau pranešti, nes turiu svarbų reikalą.

Juozapas Biržas, 404 Park ave., Wilkes Barre, Pa.

Pajieskau savo pažįstamą Stanislovą Šaknevičių, paėina iš Kauno gub., Panevėžio pav., Linkuvos parapijos. 1908 m. abu gyvenom ant burdo pas J. Siugždą, ant Melon str., Philadelphia, Pa. Dabar-gi nežinau, kur jis yra. Kas man apie jį praneš, būsiu didžiai dėkingas.

Taipgi pajieskau Karalinos Rėpsietės, Ukmergės pav., Užpalių parapijos, Girdeju jinaį gyveno Brooklyn, N. Y., apsivedus.

Antanas J. Neris, 192 Sitgreaves str., Phillipsburg, N. J.

AR GALI ATSAKYTI ANT SITU KLAUSIMŲ?

Ar esi lietuviu? Ar esi sveikas ant kūno ir dvasios? Ar priguli į savitarpinę pašalpos draugiją? Ar skaitai kokį lietuvišką laikraštį? Ar manai kada nors sirgti ar mirti? Ar esi vedęs? Ar tavo moteris ir vaikučiai priklauso prie kokios-nors pašalpinės organizacijos?

Jeigu eis lietuviu, o neturi aprūpinęs save ir savo moters bei vaikių, jeigu mįsijai sirgti, tai nelauk ilgiau, dabar tau lakas apsirūpinti, pakol esi sveikas tau ir laimė tarneju. Rašykis prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, o tavo laimė nepraus, SLA. moka ligoj pašalpą r atsitikus mirčiai išmoka apsaugą tavo likusiai šeimynai. Kreipkis prie savo mieste gyvuojančios SLA. kuopos viršininku, o jeigu knuops nesiranda, rašyk tiesiog Centro Sekretoriui klausdamas informacijos, kaip prisirašyti prie SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE šiuo adresu:

A. B. STRIMAITIS, 307 W. 30-th St., NEW YORK, N. Y.

SKAITYTOJAMS.

Gerbjamieji „V. L.“ skaitytojai, kurių prenumerata užsibaigė ir gavote paraginimą, malonėkite atnaujinti, nes kitaip būsime priversti sulaukyti laikraščio siuntinėjimą. Tiems, kurie gavo paraginimo kortele, šis numeris yra siunčiamas paskutinis, iki atnaujinimo.

Pasarga: Permainant adresą, pirmiausia parašykite senąjį, o paskui naują. Visada reikia rašyti kuoaš-kiausiai vardas, pavardė ir gatvės arba basko numeris, o tuomi palengvinsite administracijai darbą ir išvengsite daugelio nesupratimų. „Vien. Liet.“ Adm.

Telephone: Greenpoint 8.
Daktaras A. S. Jankauckienė
Gydė visokias ligas vyrų, vaikų, moterų lankio prie palatų.
VALANDOS: nuo 12-2 po pietų, nuo 7-8 vakare.
265 Berry St., prie Grand St. BROOKLYN, N. Y.

DAKTARAS A. BACEVYČE
GYVENA ELIZABETHPORT'E, N. J.
200 Marshall St., ir kampas Second St.
Ligonius priima: iš ryto nuo 8-9 ir vakare nuo 6-8 Telephone 1537 R. Elizabeth.

Tarptautiškoji Akušerijų MOKYKLA.
Moteris, norinčios išmokti akušeriant, dabar turi lemliškių mokyklą Scrantone, Pa. Mokslas prasidės 2 d. Sausio, 1913 m. ir trauksis per 4 mėnesius. Pasibaigiant kursai, bus duotas diplomus, valdžios pripažintus visoje šalyje. Instoti mokyklon gali moteris, turinčios nemažiau 20 metų amžiaus ir mokančios bent skaityti ir rašyti. Už kursą mokasi \$100.00. Mokyklon Lietuvos priima „The International College of Midwifery“.
DR. J. SZLIUPAS, Prezidentas. 1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

PIRMAS LIETUVIŠKAS Fotografistas ir Maliorius
Geras darbas. Vidutiniška čienia.
G. BENSON,
328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

PILNAS POSMERTINIS
eilii ir prozos rinkinys, jau atspausatas.
Kaina tik \$1.00.
Tuos. mūs jaunučio poetos, poezijos žiedus. galima gaut pas:
AL. STEPONAITIS
745 Glenmore Ave. Brooklyn, N. Y.

Amerikos Lietuvių Kalendorius
1913 metams, sutaisytas J. ILGAUDO
Iš turinio kalendoriaus reikia paminėti keletą svarbesnių straipsnių: Kodėl viskas brangsta, Kaip ir ką mokintis, Dailė ir proletarijatas, Chronika revoliucijos judėjimo Rossijoje, Vilnius, Gyvenimo Tikslas, Ar bus biogi metai 1913, ir daugybė įvairiausių statistikų ir šiaip gyvenime reikalingų žinių ir informacijų. — Šitas kalendorius yra labai naudingas ir butinai reikalingas kiekvieno lietuvio namuose. Puikiai iliustruotas. Prisiųsk mums 25c pinigais ar stempomis, o mes prisiųsime šitą KALENDORIŲ tamstai į namus kartu su 36 puslapių KIŠENINIŲ KALENDORIUMI 1912, 1913 ir 1914 metais dovanai. AGENTAMS pasė kainos. Kas ims už \$10.00 ant karto, tam prisiumtuo lėšas mėg apmokame. Pinigai siunčiami šiuo ka no.
J. ILGAUDAS
1841 So. Halsted St., Dept. 4. CHICAGO, ILL.

Prašome parsišiusdinti 1913 m. geriansį juokų, kritikos, muzikos ir dailės paveiksluotą laikraštį
„TARKA“
Eina kas mėnesis 16 pusl. su viršeliais.
Čienia: metams tik \$1.00. — pusei metų — 60c.
Pasiziurėjimui vieną numerį siunčiame dovanai.
Pinigams ir laiskams adresas:
TARKA, P. O. Box 103, LAWRENCE, Mass.
„Tarka“ leidžia jau antruosius metus užsitikėjimo bendrovė „SATYRAS“.

Dr. J. S. Message (Misevičia)
272 BERRY STREET Brooklyn, N. Y.
Specialistas širdies ir plaučių ligų.
OFFICE HOURS: 8-10 A. M. 12-2 P. M. 6-8 P. M.

ILIustruotas KATALOGAS DOVANAI,
kuriame talpinasi daug visokių puikiausių daiktų, reikalaudamas prisiųsk už 2 centus stam.
K. J. Krauchelun,
120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Telefonas: 6426—J—Market.
Daktaras JONAS J. KAŠKIAUČIUS
VALANDOS: 8-11 ryte, 1-3 po pietų, 7-9 vak. Sėdromis 8-11 ryte.
152 Polk Str. prie Ferry Str. NEWARK, N. J.

VISŲ ATIDŽIAI!
Pas mus galima gauti visus Vidūno raštus.
Mūsų uždavinsy 90
Slaptinga žmogaus didybė .. 30
Mirtis ir kas toliaus 25
Gimdymo slėpiniai 40
Žmonijos kelias 20
Visatos saranga 20
Likimo kilmė 40
Apšvietimas 30
Kur protas? (vieno veiksmo

komedija) 25
Piktoji gudrybė (vieno veiksmo komedija) 20
Jonuks mergų bijas (dviejų veiksmų komedija) 20
Tėviškė (vienveiksmis dramatiškas veikalas) 20
Lietuvos varpeliai (muzikos veikalas) 45
Kurie norite gauti augščiau paminėtas kningas, malonėkite kreiptis šiuomi adresu:
J. J. PAUKŠTIS,
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

J. Digrys,
„VIENTYBĖS LIETUVNINKŲ“ Keliaujantis Agentas.
Šiomis dienomis lankosi po Brooklyną ir New Yorko apielinkės Užsirašykite „Vien. Liet.“, aplaikysit puiku sienini kalendoriu 1913 metams.

„Vien. Liet.“ išleistų knygu **Katologas.**
Adomas Miekevičia 15
Ar socialistas gali būti kataliku? 10
Angis darbininkų judėjimo Lietuvoje 15
Apuko sapnai 15
Anatemos knygelė 10
Apie kūno išlavinimą 15
Albumas lietuviškas, parodos Pažinje 1900 m. 40
Apieka Dievo (Aprašymas iš pa-

davimo XVIII amžiaus 50
Baitrus Turaveris. (Drama trijuose veiksmuose) 20
Dangus ir žvaigždės. Populiariška lekcija iš astronomijos 10
Davatkų gadzinkos 10
Draugas augstumas ir žmogaus senumas. Anykščių šilėlis 20
Darbininkų kalendorius 1904 m. 15
Eglė žalčių karalienė. (Drama 5-se apsišėikimuose) 15
Emigracija. Apsaka iš emigrantų gyvenimo 20
Gyvenimas Genavaitės 50
Gudri našlė. (Juokašialė dviejuose veiksmuose) 15
Ggutė. (Eilės) 10
Girtuoklių Adynos 10
Graudys Verksmai 10
Herbertas Spenceris. Trumpa peržvalga jo filozophijos 15
Istorija Septynių Mokytojų 50
Idėja ant mėšlyno. Apsaka mūsų dienų 10
Istorija apie gražią Katriuką 10
Istorija katalikų bažnyčios \$1.00
Iš po budeli. kalavijo ir Kajimas (Dvi apysakos) 30
Išgriovimas Kauno pilies. (Drama 4-se apsišėikimuose) 20
Iš bažnyčios istorijos 10
Iš kur atsiranda nusidėjėliai? 10
Intėkmė dantų ant žmogaus gyvenimo 10
Juozas Arch. Sodietis—deputatas Anglijoje 10
Jonas Krikštojas (Penkiaveiksmė tragedija su prologu) 30
Juozapas Koniusėvskis arba kankinimas Unijotų 25
Kur mūsų išganymas? 25
Kunigija ir ašvėtikka valdžia 15
Keletas miūčių apie mirties bausmę Kaip valstiečiai kovojo už žemę ir laisvę 15
Kaip apsišvėsti ir laimingai gyventi 15
Kaip darbo žmonėms išsilnuosuti 10
Keletas žodžių apie lietuvius ir naudingi pamokinimai 15
Knygelė dėl lietuviškų kareivių Amerikoje 10
Kabalas 10
Kėkštų Eimas. (apsaka iš ūkininkų gyvenimo) 10
Kainas. (Misterija. Trijuose aktuose) 25
Kaip Sicilijos kaimiečiai kovojo už savo tiesas 10
KIŠENINĖ KNYGA.
dėl kirpėjams arba siuvėjams paizymni kvorvų ir kirpimrų viršikių irabužių. 50 puslapių. Gražiai apdaryta. Prekė \$4.00
Tokia pat knyga del moteriškų drabužių. Prekė \$4.00.
Lietuvių tauta. Tomas I \$1.50
Apdaryta \$2.00
Lietuvių tauta. Tomas II \$1.75
Apdaryta \$2.25
Abu tomai apdaryti į vieną \$4.25
Lengvas dūdas, pačiam per save pramokti rašyti 20
Laima ir planetos 25
Lietuvos Istorija Knyga I \$1.50
Apdaryta \$2.00
Lietuvos Istorija. Knyga II \$1.50
Abi drūtai apdarytos į vieną tomą \$4.00
Mythai, pasakos ir legendos žemaičių 50
Mokslinčius Tvardauskas 50
Miškas vis smarkiau degė 15
Maskoliai 1612 metuose arba Jurgis Mikalovskis 50
Našlaitė. (Apsaka eilėmis) 10
Pasikalbėjimas apie dangų ir žemę 25
Parsidavimas ir pelnas 10
Paveikslai (Dvi apysakos) 15
Palemonas ir Giržduta. (Apsaka eilėmis) 20
Puota — Nuskindas žiedas. (Dvi apysakos) 10
Pagieža — Jurgis Durnelis. (Dvi apysakos) 25
Pirmoje Gegužės Sapnas 15
Ponas Bartkus. (Eilės) 10
Pažvelgus atgas. (Romans) \$1.00
Pamokinanti aprašymai iš gyvenimo žmonių 20
Sausie devinta 15
Švedų liaudies švietimas 25
Senkaus Jurgis 15
Šviesa Dievo dienos tamsybėje 35
Tamsybės Guolis 10
Užsistanavik ant to gerai 15
Vargdieniai. (Apsaka iš baudžiamos laikų) 50
Vilius Tell. (Drama 5-se aktuose) 30
Valkata 10
Vilkų Lizdas. (Apsaka iš Kryžiuočių laikų) 35
Vytaute prisieka. Paveikslas, dvi dumas 27½x21½ 30
J. J. Paukštis & Co.
120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, sli-
daus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagrazinimas sienos
kiekvieno lietuvio stubelės Pirmutinė dar tokio didumo ma-
pa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.
Pasiskubinkite kiekvinas igyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti
surasytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių
exempliorių. Šino adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.

120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Telephonas 2320 Greenpoint.

Lutkauskas ir Garšva

Graboriai ir
Laidotuviu
Direktoriai.

Laidojame
Numirelius
ant visokiu
Kapiniu.

PARSAMDOME KARIETAS

veselloms, krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams. Atsišaukite ypatingai
ar per telephoną. Ofisas atdaras dieng ir naktį.

227 Bedford Ave. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

ISZGYDYKIT SAVO RUMATIZMA!

Urbano Rumatizmo vaistai
pagelbės nuo visokio Ruma-
tizmo: kaip kaulinio, mus-
kulinio, sciaticko teip ir nuo
visų kitų ligų. Šimtai žmo-
nių siunčia laiškus dėkavoda-
mi už mano geras gyduoles.
mano gyduoles nepasigydysite; bet vartokite, o rasite teisybę mano apskelbi-
me ir išsigydytė mano vaistuose.

Teippat ir jūs galite gydyt savo
Rumatizma su mano gyduo-
lėm ir buti vienas iš daug šim-
ty, tų kurie pasigelbėjo nuo
tos didelės ligos, kuri teip tan-
kia! žmonias naikina ir kartais
numarina. Skairydami apie
mano gyduoles nepasigydysite; bet vartokite, o rasite teisybę mano apskelbi-
me ir išsigydytė mano vaistuose.

Vaistai kasčiuoja vieną dolerį (\$1 00), o su prisuntimu 25 centai daugiau.

Su guodone

FRANAS URBANAS, Aptiekorius,

151 Metropolitan Ave. (cor. Berry St.) BROOKLYN, N. Y.

Kaip pasilikti Amerikos piliečiu.

Knygtė Lietuviškoji ir Angliškoji kalbose. Turinys: Įstatymai apie piliety-
stę, klausimai ir atsakimai kaip išsitioti popieras, Suvienytų Valstijų kon-
stitucija, nepriklausybės deklaracija ir konfederacijos straipsniai, Ameri-
kos Lietuvių Ekspozicijos Klubas, matydamas reikala. Išleido viš mintų knygtė
kurios čienia yra 25c. Užsisakydami knyga pinigų stūskite per Money
Order arba krasos ženkleliais, ant šio adreso:

LITHUANIAN AM. CITIZENS CLUB

372 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Telephone 1295 Greenpoint.

P. BUTKUS

LIETUVIŠKAS GRABORIUS

(Undertaker).

Išbalsmuotojas ir laidotuvių Direk-
torius. Karietas laidotuviams, vesel-
ioms ir krikštynoms Lietuvių, krei-
pkitės reikale pas lietuvi.

Mano gyvenimo ofisas atdaras diena
ir naktį

213 1/2 BERRY ST. BROOKLYN, N. Y.
Branch Office 48 Hudson Ave.

TIKRAS GYDYTOJAS

Dr. IGNOTAS STANKUS, M. D.

Vienatinis tikras lietuvis daktaras Philadelphiajioj.

Gydo visokias ligas: vyrų, moterų ir val-
ku. Atsišaukusiems iš tollaus per laiškus
suteikia daktarišką rodą dovanai. Atėjus-
iems į ofisą išitaria geriausią ligas ir duoda
savo gyduoles už menką užmokestį. Jis tu-
ri gerą medikališką praktiką, kaip tai: pa-
baigęs Medikališką Universitetą, buvo mies-
taviu daktaru mieste Indianapolis, Ind. ir tu-
rėjo praktišką mokslą didžiojo mokykloje
The New York Post Graduate
Medical School and Hospital. Da-
bar gydo visokias ligas su gyduolėmis, da-
rimu operaciją ir su elektra.

PASARGA:

Jeigu misliji gydytis per laiška, tai šaukis tiesiog pas mane, nes aš, buda-
mas lietuvis, suprantu kalba ir jusu rašymą. Kas iš to, jeigu atsišauksi per
laiška pas kokio svetimtaučio daktaro, juk jis jusu kalbos nesupras ir jusu
laiško neperskaitys. Teisybė, toksai daktaras atsisu jums keliatą butelių su
farbuotu cistu vandeniu, kuris jums nei blogo nei gero nepadarys, o užmokest-
ėj atims, kaip ir už tikras gyduoles. Užtai nemėtyk darmais savo sunkiai už-
procovotus pinigus. Aš neilaukau savo ofise nei tluočiu nei raštiniuku ir šitai
aptiekoriu. Jei kas atsišaukia laišku pas mane, tai aš pats perskaitau tą laišką,
ištariu ligą ir jeigu reikalinga, tai tada pasiunčiu gyduoles.

Turiu šimtus padėkavonių. Kelias čionai talpinu:

Aš, Juozapas Svilba, 1011 Carlton st., Philadelphia, Pa., daug daktaru at-
linkian, o nel vienas negalėjo manęs išgydyti, bet daktaras Ignotas Stankus
su pagelba X-ray mane išgydė. Istariu širdinga ačiū.

Petras Salius, 29 Green Place, Campello, Mass., taip rašo: Mano moteris il-
gal sirgo ir išgydyti jos negalėjo. Ji turėjo kosulį, skriapiavimą, skaudėjimą
pasirdžiū ir krutinėje. Kuomet atsišaukiau pas daktarą Ignotą Stanku ir šitai
jis išgydė mano moterį su pirmu pasiuntimu gyduolium. Dabar didžiai širdin-
gai ačiū už geras gyduoles. Dieve duok jam ilgą amžių, kad galėtu ir kitus
sergančius gelbėti.

Iš Brooklyn, N. Y., 38 So. 2-nd st. Mane išgydė daktaras Stankus nuo iš-
bėrimo veido, slinkimo plauku, greito supykimo ir išgaščio. Julė Daillidenitūtė,
Tos padėkavonės yra įdėtos su pavilijimu pačiu pacientu.

Dr. IGNATIUS STANKUS, M. D.

1210 So. Broad st., - Philadelphia, Pa.

Ofiso Nuo 9 iki 11 dieng, nuo 2 iki 4 po pietų ir nuo 7 iki 8 vakare.
Valandos Ne šilomis nuo 10 iki 3 val. po pietu.

RUPTURA.

**Yra išgydoma
Chemisko-Elektro
Metoda. Be peilio.
Be Operacijos.**

Dėkingumu palidujimai
nuo dėkingų žmonių ::
Abneris Welshas sako:

Kad po daug metų inkirios rupturos jį
visai buvo išgydytas per Dr. O'Malley ir
dabar visai nenėsiuoja raiščių, nes jau nėra
reikalo. P. Welshas yra Superinten-
dentu Jackson-Woodin Car Works, Ber-
wick, Pa., ir jo žodis daug reiškia tiems,
kurie turi panašius kentėjimus. Jis ne-
buvo atitrauktas nuo jo kasdieninio už-
siėmimo, kuomet buvo gydomas, išskir-
iant tą laiką, kuomet turėjo buti Dr.
O'Malley ofise, kur buvo gydomas nau-
ja metoda, nevertojant nei peilio, nei
operacijos. Simtai palidujimų galima
maityti ofise nuo išgydytų.

Dr. O'Malley'o nauja gydymo
metoda tikrai yra linosa nuo visų
pavojų. Nėr pjaustimų, nės skau-
dėjimų, nėr operacijų. Nereikia
apleisti darba.
Nereikalauja raiščių kada jau
išgydytas.

Skaityk, ką sako išgydyti paci-
jantai apie Dr. Malley'ą.

Unijos Dokų užveidėtojas Rau-
bo kasyklų, Luzerne, Pa., sako:
Courtdale, Pa., Nov. 26, 1911.
Brangus Dr. O'Malley:

Aš rasau Tamistai šį laišką, kad
pranešit Tamistai, kiekvienam Ruptura
sergančiam; kadangi aš buvau baisiam
padėjime, bet nuo Tamstos vaistų likaus
visiškai išgydytu. Aš duodu pavilijimą
pavartoti mano varda, kad ir kiti ligo-
niai gali buti išgydytai.

Ad. Kutenberger, Box 131,
Luzerne, Pa.

Prisiūski 2c. markę, o gausi il-
lustruotą knyga apie RUPTURĄ.

Dr. Alex'r O'Malley

158 S. Washington St.
Wilkes-Barre, Pa.

Ten kur galite rašyti ir kalbėti lietu-
viškai.

ATIDARYTA

Didžiausias pasaulėje teatras.

Hippodromas ant aštunto sezono
su visais naujais lošimais, kurie vady-
sis „Under Many Flags“ (Po daugeliu
vėliavų). Šis naujas veikalas peržiū-
rėtas per Arthur Voegtlin; Stage gru-
pavimas ir muzika vedama Mr. Wm.
J. Wilson; drama rašyta ir stačius per
Mr. Carroll Fleming. Muzika prista-
tyta per Mr. Manuel Klein. Scena da-
ro neišpasakytą įtekmę Voegtlin, ku-
rio namas pasigarsinęs kaip augščiaus-
ias lošimo namas New Yorke ir ge-
riausia turintis intekmę. Per visą va-
sarą daugybė žmonių dirbo ant šio ga-
saus teatro prirėngimo po priežiūra
Mr. Voegtlin. Kaip titulas parodo tai
daugybė žemių bus perstatoma su at-
lankymu visokių žeme su p. laikymu
muzikos prie kiekvienos šalies. Pen-
kiolika scenų ir baletų susideda į „Flo-
wers of the Nations“ (Tautų gėlės),
bus rodoma ir visas parodymas naujas.

Atyda visiems keliančiams LIETUVON.

Kurie keliaujate į Lietuvą gali-
te pas mane gauti nakvynes ir
palydžiū ant laivo, nes tik keli
blokai iki prieplaukų. Laikau

HOTELI,

reikale kreipkitės pas savo tau-
tietį, vietoje kad pas kokius žy-
dus, o visame busit užganėdinti.

SIMON KALAN,

110 Grand Str. HOBOKEN, N. J.

GERA PROGA!

Gramatika angliškos kalbos mo-
kytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00
Vaikų Draugas arba kaip
mokyti skaityti ir rašyti be
mokytojo..... 15c
Naujas Budas mokyti rašyti
be mokytojo..... 10c
Aritmetika mokiniams ro-
kundų, su paveikslais (apda-
ryta)..... 35c

Viso \$1.60

Kas atsiųs iškirpus šitą apgarsi-
nimą iš „Vienybės Lietuvninkų“
ir \$1.00 per money orderį, tai gaus
visas 4 knygas 60c pigiau.

P. Mikolainis

Box 62 New York City

Konkursinis

Geografijos Vadovėlis

Kaina 75c.

Apdaryta \$1.00.

J. J. Paukštis & Co.

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Dalina Turta

Sveikatą ir Dratumą DOVANAI!
7,000 egzempliorių tos garšios knygos
“DAKTARAS”!

Kiekvienas apturės tą knygą, kuris tik at-
siųs keletą stampų už prisuntimo kaštus.
TA KNYGA kiekvienam reikalinga,
kaip jaunam, teip senam, žemotiems ir ne-
vedusiems, vyrams ir moterims; ji būtina
reikalinga turėti kiekvienam užaugusiam
neturinti karū Amerikoje, teip Canadoj,
Anglijoj ir Lietuvoje, biznieriems ir vi-
siems darbinin-
kam žmonėms!

Kad esi ne-
sveikas, ir var-
gina kokios silp-
ybės, bet nori
pasiluosuoti
nuo ligos jungo,
kad nereikėtų
vilkti, tad atsi-
auk Lietuvni-
koje kalboje.

NORS GYDEISI su kokias pa-
tentuotais vaistais, arba bobikiškais
daktaravimais kaip ir pas žindaktarius
lipikus gydytojus, kurie nepilėšia didelius
pinigus, o ligą dar labiau užsėdina ir ar-
čia padaro.

BET NENUSIMINK,

Kad jau būk yra neišgydoma liga. Tikram
moksliškam specialistui daktarui ir pa-
niasios ligos yra išgydomos. Jei tik tei-
singai nori buti išgydytas, tad kreipkis žo-
džiu ar raštu klausiant rodos prie:

PHILADELPHOS M. KLINIKO.

Jeigu Klinikos daktaras speciališka
prižiūras, kad Tave gali išgydyti, tad gali
tikėti, jog apturėsi nuo profesionališko
daktaro gydymą ir pritaikytas, speciališ-
kai sutaisytas liekarstas, kurios kaip tuk-
staučius teip ir tave gali paluosuoti nuo
šios jungo, šviežiai užpuolusių arba ir
užsenėtų visokių ligų, teip-pat nuo: išbė-
rimo spuogais, niežėjimo kuno, negero
kraujo, silpnų ir nesveikų nervų, skaudė-
jimo ir svajimo galvos, nedirbimo ir už-
kietėjimo vidurių, Nuo saugausybės skiles
nubėgimo, nerimast-numo abelo ir ly-
tisko nusilpėjimo, skaudėjimo strėnos,
kojos bei rankose ir spaurimo, kosėjimo,
skrepliavimo-bronchiis, visokių slogų,
inkstų ir užsikrečiama pasaptų ligų ir
kitų, kurios tik vargindum žmonių už-
puola, visus išgydomas ligas. Be PEI-
LIO, BE OPERACIJOS.

UŽ TAI PHILAD. M. Klinikos geriau ir
greičiau už kitus teisingai visokias ligas
gali išgydyti, kad vartojta kiekvienam ligo-
niui speciališka sutaisyta liekarstas iš
maksusų ir seniausių, didžiausių moks-
linių profesorų ir seniausių medikamentų.

Philadelphos M. Kliniką yra oficiali-
škai paties gubernatorių legalizuota.
VYRAI ir MOTERYS, reikalaudami
kokios nors rodos, ateinant arba rašant vi-
sada adresuot reik teip:

The PHILADELPHIA M. CLINIC

1117 Walnut St. Philadelphia, Pa.
Ateliatimams asabiškai ofiso valandos
yra 30c.
Nuo 10 iki 12 ryto iki 4 po piet. Nedėl. nuo
10 iki 3. Utaru. ir Peta. nuo 6 iki 8 vak.

Jau nuo keliolikos metų Brooklyn-New York gyvenoja Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA
APTEIKA Provizoriaus VINCIO J. DAUNOROS, kurios tikslu yra apsaugoti savo vienatinis
nuo visokių apgavikų ir gydyti juos tikrai geromis ir pasekmingomis gyduolėmis nuo
visokių ligų ir kuno silpnybių.

LIETUVIŠKA APTEIKA savo ilgy metų prityrimu išrado daugybę speciališkių gyduolių,
sutaisytų iš šviežiausių ir geriausių medikamentų ir labai pasekmingai gydantių ligas.
Tarpe kitų aptiekos sandėlyje sukrautos ir gaunamos sekantiuos gyduoles:

Kraujo Valytojas	\$1.00	Del išvartymo soliterio	\$3.00
Gyvasties Balsamas	75c	Del lytiškių ligų	50c ir \$1.00
Nervų Stiprintojas	50c ir \$1.00	Nuo Reumatizmo	50c ir \$1.00
Vaistas nuo vidurių	50c ir \$1.00	Nuo kojų prakaitavimo	25c
Nuo kosulio	25c ir 50c	Gydanti mostis	50c
Nuo gerklės skaudėjimo	25c ir 50c	Antiseptiškas muilas	25c
Skilvinės proškos	\$1.00	Antiseptiška mostis	25c
Pigulkos del kepenų	25c	Nuo dusulio	50c
Nuo galvos skaudėjimo	25c	Proškos del dantų	25c
Nuo kojų nuospaudų	10c ir 25c	Nuo kosulio del vaikų	25c
Nuo dantų gėlimo	10c	Kastorija del vaikų	10c ir 25c
Nuo persalimo	25c	Nuo viduriavimo	25c
Plaukų stiprintojas	25c ir 50c	Kraujo Stiprintojas	50c
Limimentas arba Expelleris	25c	Gumbo Lašai	50c ir \$1.00
Anatarynas plovimui	25c	Nuo plaukų žilimo	50c
Nuo kirmėlių	25c	Blakių Naikintojas	10c
		Karpių Naikintojas	10c

Speciališka tikrai lietuviška Trejanka arba Trejos Devynertis 25c
Taip pat iš Lietuvos parabantos visokios Lietuviškos gydančios žolės, šaknys ir t. t. kokios
šik yra žinomos ir žmonių vartojamos.

Reikalaukite prisuntimo Katalogo su mūsų gyduolių aprašymais.
Kreipiantiesiems per laiškus arba asmeniškai duodame tikrai sąžiniškus ir teisingus
patarimus kiekvienoje ligoje.

Jeigu jums brangi yra jusų sveikata, tai tuojaus reikalaukite gyduolių, rašydami arba
atsilankydami į LIETUVIŠKA APTEIKĄ

VINCAS J. DAUNORA

229 Bedford Ave. APTIEKORIUS Brooklyn, N. Y.

Rusiškas progresyviškas laikraštis

“Russkoe Slovo”

Leidžiamas du kartu per savaitę, redaguojamas J. K. Okuncovo.

Kaina metams \$2.00.

Užrubežinėse, Kanadoje ir New York \$3.00.

Prie regakcijos randasi visokių knygų knygynas ir atliekami
visi spaudos darbai.

Antrašas:

Russkoe Slovo

108 E. 12th St. New York, N. Y.

Telephone 2427 Greenpoint

VIENTINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA

AGENTURA

Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigus.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norin-
tiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkor-
tes kuoteisingiausia ir kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie
pas mus pirko Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad mes visados suteikiame
keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisaugot nuo apgavysčių. Priegtam padarome
reikalingas popieras pas konsulį dėl perėjimo per rubežį.

Taigi reikalaujant ŠIFKORČIŲ — malonėkit kreiptis prie mūsų, o busit knogeriansia
aprupinti visame.

Offiso valandos:

šiokiems dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.

Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)

PINIGUS SIUNCZIAM IR IZSMAINOM.

Siuncčiame pinigus i visas
svieto dalis saugiai, greitai ir
pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant ruskių
ir vokiškių.

Parduodam Tikietus ant
geležinkelių i pietines ir va-
karines valstijas.

Persiuncčiam potografijas i
Lietuvą ir užregistruojam
laiškus.

Padarom aktus rejentalus
dėlei žemės ir kitokių prik-
lausantių savasčių. Tą viską
darom su Konsulio palidujim-
mu.

Užsimame provomis Euro-
piškoms ir Amerikoniskoms
išskolektavojime mokesčių.

Darom daviernastis, išties-
kom dales Lietuvoje ir atim-
am i Ameriką.

„VIENYBE LIETUVNINKU”

Seniausias Lietuvių Laikraštis Amerikoje. Įkurtas 1886 mete.

Išaina kas Sereda. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų” Amerikoje prekioja metams \$2.00,
pusei metų \$1.00. Užrubežinėse prekioja metams \$3.00, pusei metų \$1.50.

Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras
laiškam rašyt ir kitokius spandos dalykus. darba atliekam greitai ir pigiai.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas teip ir
maldų knygas. Žodynų, gramatikų, raukvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Paukštis ir K. Brazys,

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Pigiausios kainos. Didžiausia apsauga \$100.000

Skaitykite atydziai!

Nesiduoikite apgandinēt triukšmingiems ir melagingiems Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jus užtikrina, paklauskite apgaviko, kuomi užtikrina ir kur jo gvarancija? Atsakomasis Agentas ir bankierius sudeda gvarancija į Valstijos kasa. Pirm negu pavesite savo pinigų taupinimui arba pasiuotimui Tėvynėn, pasiteiraukite kaip ir kuomi užtikrina Jūsų sunkiai uždirbtą skatiką. Sudėjan Valstijos kason Šimta tūkstančių dolerių kaip užtikrinimą Jams. Ištėminkite, jogei netikrojo bankieriaus reik lenktis. Jūsų patarnavimams yra senas dalyvūs Agentas, kuris: Siunčia 50 rub. už \$26.15, 100 rub. už \$51.90, 500 rub. už 259.40, 1000 rub. už \$518.00. Parduoda laivakortes į Europą ir į Ameriką. Padaro kontraktus ir įgaliojimus (daviernastis) visą tą atlieka pigiai atsakančiai ir greitai. Reikalaukite pinigų kurso ir laivakortų kainų. Atsakinėju greitai, o patarimai dykai.

HENRY J. SCHNITZER
141 Washington st. NEW YORK.

Pigiausios kainos. Didžiausia apsauga \$100.000

SAULE

Du-kart nedėlinis laikraštis
Smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulyje.

ĮSEINA kas UTARNINKĄ ir PETNYČIĄ
Prenumerata kaštuoja:
Amerikoj Ant viso meto \$2.50
Ant pusės meto \$1.25
Ant ketveriū meto 65c.
EURO- Rosijoje ir Lietuvoje \$3.50
Anglijoj ir Skotlandijoj 15 sh.
POJE Prusuose 15 markij.

Linksmā Valanda

ĮSEINA APĪE 15 D. KOŽNO MĒNESIO.
Talpinasi visokių grazių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:
Amerikoj ant viso meto tik \$1.
Kosijoje \$1.50. Anglijoj 7 sh.
Prusuose 7 mk.

☞ Kas užsirašo "SAULE" ir "LINKSMĄ VALANDĄ" ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metą už \$3 in Ameriką, in Rosiją \$4.50, in Angliją 7 sh. ☞ Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.
620-522 W. South St.
MAHANAY CITY, PA.

THE LACKAWANNA

Parrankiausiai geležinkelėi Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja багаžą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių kelias).
Trumpiausias kelias į Buffalo.
Tiesiai į Serantoną ir Anglij Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traubiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traubiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių kasdien.
Tarpe visų vietinių Punkų nuolatiniis ir parankus susinešimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traubinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:
George A. Cullen,
Passenger Traffic Man'r
90 West Street, N. Y.

VISIEMS DEL GEROVES!

Mūsų viengėnčiai skaito visokius raštus, kaip menkesnių, taip ir geresnių rašytojų, bet tankiai atsitaiko, kad randasi suvisai neuprantami žodžiai, kurių be tam tikro vadovėlio jokiu būdu negalima suprasti. Todėl mes kiekvienam patariame nusipirkti *Svetimų ir nesuprantamų žodžių žodynėlį*, kuris skaitytojui gali būti daug pagelbėti, susitikus nesuprantamus žodžius. Kaina tik 35 cent. Galima gaut pas:
J. J. PAUKŠTIS Co.
120 Grand s. Brooklyn N.Y.

Tel. 2334 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS pas PETRA A. DRAUGELI.
Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikūs užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veselijų. Nepamirškite šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.
73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

Teisingiausia Lietuviška Agentura
PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užganėdintais.
SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaucija \$30.000.)
Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėt dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugražinu.
PIRMOS KLIASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gerimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.
P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8-R)

Telephone 2762 Greenpoint
Daktaras Brandšteinas
Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą.
103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str.
Gydo naujausiu būdu ligas vyrų, moterų ir kudiškių. Specialistas prie ligų chroniškų (įsienėjusių).
Valandos priėmimo ligonių: Iš ryte nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

PATENTS

promptly obtained OR NO FEE Trade-Marks, Carvats, Copyrights and Labels registered. TWENTY YEARS PRACTICE. Highest references. Send model, sketch or photo, for free report on patentability. All business confidential. **HAND-BOOK FREE.** Explains everything. Tells How to Obtain and Sell Patents. What Inventions Will Pay, How to Get a Partner, explains best mechanical movements, and contains 300 other subjects of importance to inventors. Address: **H. B. WILLSON & CO., Patent Attorneys** Box 383 Wilson Bldg. WASHINGTON, D. C.

14 metų senas laikraštis
KATALIKAS

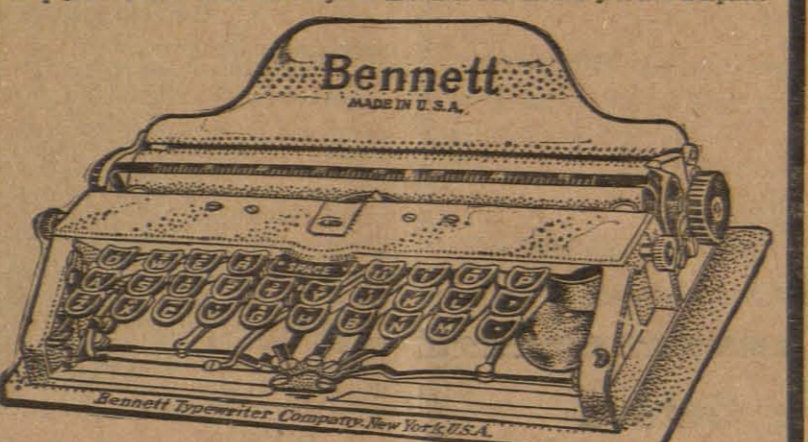
Įseina kas Ketvergā, Chicago, Ill.
Laikraštis "Katalikas" 12-kos puslapių, didžiausio formato, redaguojamas geriausių redaktorių, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet telpa visokių žinių iš Didžiosios Lietuvos, Prūsų arba Mažosios Lietuvos, Amerikos ir abelnai iš viso pasviečio.
"Kataliko" prenumerata Suvienytose Valstijose Šiaurinės Amerikos:
Metams \$2.00, pusei metų \$1.00
Kanadoj ir Meksike:—
Metams \$3.00, pusei metų \$1.50
Rosijoje, Lietuvoj ir kitose užrubežinėse viešpatystėse: Metams \$3.00, pusei metų \$1.50
Užsirašyti "Kataliką" galima kiekviename laike.
Užsirašant "Kataliką" reikia draugė ir prenumeratą siųsti per pacho Money Orderį arba pinigų registruotam laiške ant išleistojo rankų, adresuojant šiteip:
J. M. TANANEVICZIA
3249-53 S. Morgan St., Chicago, Ill.
Rašykite tuojaus, o gausite vieną "Kataliko" numerį ant pažiuros veltui.

Telephone 1331
Nik. P. Zelwis
Lietuviškas graborius.
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviems, veselioms ir krikištynomis.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

Telephone 854 W. Williamsburgh.
Williamsburgh BATHS.
F. TEITELBAUM, savininkas.
Rusiškos ir Turkiškos PIRTYS
274 South First Street, (tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.) BROOKLYN, N. Y.
Perėjo in naujas rankas ir viskas gerai prižiurima. Užėikite ir persitikrinkite. Moterims kiekvienā utarninkā.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina \$18.00

"Bennett Typewriter yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausias mašinos. Ji yra su universališkais, raktais, teip kaip mašinos už \$100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirtu plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 literas ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu būdu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netikėtai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Paukštis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

KINEMOTOGRAFU KRAUTUVE.

Pirmutinė Lietuviška Krautuvė Judančių Paveikslų Amerikoje.
Užlaikome visokių gatunų APERATUS. Parduodam ir randavojam labai pigiai su visokiais Elektrikiniais ir Gaziniais Intaisiais naujausios mados. Įstat užlaikome svierę 1.000 ratų filmos. Importyru iš visų šalių svieto, specialiai turime padarg daug Lietuviškų Ilustracijų dū Dainų, Deklamacijų, Referatų ir Prabėlojimų, dirbam ant ornerių labai pigiai. Kuris užsimat arlia norit užsimd žinomi biziui, reikalaujanti pagelbos išaukštis prie:
American Film Exchange
A. T. Račionas Mgr.
630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.
Phone 3336 W. Bedford.

"No Work-No Pay" The Workingman's Problem

Jis tik įsenino saltį ir paskui turejo gulėti per savaites
DR. RICHTER'IO Pain-Expelleris
prašalys pavojingus susirgimus jeigu vartosi su laiku pagal nurodymų, ant dėžutės; 25c. ir 50c. už bonką. Žiūrėk ant Inkaro ir vardo ant dėžutės.
F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York.
Richter'io Congo Pills yra geros nuo vidurių sukietėjimo. 25c. ir 50c.

Bischoff's Banking House

287 Broadway Kampas Reade Gatvės
New York N. Y. Telefonas: Worth 2822

Kas reikalauja teisingo patarnavimo ir nori kad jo reikalai būtų greitai atlikti, tegu atsiskaicia **Seniausią Bankinį Namą. Uždėta 1848 m. \$100.000** (šimtas tūkstančių dolerių) yra mūsų kaucija sudėta į redišką kasa. Pinigus siunčiame į Krajų kuo greičiausiai. Pinigus visų kraštų išmainome pagal kursą. Pinigus priimame ant procento ir išduodame ant pareikalavimo. Šipkortes parduodame ant geriausių geriausių visų Linijų ir iš Krajaus už pigiausia kainą. Pasportus dėl keliaujančių į Krajų parupiname. Daviernastis padarome pigiai ir visas kitas rejeentališkas popieras su palindijimu Konsulio. Atjieskojimą dalių atliekame kuoteisingiausiai.
Atidaryta: kas dieną iki 6 vakare. Subatoje iki 8 val. vakare. Nėdėloje nuo 10 iki 12 val. ryte.

Rusizkai Amerikoniszka Linija.

Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.
8 d. į Rotterdamą 11 diemį į Liepoją Išplaukimas iš New Yorko.
III klasa \$31 III klasa \$33 Russia Dec. 28th Kursk Jan. 11th
II " 45 II " 50
I " 60 I " 70
Dėl smulkesnių žinių kreipkitės in mūsų agentus ir centrališką kontorą
A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

W. SLOMINSKA

Mano Dirbtuve Apdovanojta Dviem Medaliais
ant Kosciuskos Parodos už rupestingą ir artistiską išdirbimą
KARUNŲ, ŠARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAZŲŲ IR TEIP TOLIAUS.
Turiu už garbę apreikšti guodintiems Kunigams ir guodotinoms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau paminėtus daigtus **PIGIAUSIAI, TEISINGIAUSIAI IR GERIAUSIAI**, nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įgijau geriausią praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.
Su guodone
W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

ZMIJEJCZNIK

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERSALIMO, REUMATIZMO, STRENUŲ SŪPES, SAUSGELŲ, KAKLO GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.
Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pagelbėti, neįteškok rodos pas kokius nemokintus žydėlius ar kryžiotikus pavyptuoti, bet kreipkitis arba tiesiai parašyk pas savo locną vienatūjį, reikalaujant tikrų, gryną ir gydancijų vaistų. — pas **ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,** Plymouth, Pa.
garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitikrinsi, kad neišskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbtu centu.
Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tikrai randasi ant svieto teip dėl senų žmonių, kaip dėl kudiškių, vyrų ir moterų.
„Lenkiškai-Lietuviški“ vaistai jau tūkstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!
Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažinti.
Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laišku, o niekuomet to nesigailėsi. Adresas:
Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Nepamirškite Tautiško Namol!

Erta, daili salė mitingams, veselijoms, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanus užkandžiai ir nakvinė.
TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.
A. RAZUTIS
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

H. B. ROSENSON,

817-819 Grand St., BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1168 W. Williamsburgh

12 didėliu ir 12 mažu, PRIETELIAI LIETUVIAI

Jona Kulboka

SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA, VISOKI VYNAI, KVEPIANTI CIGARAI.
74 Grand st., Brooklyn, N. Y. (kampas Wythe ave.)

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsilvanijos Universitetą), užsima varymu projų visuose teismuose.
Offisas rurnuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENNVA.
Office Phone Peoples 37
" Bell 47
Residence Peoples 1100

ATYDAMI KRAUCIUI!!!

Lietuviška knyga, kirpimui vyriškų drabužių, su 25 braižiniais ir 15 paveikslų, 50 puslprekė \$4.00. Tokia pat knyga—moteriškų drabužių. Prekė \$4.00.
Užsakant abi sykii, prekė \$7.00.
Šitos knygos yra tikrai, ką turi žinoti geras kriaučiū. Neturėjimas draugė šių knygų,—reikia nustatimui nuo savęs geresnio uždėbio ir pasėmėms pramonystėje.
Dnodu Lektijas Kirpimui.
Pinigus siųsti per „Money Order“. Reikalaujant atsakymo visados prigausti už 2c. Stamp
J. TOPILIS
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

LMA VRUBLEVSKIŲ BIBLIOTEKA

002 00426274 3

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS
VRUBLEVSKIŲ BIBLIOTEKA

P-327
1912

